

74
बौद्धस्तोत्रसंग्रहः

BAUDDHA-STOTRA-SAMGRAHAH

OR

A COLLECTION OF BUDDHIST HYMNS.

VOLUME I

स्रग्धरा स्तोत्रम्

SRAGDHARĀ-STOTRAM

ཐཱ་ཤ་ར་མ་ཐཱ་ཤ་ར་སྐྱུ་མ་

OR

A HYMN TO TARĀ IN SRAGDHARĀ METRE

BY

BHIKṢU SARVAJÑA MITRA OF KĀSMĪRĀ

WITH

THE SANSKRIT COMMENTARY OF JINA BAKṢITA, TOGETHER
WITH TWO TIBETAN VERSIONS

EDITED BY

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA SATIS CHANDRA VIDYABHUSANA,
M.A., PH.D.,

*Professor of Sanskrit and Pali, Presidency College, Calcutta ;
Joint Philological Secretary, Asiatic Society of Bengal ;
and Fellow of the Calcutta University.*

CALCUTTA:

PUBLISHED BY THE ASIATIC SOCIETY OF BEN
AT THE BAPTIST MISSION PRESS.

1908.

BI 166

2943

M ~~079~~ 18.5

(1)

SL no 19385

16111

INTRODUCTION.

The text of the Sragdharā-stotra and the commentary on it printed in this fasciculus, are based on the undermentioned Sanskrit manuscripts and Tibetan block-prints:—

- A. Sragdharā-stotram, No. B. 63, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- B. Sragdharā-stotra-tikā, No. B. 64, of the Buddhist MSS. collected from Nepal by B. H. Hodgson, Esq., and deposited in the Library of the Asiatic Society of Bengal.
- C. Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Phreñ-wa-hdsin-paḥi-hstod-pa, extending over leaves 40b—44b of the Tibetan Tangyur, section Rgyud, volume La.
- D. Sragdharā-stotram, called in Tibetan: Me-tog-phreñ-hdsin-gyi-hstod-pa, extending over leaves 44b—48a of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.
- E. Ārya-Tārā-Sragdharā-stotra, called in Tibetan: Hphaggs-ma-ggrol-maḥi-me-tog-phreñ-wa-hdsin-paḥi-hstod-pa, extending over leaves 49a—52b of the Tibetan Tangyur, Rgyud, La.

For the collation of the Sanskrit text included in this fasciculus, I consulted A and B, while for that of the Sanskrit commentary I had to depend on B alone. Of the two Tibetan texts of the Sragdharā-stotra embodied in the fasciculus, the first is mainly based on C, supplemented here and there by D, while the second is entirely a reprint of E. A short notice of A, B, C, D and E has been given below under Nos. 92, 93, 13, 14 and 15 respectively.

The volume La (of the Tangyur, section Rgyud) in which are included C, D and E, was very kindly given as a loan to me by the Government of India, out of the numerous Tibetan books and manuscripts brought down to Calcutta, during the British expedition to Tibet in 1903-4, before they had been distributed

INTRODUCTION.

A Tantra showing how various things originated from Tārā, the mother of all Tathāgatas.

It extends over leaves 457b—480a of the Kangyur, section Rgyud, volume Pha, and begins with an invocation to Mañjuśrī. This Tantra, which had been told by Śākya to Mañjuśrī at Tuṣita heaven (དགའ་ལྷན་གྱི་གནས་), was translated into Tibetan by the Indian sage Dharma-śrī-mitra and the Tibetan interpreter Gelong Chog-kyi-bzan-po.

2. आर्य-तारा-नामाष्टोत्तर-शतकम्,¹ Ārya-Tārā-nāmāṣṭottara-

śatakam, Tib: ཨ་རྩ་བཙུན་སྐྱེད་མཁའ་མཚན་

བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་པ་ — One hundred and eight names of the noble Tārā.

It extends over leaves 480a—483a of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the blessed noble Tārā. The 108 names are stated to have never been renounced by Buddha and to have ever been repeated by the mighty Avalokiteśvara.

3. तारादेवी-नामाष्टोत्तर-शतकम्,² Tārā-devi-nāmāṣṭottara-

śatakam, Tibetan: ཨ་རྩ་སྐྱེད་མཁའ་མཚན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་པ་

བརྒྱད་པ་ — One hundred and eight names of goddess Tārā.

It extends over leaves 483a—487b of the Kangyur, Rgyud, Pha, and begins with an invocation to the great goddess Tārā.

4. आर्य-अग्र-प्रदीप-धारणी-विद्यारण, Ārya-agra-pradīpa-dhā-

raṇi-vidyārāṇa, Tibetan: ཨ་རྩ་གྲུབ་མཁའ་མཚན་གྱི་རྒྱལ་

¹ The Sanskrit title in the original Tibetan book runs thus:—आर्यतारा भद्र नाम अष्टशतकम्। It has been modified in conformity with the Tibetan title.

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—तारादेवी नाम अष्टशतकम्।

INTRODUCTION.

It was translated into Tibetan by the Sakya Gelong Rin-chen-grub and Ḥsoḡ-namḡ-grub.

7. तारा-साधनम्, Tārā-sādhanaṃ, Tibetan: སྒྲོལ་མའི་སྐབ་

ཐབས—Propitiation of Tārā.

It extends over leaves 1b—8a of the Tangyur, section Rgyud, volume La, and begins with an invocation to venerable Tārā. At the end it is stated that Tārā-sādhana, which has sprung from the ocean-like Tārā-tāntṛa, is the work of Ārya Nāgārjuna (འཕགས་པ་རྒྱ་ལུ་). It was translated into Tibetan by the great Indian Paṇḍita Dharma-vajra and the Tibetan interpreter Gelong Dar-ma-rin-chen, and finished by the honourable great kalyāṇa-mitra (དགེ་བའི་བཤེས་གཉིན་ཆེན་པོ་) named 'Chos-kyi-blo-gros of the monastery of Chos-ḡkhor-ḡjo.

8. तारादेवी-स्तोत्रम् एकविंशतिकसाधनं नाम, Tārā-devī-stotraṃ-ekaviṃśatika-sādhanaṃ-nāma, Tibetan: ལྷ་མོ་

སྒྲོལ་མའི་བཞུད་པ་ཉི་ཤུ་མཆོག་པའི་སྐབ་ཐབས་ཞེས་བ་

བ—A propitiatory hymn to the goddess Tārā in her twenty-one aspects.

It extends over leaves 8a—11b and begins with an invocation to the blessed Tārā. It is divided into twenty-one small chapters and is the work of the Kāśmīrian Paṇḍita teacher Ravi-gupta (ཉི་མ་སྐུས་པ་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Mañ-jusri and the Tibetan interpreter Mal-gyo Blo-gros-gyags-pa.

9. [तारादेवीकविंशतिकाङ्गसूत्रे संक्षेपः, Tārā-ekaviṃśatikāṅga-sūtre saṃkṣepaḥ], Tibetan: སྒྲོལ་མ་ཉི་ཤུ་མཆོག་པའི་

ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མདོར་བསྟུན་པ་—A summary of the discourse on the twenty-one aspects of Tārā.

¹ The Sanskrit title of No. 9 is not given in the original Tibetan book. It is restored here from the Tibetan title.

It extends over leaves 11b—26b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress noble Tārā. It is divided into twenty-one chapters and is the work of the Kāśmirian teacher Ravi-gupta (ཁ་ཆེད་རྒྱུ་དབོན་ཉི་མ་སྤུས་པ་ཞེས་བྱ་བས།) | It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mañju-śrī and the Tibetan interpreter Mal-gyo-blo-gros-grags-pa in the very great vihāra of Vikramaśīla.

10. भगवती-तारादेवी-एकविंशति-स्तोत्र-साधनोपायिक,¹ Bhagavati - Tārā - devi - ekaviṃśati - stotra - sādhanopāyika, Tibetan: བཅོམ་ལྷན་འདས་མ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོན་པ་ཉི་ཤུ་ཅུ་གཅིག་པའི་སྒྲུབ་ཐབས།—The way of propitiating the blessed goddess Tārā by the twentyone-fold hymn.

It extends over leaves 26b—35b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the feet of the Noble Tārā. This book, which is divided into 21 chapters, was translated into Tibetan by the great Kāśmirian Paṇḍita Śākya-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter Byams-pahi-dpal in the great vihāra of Central Tibet in the plains of Sol-nag-thaŋ-po.

11. आर्य - तारादेवी - स्तोत्र - विमल-वृद्धामणि-नाम,² Ārya-Tārā devi - stotra - viśuddha - vṛddhāmṇi - nāma, Tibetan
• འཕགས་མ་ལྷ་མོ་སྒྲོལ་མ་ལ་བསྟོན་པ་རྣམ་དག་གཙུག་གའི་ནོར་བུ་ཞེས་བྱ་བ་ - A pure crest-jewel of the hyun to the noble goddess Tārā.

It extends over leaves 35b—39b of the Tangyur, Rgyud, La and begins with an invocation to the great merciful lord Avalokiteśvara (ལྷན་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག་།) |

¹ The original Tibetan book has ལོ་ཤིང་མོ་ which is, as I am informed by Mr. Thomas, a frequent mistake for ལམ་ལོ་ཤིང་མོ་.

² The Sanskrit title in the original Tibetan book runs as follows:—
आर्यविनायक एकाग्रचित्त स्तोत्र विमल वृद्धामणि नाम । I have modified in conformity with the Tibetan title.

This work came out from the mouth of the great teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ་) resident of the great land (ས་ཆེན་པོ་ Kāsmira).

12. **མཱ་ར་ཏཱ་ར་སྐུ་མཆོད་པ་**, Ārya-Tārā-stotram, Tibetan: འཕགས་
སྐྱོལ་མ་ལ་བཞུད་པ་—A hymn to the noble Tārā.

It extends over leaves 39b—40b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavān Mañjughosa (འཇམ་
པའི་དབྱངས་)।

The author of this work is the Kāśmīrian teacher Ravi-gupta (རི་མ་གྲུ་པ་). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sādhukīrti and the Tibetan interpreter Hdan-ma Tshul-khrims-señge, and afterwards revised in the Saṅkya monastery.

13. **སྣང་མ་ར་སྐུ་མཆོད་པ་**, Sragdharā-stotram, Tibetan: བྲིང་བ་
འཛིན་པའི་བཞུད་པ་—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 40b—44b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Saivajña-mitra (ཐུས་ས་ཙན་
སུའིན་པའི་བཤེས་གཉིན་)।

14. **སྣང་མ་ར་སྐུ་མཆོད་པ་**, Sragdharā-stotram, Tibetan: བྲིང་བ་
འཛིན་གྱི་བཞུད་པ་—A hymn in Sragdharā metre.

It extends over leaves 44b—48b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. The author of this work is the pious monk Paṇḍita Saivajña-mitra (ཐུས་ས་ཙན་སུའིན་པའི་བཤེས་གཉིན་). It was translated into Tibetan by the Indian teacher Kanaka-varma and the Tibetan interpreter Tshab-ñi-ma-grags, and afterwards revised by the great Paṇḍita Maṇika-Srijñāna.

15. **आर्य - तारा - स्रग्धरा - स्तोत्रम्**, Ārya-Tārā-Sragdharā-stotra, Tibetan: **འཕགས་མ་སྒྲུལ་མའི་མེད་ཀྱི་སྒྲུང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ**—A hymn to Ārya-Tārā in Sragdharā metre.

It extends over leaves 49a—52b of the Tangyur, Rgyud, La, and is the work of the teacher Sarvajña-mitra (**ཤམས་ཅན་མཁྱིའི་པའི་བཤེས་གཞིན**). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Candra-Kumāra (**ཕྱེད་གཞིན་ཀུམ་འུ་**) |

16. **तारादेवी-कार्पण्य-देव्य-नाम-स्तोत्रम्**,¹ Tārā-devī-kārpāṇya-dēśana - nāma - stotram, Tibetan: **ཁྱ་མོ་སྒྲུལ་མ་ལ་སྒྲེ་སྤྱགས་ཀྱི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བསྟོན་པ** — A hymn named the bewailing prayer to goddess Tārā.

It extends over leaves 53a—54a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Blessed Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Sākya-śrī and the Tibetan interpreter Byang-pa.

17. **[तारा-त्रिरत्न-स्तोत्रम्, Tārā-triratna-stotram]**,² Tibetan: **སྒྲུལ་མ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བསྟོན་པ**—A hymn to Tārā of three gems.

It consists of the leaf 54a of the Tangyur, Rgyud, La, and came out from the mouth of the Indian teacher Dipaṅkara-śrī-jñāna. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khrims-rgyal-wa in the monastery of Vikramaśīla.

¹ The Sanskrit title of No. 16 in the original Tibetan book runs thus:—**ཇི་ལྟོ་མཁྱེན་པའི་མཁྱེན་པའི་སྒྲུང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ** |

Mr. Thomas's emendation, as communicated to me by himself, is **མཁྱེན་པའི་མཁྱེན་པའི་སྒྲུང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ** |

² The Sanskrit title of No. 17 has been supplied by me in conformity with the Tibetan title.

[In the 16th volume of the *Klôn-ṛdol-gsuñ-hbum* it is stated that the Tibetan interpreter *Nag-tshul-khrims-rgyal-wa*, better known as *Nag-taho-lo-tā-va*, was a Tibetan scholar and traveller who twice visited Magadha and resided for three years at the monastery of *Vikramaśīla* for the purpose of taking *Śrījñāna-Atiśa* to Tibet. While a professor in the monastery of *Vikramaśīla* in Magadha, *Atiśa* visited Tibet in the company of *Nag-tsho* in 1038 A.D.]

18. *Ṣṛagdhara-sādhanam*, Tibetan: *མེ་དོག་*

ཐུང་འཛོལ་གྱི་སྐྱབ་པའི་ཐབས་—Propitiation of *Tārā* in the *Ṣṛagdhara* metre.

It extends over leaves 54a—57a of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to Blessed *Tārā*. The author of this work was the great *Paṇḍita Tathāgata-rakṣita*.

19. *Sūnyatā-bhāvanā*, Tibetan: *ཐུང་བཞིན་*

བསྒྲུབ་པ་—Contemplation on nothingness (vacuity).

It consists of the leaf 57a—57b of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to *Tārā*, the holder of flower-pearlands.

20. *Ku-dṛeṭi-dūṣaṇa-nirhāra*, Tibetan:

འོག་པར་བལྟ་བ་སྤོང་དབྱེང་བ་—Removal of wrong views.

It extends over leaves 57b—58a of the *Tangyur*, *Rgyud*, *La*, and begins with an invocation to *Bhṛkuṭi-Tārā* (*ཁྱོ་གཞིར་ལྷ་གྱི་*

སྐྱེལ་མ་) |

21. *Cora-bandha*, Tibetan: *ཆོས་ཀྱན་བཅིངས་པ་*—

Fetters of a thief.

¹ The word *མེ་དོག་* to No. 20 has been added by me in conformity with the Tibetan title which has *དབྱེང་བ་* (= *མེ་དོག་*, expulsion) in it.

It consists of the leaf 58a—58b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Aśoka-Tārā (མུངས་མེད་པ་འོ་སྒྲོལ་མ་)।

22. **विद्यावर्धनी**, Vidyā-varḍhani, Tibetan: རིག་པ་བསྐྱེད་པ་—
Generator of sciences.

It extends over leaves 58b—59b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vidyā-kari Tārā (Veda Tārā ? རིག་བྱེད་སྒྲོལ་མ་)।

23. **मृत्यु-क्षितवः**,¹ Mṛtyu-kiṭava, Tibetan: འཆི་བ་བསྐྱེད་པ་—
A deceiver of death.

It extends over leaves 59b—60a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Sri-Mahā-Tārā (དཔལ་སྒྲོལ་མ་ ཆེན་མོ་)।

The author of this work was the great Puṇḍita Tathāgata-rakṣita. It was translated into Tibetan by the Tibetan interpreter Mya-nan-med-pahi-dpal.

24. **आर्य-तारादेवी-कीर्ति-सर्वसाधन-नाम-स्तोत्रम्**, Ārya-Tārā-devī-stotra-sarva-artha-sādhana-nāma-stotra -
rāja, Tibetan: འཕགས་མོ་སྐྱོད་པ་མའི་བསྐྱེད་པ་।

དེམ་ཕམས་ཅད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཀླུ་པ་པོ་

A hymn to goddess Ārya-Tārā—the king of hymns accomplishing all objects.

It extends over leaves 60a—62b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the great Lord Avalokiteśvara (ལྷོན་རས་གཟིགས་)।

The author of the work was the teacher Mātr-cetas.

¹ The original Tibetan book has མཁའ་ཁྱེད་. I have substituted བཟུང་བ་ for it, in conformity with the Tibetan title which has བཟུང་བ་।

25. **आर्य-मायाजाल-कामेवमहृदरिका-तारा-साधनम्,**¹ Ārya-māyājāla - krameṇa - bhāṭṭārikā - Tārā - sādhanam, Tibetan : འཕགས་པ་སྐུ་འབྲུལ་དྲ་བའི་རིས་བས་ཇེ་བཅོན་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བཤམས་ - Propitiation of mistress Tārā the remover of the net of illusions.

It extends over leaves 62b—64a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the mistress Tārā. It was translated into Tibetan by the Indian teacher Mahājana and the Tibetan interpreter Gshon-nu-ḥod.

26. **आर्य-तारा-मन्त्रविधि-नाम-साधना,** Ārya-Tārā-maṇḍala-vidhi-nāma-sādhanā, Tibetan : འཕགས་པ་སྒྲོལ་མའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྐུ་བཤམས་ཆོག་ཞེས་བྱ་བ་--The method of constructing the magic circle of Ārya-Tārā.

It extends over leaves 64a—65b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to He-vajra (དགེ་ས་པའི་ཧྲོ་ཇེ). It is the work of the great teacher Lhan-cig-skyes-paḥi-rol-pa, and was translated into Tibetan by Hbrog-mi-lo-tsa-va.

27. **आर्य-विधीश्वरी-साधना-नाम,**² Ārya-vidhīśvarī-sādhanā-nāma, Tibetan : འཕགས་པ་གནས་ཀྱི་དབང་ཡུག་མའི་སྐུ་བའི་བཤམས་ཞེས་བྱ་བ་ - Propitiation of noble Vi-dhīśvari.

It extends over leaves 65b—69b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Vidhīśvari (གནས་ཀྱི་དབང་ཡུག་མ)।

It was extracted from the (Guhya-Vajra-tantra (ཧྲོ་ཇེ་གསང་བའི་རྒྱུད) by Mkhah-hgro-ma-rdo-rje-ldan-ma, and translated

¹ The original book reads: **वमोवैव** for **महृदरिका** तारा ।

² Is it for **वीथीश्वरी** pīthīśvarī ?

into Tibetan by a disciple of Vinitabhadra named Saṅgama-śrī-bhadra¹ and a Tibetan interpreter named Hjam-dpal-gzeg-paḥi-rdo-rje.

28. སྐྱེལ་ཀློལ་མཐོག་གི་སྒྲོལ་བའི་སྐྱོད་པར་དོགས་པའི་རིས་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ། Sri - Oḍiyana-

.Tārā-krama-abhisamaya-nāma, Tibetan : དབལ་ཁྱེལ་

ཀློན་གྱི་སྒྲོལ་བའི་སྐྱོད་པར་དོགས་པའི་རིས་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ།

བ—The process of clear comprehension of the blessed Tārā of Oḍiyana.²

It extends over leaves 69b—71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā. It was translated into Tibetan by Siddha-Vinita-bhadra's pupil named Saṅgama-śrī-bhadra and the Tibetan interpreter named Hjam-dpal-gzeg-paḥi-rdo-rje.

29. སྐྱེལ་ཀློལ་མཐོག་གི་སྐྱོད་པར་དོགས་པའི་རིས་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ། Oḍiyana - Tārā-krama, Tibetan :

ཁྱེལ་ཀློན་གྱི་སྐྱོད་པར་དོགས་པའི་རིས་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ། —The process of worship of Tārā in Oḍiyana.

It consists of the leaf 71b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Saṅgama-śrī and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-gzeg-paḥi-rdo-rje.

30. རྒྱུ་ལྷ་མཐོག་གི་སྐྱོད་པར་དོགས་པའི་རིས་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ། Maṇḍala-abhiṣeka-vidhi, Tibetan :

རྒྱུ་ལྷ་མཐོག་གི་སྐྱོད་པར་དོགས་པའི་རིས་ས་པ་ཞེས་བྱ་བ། —The method of consecration of the magic circle.

¹ The original reads : Saṅghama.. Is it for Saṅgha or Saṅgama ?

² "U-gyan," also written "Oḍiyana," is described as a fabulous country in the north-west of India and frequently represented as a kind of paradise. Some identify it with "Ujain" in Rajputana, while others maintain that it is identical with Sanskrit *Udyāna*, the ancient name of Ghaznee in Cabul.

Mr. F. W. Thomas in a letter to me observes : "Oḍiyana or Oḍḍiyāna is certainly *Udyāna* : it is often named as the country from which came *Padma-sambhava*. On its ancient name *Urdi* see my note in the Journal of the Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland for April 1906, p. 461."

It extends over leaves 72a—73a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā and Amitābha (འོད་དབག་མེད་). It was compiled by Paṇḍita Parahita, and translated into Tibetan by the Kāśmīrian Paṇḍita Saṅgama-śrī-bhūdra and the Tibetan interpreter Hjam-dpal-gzeg-pahi-rdo-rje.

31. **एकवीर-योगिनी-साधनम्,**¹ Ekavira-yoginī-sādhanaṃ,
Tibetan: **དབང་མོ་གཅིག་པའི་རྣམ་འབྱེར་མའི་སྐུ་བའི་**
ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of the unique heroine-
ascetic.

It extends over leaves 73b—74b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to mistress Tārā of the great seat (ཞིང་ཆེན་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Sex-rab-rgyal-mtshan.

32. **ओद्यनकाम-तामदेवी-साधनी-नाम,** Odyana-krama-Tāra-
devī-sādhani-nāma, Tibetan **ལྷ་རྒྱན་གྱི་རིམ་པའི་ལྷ་**
སྐུ་མའི་སྐུ་བ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་—Propitiation of goddess
Tārā by the steps prevailing in Odyana.²

It extends over leaves 74b—77b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation* to Bhagavati-Tāra-devī, the presiding goddess of sacred places (གནས་ཆེན་གྱི་དབང་ཕུགས་མ་). It was preached by the Dākini (རལ་འཛོམས་) named Rdo-rje-ldan-ma, and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (a pupil of Mahā-ācārya-Ratna-śrī) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-dge-glon-śeg-rab-rgyal-mtshan.

33. **बलि-अल्प-विधि,** Bali-alpa-vidhi, Tibetan: **གཏོར་མའི་ཆོ་**
གུང་བྱ་བ་—The concise formula of offering an oblation.

¹ Original **योगिनी** for **योगिनी** ।

² Odyana = Odiyana.

It extends over leaves 77b—78d of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the presiding goddess of sacred places (ལྷ་མོ་ཆེན་གྱི་དབང་ལྷ་མོ་མ་) ।

34. བྱི་ཐོ་མཁའི་ཕྱུ་མཆོམ་, Piṭhīśvari-pūjā-krama, Tibetan :
 རྒྱུ་མཆོམ་གྱི་ལྷ་མོ་ཆེན་གྱི་དབང་ལྷ་མོ་མ་—The process
 of worship of the presiding goddess of the sacred seat.

It extends over leaves 78a—80b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Ārya-Tārā. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Gelong Seṅ-rab-rgyal-ṡtshan.

35. འཕྲོ་མཁའི་ཀ་རི་ཀ་, Tattva-kārikā, Tibetan : དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་པ་
 ལེན་པ་—Memorial verses on the true principle.

It extends over leaves 80b—82a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva (རྩོ་ཇེ་སེམས་དབང་). It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Nag-tsho-tshul-khring-rgyal-ṡtshan.

36. འཕྲོ་མཁའི་ཀ་རི་ཀ་-ལུ་ཤེས་པ་, Tattva-kārikā-upadeśa-
 vṛtti-nāma, Tibetan : དེ་ལོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ལེན་པ་
 ལེན་པ་མཁའ་ལྷ་མོ་ཆེན་གྱི་དབང་ལྷ་མོ་མ་—Explanatory com-
 mentary on the Tattva-kārikā-upadeśa.

It extends over leaves 82a—87b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Vajrasattva. It is the work of the teacher Sujaya-śrī-bhadra and was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita (who touched the feet of the sage Ratna-śrī, རིན་ཆེན་དབང་) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-ḡge-gloñ-seṅ-rab-rgyal-ṡtshan.

37. བྱི་ཐོ་མཁའི་ཕྱུ་མཆོམ་-ཀ་རི་ཀ་, Piṭhī-krama-Tārā-devi-stot-
 ram, Tibetan : ལྷ་མོ་ཆེན་གྱི་དབང་ལྷ་མོ་མ་ཆོས་ལེན་པ་

བསྟོན་པ་—A hymn to goddess Tārā ... of sacred
seats.

It consists of leaves 87b—88a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati Tārā-devi. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Tshul-khrims-rgyal-mtshan.

38. पीठेश्वरी-स्तोत्रम्, ¹ Piṭhīśvari-stotram, Tibetan: བེད་ལྷོ་པོ་

དབང་ཕུག་མའི་བསྟོན་པ—A hymn to Piṭhīśvari or the goddess of the sacred sent.

It consists of leaves 88a—90b of the Tangyur, Rgyud, Lu, and begins with an invocation to Bhagavati Pīthīśvari (ཐིང་གི་དབང་ཕྱུགས་). The author of it was a Paṇḍita of the very delightful family of the minister. It was translated into Tibetan by Paṇḍita Ye-seg-rdo-rje (Jñāna-vajra) and the Tibetan interpreter Nag-tsho-chen-po.

39. वज्रघण्टाजल्लव-नाम, Vajraghaṇṭā-lakṣaṇa-nāma, Tibetan :

རྩོམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྲུབ་—The characteristic
of a precious bell.

It consists of leaves 90b—92a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Buddha (འཇམ་དཔལ་འཕགས་པ་) . It was translated into Tibetan by Paṇḍita Parahita and the Tibetan interpreter Ngag-tsho-lge-sloñ-sag-rab-gyal-mtshan.

40. कपालपूजाविधि-नाम, *Kapāla-pūjā-vidhi-nāma*, Tibetan :

ཐོད་པ་སྐྱོད་པའི་ཚོ་གཞིས་བྱེད་—The method of wor-
ship of the skull.

1 Original पिडोचर which has been changed into पिडोचरो according to the Tibetan title.

It consists of the leaf 92a—92b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the Yoginī of the great seat
(ཁི་ཚེན་གྱི་ལྷ་འབྱོར་མ།)।

41. स्वप्नतारापिका, Svapna-tāraṇopika, Tibetan: སྤྲྀལ་མ་

སྤྲྀལ་མའི་སྐུ་ཐབས་—Propitiation of Dream-Tārā.

It extends over leaves 92b—94a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Dream-Tārā. The author of the work is Soma-mitra (ལྷ་བའི་བཤེས་གཟིན). It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Sugata-sri and the Tibetan interpreter Byang-pahi-dpal.

42. [सुमूर्धकारिका, Mumūrṣu-kārikā]¹ Tibetan: འཛི་ཀ་མའི་

ཉམས་ཡིན་—A memorial verse for the dying man.

It consists of the leaf 94a—94b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Tārā. It was translated into Tibetan by the Kāśmīrian sage Śākya-sī-bhadra and the Tibetan interpreter Byang-pahi-dpal.

43. आर्य-तारा-साधन-नाम, Ārya - Tārā - sādhanan - nāma,

Tibetan: འཕགས་མ་སྤྲྀལ་མའི་སྐུ་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་—

Propitiation of the blessed Tārā.

It consists of the leaves 94b—95a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to blessed Tārā. The author of the work is the great teacher Sarvajñā-mitra (ཐམས་ཅད་མཆོན་བའི་བཤེས་གཟིན)।

44. आर्य-तारा-साधना, Ārya-Tārā-sādhana, Tibetan: འཕགས་

མ་སྤྲྀལ་མའི་སྐུ་ཐབས་—Propitiation of Ārya-Tārā.

¹ In the original book the Sanskrit title is not given. I have supplied it in accordance with the Tibetan title.

It consists of the leaves 95a—96a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ārya-Tārā. The author of the work was the great Kāśmīrian Paṇḍita Sākya-śrī-bhadrā.

45. वज्रवाराही-तारा-स्तोत्रम्, Vajra - vārāhi - Tārā - stotram,
Tibetan: རྩོམ་པ་མོ་སྒྲུབ་མ་ལ་བསྟོན་པ་—A hymn to
Vajra-vārāhi-Tārā.

It consists of the leaf 96a—96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to the blessed Tārā.

The hymn was composed by Paṇḍita Candra-kīrti (ཁྱེད་བླ་མ་པོ་འཕྲུལ་པ་ལྷ་མོ་པོ་།)

46. उत्तारा-स्तोत्र-नाम, Uttārā-stotra-nāma, Tibetan: རྩོམ་པ་
ཁྱེད་མོ་ལ་ཅ་བའི་སྒྲུབ་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་བསྟོན་པ་— Praising the
angry Tārā by the fundamental incantation.

It consists of the leaf 96b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Jo-mo-byin-glabs-can (the blessed goddess).

47. उग्रतारादेवी-साधनम्, Ugra - Tārā - devī - sādhanam,
Tibetan: ལྷ་མོ་ལྷ་མ་གྲུ་དེའི་སྒྲུབ་ཐབས་—Propitiation of
goddess Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 96b—98a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Ugra-Tārā.

The book was composed by the great Paṇḍita of Eastern India named Śrī-vana-ratna. It was translated into Tibetan by the very same Paṇḍita, and the Lotsavā Hjam-dpal-ye-śeṅ in Dpal-hkhor-bde-chen.

48. आर्य-उग्र-तारा-साधन-नाम, Ārya-Ugra-Tārā-sādhanam-
nāma, Tibetan: འདས་གསལ་སྒྲུབ་མ་ལ་དྲག་མོ་འི་སྒྲུབ་ཐབས་
ཞེས་བྲུང་—Propitiation of Ārya-Ugra-Tārā.

It consists of the leaves 98a—99a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to goddess Tārā. The book was composed by the teacher Rtag-pahi-rdo-rje (Nitya-vajra). It was subsequently translated into Tibetan by the Lotsava Mañjuśrī in the presence of the great Paṇḍita Vanaratna of Eastern India.

49. རྩམ་ཆུ་མཛུགས་པ་, Eka-jaṭi-sādhanaṃ, Tibetan: རལ་

གཙུག་མཛུགས་པ་—Propitiation of Eka-jaṭi (the single clotted-haired goddess).

It consists of the leaves 99b—100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Eka-jaṭi.

The work was translated without mistakes from the divine language (Sanskrit) into the symbols of Tibet (the Tibetan language) by the great Paṇḍita of Eastern India named Dāna-śīla at the town of Hon-hdahi-ku [Kāmarūpa ?]

At the end it is stated that the worship of Tārā originated from China, but it is not clear whether this refers to Eka-jaṭi-Tārā alone or to Tārā of all classes.¹

50. [ཁྲོད་མ་མཛུགས་པ་, Krodhana-Tārā-gorocanā-
vali, Tibetan: མྱེལ་མ་ཁྲོས་པའི་བའིང་གི་བཞེར་མ།²—

The offering of a yellow pigment to Angry Tārā.

It consists of the leaf 100b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with a salutation to the single clotted-haired goddess
(ལྷ་མོ་རྩམ་གཙུག་མ།)

¹ མཁས་པ་ཆེན་པོ་པ་རྒྱ་ཏམ ॥

འདི་ལ་ཤིན་ཏུ་བརྩོན་པར་འོས་ ॥

ཐི་མཛུགས་པ་ཆེན་པོ་པ་ལྷ་མོ་ ॥

མྱེལ་མའི་ལྷ་མོ་ཐམས་པོད་པ་ལྷ་མོ་པ་ ॥

ཐི་མཛུགས་པ་ཆེན་པོ་པ་རྒྱ་ཏམ་པོ་པ་ལྷ་མོ་པ་ལྷ་མོ་པ་ ॥

རྩམ་གཙུག་མའི་ལྷ་མོ་པ་ལྷ་མོ་པ་ལྷ་མོ་པ་ལྷ་མོ་པ་ ॥

(Tangyur, Rgyud, La, 100b).

.. ² The title is ascertained from the colophon.

It was translated into Tibetan by Paṇḍita Dānaśīla himself (of Eastern India). •

51. Another work on Tārā extending over leaves 101b—102a of the Tangyur, Rgyud, La, and composed by Rtag-pa-rdo-rje (who was well versed in the Sāstra of Nāgārjuna) and the great Paṇḍita Dānaśīla (of Eastern India).

52. སུཀ་ཇཉལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་, Sūkḷa-Ekajaṭi-Sādhanaṃ, Tibetan:
འཕགས་པའི་ཇཉལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་—Propitiation of
white Ekajaṭi (Tārā).

It consists of the leaves 102a—103b of the Tangyur, Rgyud, La, and opens with an invocation to Ekajaṭi. The author of the work was the teacher Lalita-Gupta (འཕགས་པའི་སྐུ་མཁན་) sprung from Sri-advaya-vajra (དབའ་པ་གཉིས་མེད་འོ་ཇེ). It was translated into Tibetan by the great Paṇḍita Dānaśīla of Jigatāla in Varendra (Eastern India).

53. རྣམ་ཇཉལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་, Rakta-Ekajaṭi-sādhanaṃ, Tibetan
རྣམ་པའི་ཇཉལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་—Propitiation of red Ekajaṭi.

It consists of the leaves 103b—104a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Bhagavati-Rakta-Ekajaṭi.

54. རྣམ་ཇཉལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་, Ekajaṭi - adhiṣṭhāna - vidhi,
Tibetan: རྣམ་པའི་ཇཉལ་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཀྱི་
ཚོགས་—The method of blessings bestowed by Rakta
Ekajaṭi.

It consists of the leaves 104a—105a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Rakta-bhagavati. The work was composed by Kṛpā-carya (ནལ་བོ་ལྷོད་པ་) and translated into Tibetan by Paṇḍita Narendrabhadra (མི་དབང་བཟང་བོ་) and the Tibetan interpreter (shon-nu-śeg-rab).

55. अग्रतारा-उपदेस-साधनम्, Agra - Tārā - Ekajati-upadeśa - sādhanam, Tibetan: མཆོག་གི་སྒྲོལ་མ་རལ་བ་གཅིག་པའི་སྒྲ་ངག་གི་བསྐྱབ་ཐབས—Achievement of the instruction of the excellent Tārā Ekajati.

It consists of the leaves 105a—107a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with salutation to holy Lamas. It was translated into Tibetan from the Andhra-Sanskrit language (འོན་རྒྱ་སང་སྒྲི་ཏའི་སྒྲ་ལས) by the great Paṇḍita Dānaśīla of Eastern India and the Sākya Gelong Rig-pa-hḍsin-pa-khu-rnal-hbyor-pa.

56. तारादेवी-पञ्च-साधनम्, Tārā-devi - pañca-sādhanam, Tibetan: སྒྲོལ་མ་གླ་ལྔའི་སྐྱབ་ཐབས—Five-fold propitiation of the goddess Tārā.

It consists of the leaves 107a—108b of the Tangyur, Rgyud, La, was composed by the teacher Nitya-vajra (དྲམ་པའི་རྩེ་ཇེ) and translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Ratna-dhṛti and the Tibetan interpreter Rma-ban-chog-hbar.

57. करुणतारा-साधनम्, Karuṇa - Tārā - sādhanam, Tibetan རྒྱལ་ས་ཇེས་སྒྲོལ་མའི་སྐྱབ་ཐབས—Propitiation of the merciful Tārā.

It consists of the leaves 109b—111a of the Tangyur, Rgyud, La, and was composed by the teacher Nitya-vajra. It was translated into Tibetan by the Indian Paṇḍita Amogha-vajra (འོན་ཡེན་རྩེ་ཇེ) and the Tibetan interpreter Mkhag-pa-ba-ri, who were invited to Tibet and completed the translation in the Golden House of Bsdug-rañ (བསྐྱུ་ལྷ་རྒྱུ་ལྷ་གསེར་ཁང་) ।

58. आर्ष-तारा-अन्तर्बलि-विधि, Ārya - Tārā - antarbali - vidhi, Tibetan: ཇེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་ནང་གི་གཏོར་མའི་ཆོག—

**The method of (giving) mystic offerings to noble
Tārā.**

It consists of the leaf 111a—111b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Blessed Tārā. Candra-gomin was the author of the work which was translated into Tibetan in the Jong (ཇོང་) of Nepal (ཡམ་བམ་ཤེ་)।

59. तिज-सति-चक्र, Tilasati-cakra [चसति-चक्र ? तिरस्यति-चक्र ?] Tibetan: ཐིར་སྒྲུབ་པའི་འཁོར་ལོ་ — The circle for expelling (evil spirits).

It consists of the leaves 111b-112a of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Noble Tārā. It was composed by the teacher Nityavajra (ནཉ་བཟུང་པོ་ཤེས་པ་) and translated into Tibetan by the great sage Rma-ban-chog-hbar.

60. तारा-गुह्य-साधनम्, Tārā-guhyā-sādhanaṁ, Tibetan :
 རྒྱལ་མའི་གསང་བའི་སྐུ་ཐབས་—Mystic propitiation of
 Tārā.

It consists of the leaf 112a—112b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to Lord Avalokiteśvara.

It was composed by Sri-Nitya-vajra (ནལ་པ་འོ་རྩེ) and translated into Tibetan by the Indian sage Ratna-dhara and the interpreter Rma.

61. कथं-साधनं कर्मविश्व (P), Karuṇa - sādhanam karma-
viśva, Tibetan : བྱ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལས་ཀྱི་འཕྲིན་ལྗོངས་པའི་སྐུབ་
འབྲས་—Effectuation of diverse things from the Merciful Tārā.

It consists of the leaves 112b—113b of the Tangyur, Rgyud, La, and begins with an invocation to noble Tārā.

It was composed by the teacher Nitya-vajra and translated into Tibetan by the great sage Ba-ri-lo-tsa-va.

- 62 [आर्य-तारा-उपदेश-निर्मेक-दर्पण,] Ārya-Tārā-upadeśa-
pirmala-darpaṇa,¹ Tibetan: ཇི་བཅུན་མ་སྒྲོལ་མའི་སྒྲུབ་
ངག་སེལ་འོད་དངས་པ།—A clear mirror of instructions of
Ārya-Tārā.

It extends over leaves 114a—117a of the Tangyur, Bgyud
La.

—o—

A list of Sanskrit works on Tārā.

63. उग्र-तारा-पञ्चाङ्गम्, Ugra-Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed
hymn to Ugra-Tārā.

It is included in the Government collection of MSS, in the
A.S.B. No. 5830, and is written in Devanāgarī character. It
consists of 21 leaves and begins with an invocation to Gaṇeśa and
Ugra-Tārā.

Pañcāṅga is thus defined in the book :—

तस्याः पञ्चाङ्गमतुलं पटलं पञ्चमिं तथा ।
वर्म नास्ती लहन्त्यु कोचं पञ्चाङ्गमुच्यते ।

64. तारा-कल्पः, Tārā-kalpaḥ—The ritual of Tārā.

It consists of 12 leaves, and is noticed in Bühler's Catalogue
of Sanskrit MSS. from Gujrat, Fasc. iv., p. 256. A work named
Tārā-kalpaḥ is also mentioned in the Bengal Asiatic Society's
Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

65. तारा-कल्पवृता, Tārā-kalpalatā—A wish-yielding creeper
of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of
211 leaves and is written in Devanāgarī character. An old copy,
very rare and incomplete, is noticed in the Catalogue of Sanskrit
MSS. in N.W.P., part v., p. 24.

66. तारा-कवचम्, Tārā-kavacam—An amulet of Tārā.

¹ The Sanskrit title is added by me in conformity with the Tibetan
title.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Krishna of Lahore, p. 45.

67. ताराक्षोभ-संवादः, Tārākṣobhya-saṁvādaḥ—Colloquy between Tārā and Akṣobhya.

A Tāntric compilation on the adoration of Tārā and anecdotes regarding her.

It consists of 14 leaves written in Bengali character, noticed in Rajendra Lal Mitra's Notices of Sanskrit MSS., Vol. i., p. 204.

68. तारा-तत्त्वम्, Tārā-tattvam—Truth about Tārā.

Siva is the author of the work. It consists of 50 leaves written in Devanāgarī character, and describes the *Prayoga*, worship and *Yantra* of Tārā-devī also called *Dvītyā* or second of the ten Mahāvidyā. This book is rare and the copy seen is old and apparently correct. It is noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P., part i., p. 184.

69. तारा-तन्त्रम्, Tārā-tantram—A mystic treatise on Tārā.

Ritual for the worship of Tārā. It consists of 201 leaves written in Devanāgarī character, noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

70. तारा-पञ्चकटिका, Tārā-pañcāṭikā—A small bell of Tārā.

The author of the work is Saṅkarācārya. It is quoted in Tantrasāra.

71. तारा-पञ्चाङ्गम्, Tārā-pañcāṅgam—A five-limbed hymn to Tārā.

Another copy of तारापञ्चाङ्गम् (No. 63) in Devanāgarī character. Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B. No. 5882.

72. तारा-पटलम्, Tārā-paṭalam—A veil of Tārā.

It consists of nine leaves in Devanāgarī character. Copy old, complete and rare, noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. in N.W.P. part x., p. 40.

73. तारा-पद्धतिः, Tārā-paddhatiḥ—A ceremonial-manual of Tārā.

The author of the work is Nārāyaṇa Bhaṭṭa. It consists of 38 leaves, written in Devanāgarī character, on the worship of a form of the goddess Durgā called Ugra-Tārā. Noticed in the Bikanir Catalogue, p. 622.

A work of the same name, consisting of 49 leaves written in Devanāgarī character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 5886. It begins with an invocation to Gaṇeśa, Śarasvatī and Gurus.

74. तारा-पारायिका, Tārā-pārājikā—Confession of deadly sins to Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

75. तारा-पूजन-वल्ली, Tārā-pūjana-vallī—A creeper of Tārā-worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Kṛṣṇa of Lahore, p. 26.

76. तारा-पूजा-न्यास-विधिः, Tārā-pūjā-nyāsa-vidhiḥ—The method of dedicating parts of the body to Tārā at the time of worship.

Noticed in the Catalogue of Sanskrit MSS. belonging to Pandit Radha Kṛṣṇa of Lahore, p. 45.

77. तारा-पूजा-प्रयोगः, Tārā-pūjā-prayogaḥ—The ceremonial form of Tārā-worship.

It consists of four leaves, incomplete and extremely damaged, written in Bengali character, and begins with an invocation to Paradevatā.

It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3399.

78. तारा-पूजा-रसायनम्, Tārā-pūjā-rasāyanam—An elixir of the worship of Tārā.

The author of the work is Kāśī-nātha Bhaṭṭa, son of Jayarāma Bhaṭṭa of Puṇyagrāma. It begins with an invocation to Gaṇeśa and Gurus and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6540.

It consists of 13 leaves written in Devanāgarī character.

79. तारा-प्रदीपः, Tārā-pradīpaḥ—A lamp of Tārā.

It consists of 70 leaves in Bengali character divided into five *paṭalas* or chapters. The author's name is Lakṣaṇa-deśikendra. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3373.

80. तारा-भक्ति-तरङ्गिणी-नाटकम्, Tārā-bhakti-taraṅgiṇī-nāṭa-
kam—A drama named the river of devotion to Tārā.

The author of the work is Kāśī-nāṭha-kavi. It consists of 86 palm leaves written in Bengali character and dated samvat 1737. It is an essay on salvation through the medium of worship to Tārādevī. The work was composed under the auspices of Rājā Krishna Chandra of Nadia, whose genealogy and life are briefly given in the first chapter. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 815.

81. तारा-भक्ति-सुधाविवरः, Tārā - bhakti - sudhārvavaḥ — The
ocean of nectar of the devotion to Tārā.

The author of the work is Narasiṅha Thākura, a disciple of Gadādhara. It consists of 45 leaves apparently old, written in Bengali character, and divided in five *taraṅgas* or chapters. It was copied in śaka 1897 and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4187. It begins with an invocation to Sarasvatī.

82. तारा-मूलबोधः, Tārā-mūlabodhaḥ—The fundamental
knowledge of Tārā.

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

83. तारा-रहस्यम्, Tārā-rahasyam—The mystery of Tārā.

The author of the work is Brahmānanda Giri. It consists of four *paṭalas* or chapters and is included in the collection of the Oriental Library A.S.B., No. II., F. 27. It has been printed in Calcutta under the editorship of Rasik Mohan Chattopādhyaya.

84. तारा-रहस्य-वृत्तिकी, Tārā-rahasya-vṛttikā—A commen-
tary on Tārā-rahasyam, No. 19.

The author of the work is Gaudā Saṅkarācāryya. It consists of 121 leaves written in Bengali character and dealing with the directions for the adoration of Tārā. It is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 221.

85. ताराचँन-चन्द्रिका, Tārācāna-candrikā—The moon-shine (elucidation) of the worship of Tārā.

The author of the work is Jagannātha Bhaṭṭācāryya. It consists of 26 leaves written in Devanāgarī character and begins with an invocation to Gaṇeśa. It deals with the directions for the adoration of Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 6537.

86. ताराचँन-तरङ्गिणी, Tārācāna-taraṅgiṇī—The river of worship of Tārā.

The author of the work is Śrī Rāma. It consists of 59 palm leaves written in Uriyā character, and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 4267.

87. तारासागर, Tārāsaṃghaḥ—The ocean of Tārā.

This work is quoted by Narasiṃha in Tārā-bhakti-sudhār-paṇḍita (vide India Office Catalogue, p. 497).

88. तारा-विलासः, Tārā-vilāsaḥ—The pastime of Tārā.

It consists of 24 leaves written in Bengali character and divided in eight chapters called *paśalas*. The name of the author is Vāsudeva Kavikaṅkana Cakravartī. It begins with an invocation to Tārā and is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 3455.

89. तारा-विलासोदयः, Tārā-vilāsaodayaḥ—The origin of the pastime of Tārā.

The author of the work is Vāsudeva Kavicakravartī. It consists of 45 leaves written in Bengali character and divided into ten chapters called *ullāsas*. An incomplete work copied in Śaka 1620 is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 790.

90. तारा-षट्पदी, Tārā-ṣaṭpadi—Six stanzas on Tārā.

This work is quoted by Gauḍa Saṅkarācāryya in Tārā-rahasya-vṛttikā (*vide* India Office Catalogue, p. 903).

91. ताराष्टोत्तर-सहस्रनाम-स्तोत्रम्, Tārāṣṭottara-sahasrāṇama-stotraṁ—One hundred and eight names in the form of a hymn to Tārā.

It consists of one hundred and eight epithets strung together in the form of a hymn to Ekajāṭhā Ārya Tārā, or simply Tārā. The hymn is alleged to have been imparted by Avalokita Bodhi, sattuva to Vajrapāṇi Bodhisattuva, and is intended to be worn as an amulet to avert evils proceeding from thieves, war, fire, lions, water, elephants, tigers, noxious animals generally and other causes to which Bhikṣus were exposed in their peregrinations.

It consists of 70 verses, mostly incorrect, written in Newari character, and is included in the Nepalese-Buddhist MSS. in the Oriental Library of A.S.B., No. B 33. There is another work of the same name in चारदीवन्ध, No. B 65, in the Oriental Library of A.S.B.

92. तारा-सहस्र-नाम, Tārā-sahasra-nāma—One thousand names of Tārā.

An incomplete manuscript consisting of six leaves, written in Bengali character, is included in the Government collection of Sanskrit MSS. in A.S.B., No. 2831.

93. तारा-सूक्तम्, Tārā-sūktam—A hymn to Tārā.

A copy of this work consisting of 15 leaves, written in Devanāgarī character, is noticed in the Bikanir Catalogue, p. 619.

तारा-स्तोत्रम्, Tārā-stotraṁ—A hymn to Tārā. Same as वज्ररा-स्तोत्रम् ।

तारा-स्तोत्र-टीका, Tārā-stotra-ṭikā—A commentary on No. 30. Same as वज्ररा-स्तोत्र-टीका ।

94. तारिणी-पारिजातम्, Tāriṇī-pārijātam—The celestial pārijāta flower of Tārā,

Mentioned in the Bengal Asiatic Society's Notices of Sanskrit MSS., Second Series, Vol. III.

बालार्क-टीका, Bālārka-ṭikā—Same as वज्ररा-स्तोत्र-टीका ।

95. **स्रग्धरा-स्तोत्रम्**, Sragdharā-stotram—A hymn (to Tārā) in the *sragdharā* metre.

The name of the author is Sarvajña-mitra, who was a Buddhist monk of Kāśmīra. The work consists of 37 verses written in Newari character. A copy dated *saṃvat* 1881 is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B 63.

96. **स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका**, Sragdharā-stotra-ṭikā—A commentary on Sragdharā-stotra, No. 32.

The author of this work is Jina-rakṣita, who was a Bhikṣu of the Mahāvihāra of Vikrama-sīla. A copy dated *saṃvat* 1881, written in Newari character, is contained in the Oriental Library of A.S.B., No. B. 64. The work is also called **वाचार्थ-टीका** ।

—o—

•

The author of the Sragdharā-stotra.

In the Sragdharā-stotra-ṭikā, Jinarakṣita states that Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra, was a devout monk of Kāśmīra and was renowned for his unbounded charity. Having given away everything he possessed, he left the country and wandered abroad as a mendicant. Once, while he was proceeding to the kingdom of Vajramukuta, he met on the way a poor old Brāhmaṇa, who was in a very pressing need of money for the marriage of his daughter. The Brāhmaṇa, who was going to the place of Sarvajña-mitra himself for help, having learnt that the latter had nothing left except the beggar's bowl and robe, fell into great despair and shed tears. Sarvajña-mitra, however, consoled him saying: "Be not sad, I shall give you what you ask for." At that time king Vajramukuta was told by a certain person that all his desires would be fulfilled if he could wash himself sitting on 100 skulls freshly severed from the trunks. The king who had already secured 99 persons completed the number 100 by purchasing Sarvajña-mitra, who sold his person for its weight in gold, which was given to the poor Brāhmaṇa. The 100 victims were, in a morning, led into the executioner's tank by officers of the king. Sarvajña-mitra, finding no other means of escape, composed and chanted 37 stanzas in praise of Ārya-Tārā, whereupon all the victims were miraculously saved and taken to their respective

homes. Heaps of gold equal to the weight of the victims remained deposited on the edge of the tank. The king, surprised at the miraculous power of the monk, became a disciple of his.

The same story is given in Dr. R. Mitra's "Nepalese Buddhist Literature," p. 288.

A similar story about Sarvajña-mitra is narrated in the Tibetan work called Pagsam-jon-zang. According to this work Sarvajña-mitra, though born in Kāśmīra, was a student of the monastery at Nālanda in Magadha where he became a great master of sciences. The king to whom he sold his person is called Vajra-mukṣa in the Sanskrit *Sragdharā-stotraṭīkā*, while he is called Sarapa in the Tibetan Pāgsam-jon-zang.¹ The story contained in the Pagsam-jon-zang runs thus:—

"A little bastard child of the king of Kāśmīra was carried away by a vulture from the roof of the palace and dropped on the top of the Gandhola (the great central temple) of Nālanda in Magadha. The Pandits of the Vihāra, taking mercy on him, nursed him. As he grew up the child acquired great knowledge and became a scholar. He propitiated the goddess Arya-Tārā and thereby acquired great wealth. He gave away all his riches in charity, and, when there was nothing left, he started on a journey to the South. Meeting on the way an old blind Brāhmaṇa, who was being led by his son, he inquired where he was going. Being told that the blind Brāhmaṇa, who was very poor, had started on his distant journey to beg help from Sarvajña-mitra of Nālanda, he was overpowered with pity and determined to sell his own body to give gold to the helpless beggar. At this time he learnt that king Sarapa, who, at the advice of his wicked spiritual guide, had undertaken the performance of a Yajña, in which 108 human sacrifices were necessary, was in search of one more victim which was wanting to complete the full number. The king was convinced that if he successfully performed the Yajña he would attain the longevity equal to the sum of the longevity of 108 souls that would be sacrificed in it. Sarvajña-mitra sold himself to the king and paid the gold that he obtained therefrom to the blind Brāhmaṇa. While waiting one night for

¹ Edited by Rai Sarat Chandra Das, Bahadur, C.I.E., Bengal Secretariat Book Depot, Calcutta, p. 102).

death in a dark dungeon, he invoked the goddess Tārā with the utmost concentration of his mind. When fire blazed up from the piled firewood, and all the 108 men were led in chains to the pyre, a heavy shower of rain fell which extinguished the fire within a short time and converted the whole plain where the sacrifice was being performed into a large sheet of water resembling a lake. The king and his ministers hearing that this was due to the mercy of the goddess Tārā, who was invoked by the victim who had sold himself to save others, now acquired faith in the religion of Buddha and, having released all the 108 victims of the unholy sacrifice, sent them to their respective homes loaded with presents. Sarvajña-mitra, before whom the goddess had miraculously appeared, held fast a corner of her celestial robe and was carried to the land of his birth."

The same story is related in Lama Tārānātha's history of Buddhism (*vide* A. Schiefner, p. 168 ff.).

The date of the Sragdharā-stotra.

Neither in the Sragdharāstotra nor in its commentary is there any mention of the date of either of the two works. The Rājatarāṅgi, the well-known chronicle of Kāśmīra, supplies us however, with some data to determine the age of Sarvajña-mitra, the author of Sragdharā-stotra. In book IV., verse 210 of the Rājatarāṅgi, we find that Bhikṣu Sarvajña-mitra, who appeared as another Jina, resided in Kayyavihāra, which had been built by king Kayya. This Kayya is stated to have been a king of Lāṭa or Central and Southern Guzerat, and was subordinate to king Muktāpiṇḍa-Lalitāditya of Kāśmīra. As Lalitāditya is generally held to have lived early in the 8th century A.D., Sarvajña-mitra who resided in Kayyavihāra could not have flourished before that time. As the monastery of Nālanda was destroyed in the 9th century A.D., Sarvajña-mitra, who was educated there, could not have lived after that time. This leads me to suppose that Sarvajña-mitra lived in the middle of the 8th century A.D.

King Vajramukṣa or Śaraṇa has not yet been identified. Vajramukṣa is perhaps identical with Vajrāditya, son of Lalitāditya, King of Kāśmīra in the 8th century A.D.

Calcutta
The 30th January 1907. }

SATIS CHANDRA VIDYABHŪSANA.

बौद्धस्तोत्रसंग्रहः ।

स्रग्धरा-स्तोत्रम् ।

ॐ नमो भगवत्यै आर्य्यतारायै ॥

वाल्मीकीशोकताम्रप्रवरसुरशिरश्चारुचूडामणिश्री-
सम्पत्सम्यक्कैरागानतिचिररचितालक्तकव्यक्त'भक्तौ ।
भक्त्या पादैः तवार्य्यै करपुटमुकुटाटोपभुषो'त्तमाङ्ग-
स्तारिण्यापच्छरण्ये' नवनुतिकुसुमस्रग्धराभ्यर्चयामि ॥१॥

स्रग्धरा-स्तोत्र-टीका ।

ॐ नमस्तारायै ।

नलार्य्यतारां जगदर्घशरां

धर्माकराद्येषणया समासात् ।

वाल्मीकीमाचक्ष करोमि, टीकां

स्रग्धरामहं श्रीजिनरचितः कृतौ ॥१॥

१ B. वक्ति ।

२ B. भक्त ।

३ A. चरण्ये ।

बौद्धलोकसंग्रहः ।

प्रभृतविदेवकृताग्रगण्यः-

स्फुरच्छिखादग्धमुखेन हनत ।

खलु त्वया यत्सुखदा ममेयं

टीका न द्रुष्या त्वयि मेऽञ्जलिः सा^१ ॥२॥

तत्र हतौ^२ उपोद्घातम् आदौ प्रख्ययते । इह काश्मीरविषये
बोधिसत्त्वदेशीयो सुमौनप्रवचन^३रूपपापारावारीणसान्द्रो^४ महा-
कल्याणप्रगुणीकृतश्चद्यात्मा सर्वज्ञमिषो नाम भिक्षुरभवत् । स
चिन्तामणिरिवार्थिनां यथाभिक्षाषितार्थसंपादनाद्वाहत्वेन जगति
विख्यातः स्वयमेव स्वमर्थजातमर्थिभ्यो विसृज्य चौरपात्रविभवो
देशान्तरं ब्रजन् वज्रसुकुटस्थ राज्ञो विषयमगमत् । तत्र जरा-
जर्जरीकृतं परित्यक्तपरिजनं दिजमेकम् अध्वन्यपश्यत् । स कथा-
प्रसङ्गेन एवंविधवार्द्धकेऽपि क्व गन्तव्यं त्वयेति कथयत्कृष्टः सन्नाह
“स्वसुतापरिणयनार्थमर्थममर्थयितुम्, अपि च सर्वज्ञमिषस्य भिक्षो-
रन्निकम् । अयं स्वविभवजातमर्थिभ्यो विभज्य स भिक्षुर्देशा-
न्तरं^५ गत इति किं न अतम् ? इत्युक्तो वार्द्धककुनिः सुचिर-
मभिनिःश्वस्य निषेष्ट इव सुहृत्तमवातिष्ठत् । ततस्तमेवंविधं
सकल्याणमनुग्राह्यमेव सर्वज्ञमिष इति समाश्रययन्नुवाच । मैव-
मधौरो भव अहं ते सर्वमभिमतं सन्नादयिष्यामीत्युक्त्वा तमा-

१ Orig. चेष्टे ।

२ Orig. प्रवचना ।

३ Orig. समुता ।

४ Orig. वृत्तौ ।

५ Orig. पान्द्रो ।

६ Orig. भिक्षुर्जोर्देशान्तरं ।

दास वक्षसुसुटस्य नृपतेरभित्तिं सुवर्णेन समीकृत्य समरीरं विक्रीय
तत्सूक्ष्मं तस्मै प्रदायात्तुनीय प्रक्षाप्य रात्रः पुरतोऽवस्थितः । तस्मिन्
समये तस्य राज्ञो वयोक्तविषिपक्षवक्षोपेतपुद्गलैकग्रतकर्त्तित-
मक्षकोपरिखानादभिमतं चेत्स्मृतौत्युपदिष्टं चेनापि । तद्वाक्यं महता
काशेन वज्रतोऽन्विष्य सुवर्णसमस्तुल्यमेकोनग्रतं पुद्गलाणां क्रीतमाक्षे
जनेनैकेन ग्रतं परिपूर्णमतः कर्त्तितमक्षकोपरि खानं करिष्या-
मीत्यभिधाव एनं तत्पथं गच्छत्वादिग्रति स । तदादिदृष्ट्येन
तथैव श्रव्यादितम् । पश्चात्तमेकमवक्षोक्ष्य सर्व्व एव ते वक्ष्यपुद्गलाः
प्रातर्हता वयमिति उच्चैराक्रमन्तः सावान्मृत्युरथमुपस्थितो सुष्ठु
इत्यारटन्तो^१ बोधिसत्त्वेनाभिहितः कक्षादेवमधीरता पूर्व्वमेवं
ज्ञात्वेव किमात्मा विक्रीत इति । तत एतान्तिकातरान् समासाद्य
महाकवसाद्र्था दृष्ट्वा चावक्षोक्ष्य मातरं विद्याय नास्ति कश्चि-
देवामन्यो निक्षारोपाय इति निश्चित्य संयतीभूय स सर्व्वग्रमिषो
भगवतीमार्घ्यतारां स्तोतुमारब्धवान् । तत्र लोककतिपयानन्तरं
भगवती स्वयमागत्य वचाकर्त्तव्यमादिश्यानुचिन्तिता चाभितिष्ठ-
न्त्यन्तरिता । ततः स स्वधरः सर्व्वग्रमिषः शुभाभिः सर्व्वैः प्रात-
र्युगपदेव स्नातव्यमित्यादिष्टवान् । प्रातरागत्य राजपुद्गलैस्ते वध्याः^१
सरस्वीरे नीताः वनस्थानभिहितवन्तः । सर्व्वैरक्षाभिरेकदेव
स्नातव्यं किं वज्रविद्यमेन इत्युक्त्वा सरसि निमग्न्या भगवतीप्रभा-
वात् खं खं देवमुपजग्मुः । पश्चात्सुवर्णद्विधितयानन्तरं वज्रतो-

बौद्धलोकसंग्रहः ।

ऽन्विष्टाः सन्तस्तैर्नोपलब्धाः^१ । तच्छूयसुवर्णं च यथासं रात्रीकृतं
सरस्वतीरे परमाशोकितम् । ततस्तै राजपुरुषा भवविशयाकुक्षित-
मनसो राजानि तद्विज्ञापयामासुः । तच्छ्रुत्वा स राजा विस्मया-
वर्जितमनास्तथैवैकस्य विक्रीतस्य भिक्षोरथं प्रभाव इत्यभिधाष्य
सञ्ज्ञाताधिकतरप्रवादक्षमभिव्यानीय तच्छिष्यतामुपगत इत्यादि
कथा प्रसिद्धैव नोक्ता ।

श्रीदेव्यै नमः ।

॥ १ ॥ बाह्यार्कत्यादि—

आर्य्ये तारिणि आपच्छरणे तव पादौ भक्ता अभ्यर्चयामि
इति सम्बन्धः । आरात् पापक्षेभ्यः कर्मभ्यः दूरं गतेत्यार्या ।
विभवगताग्नेषदुःखार्णवाद् महाकल्पया सर्वाक्षारयतीति तारिणी ।
किंभूता ? आपच्छरणा, आपत्सु अष्टमहाभयादिसकलतीव्रविप-
त्तिषु शरणार्थत्वाद् आपच्छरणा, तस्याः सम्बोधनं हे आर्य्य-
तारिणि आपच्छरणे, तव भवत्याः पादौ चरणौ अभ्यर्चयामि
काथवाङ्मनःप्रसादेन पूजयामि । अहं करपुटमुकुटाटोपशुभ्रो-
त्तमाङ्गः सन्, करपुटं करद्वयवद्भास्त्रिः स एव मुकुट इव मुकुट-
कच्छाटोपो हर्षवेगसेन भुग्नं गन्धीभूतम् उत्तमाङ्गं शिरो धत्त
स तथा । कामिः ? नवमुतिकुसुमसङ्गमिः, नवाः सद्योऽभिनिर्जिता
या नूतनयक्षा एव कुसुमानि पुष्पाणि तेषां सङ्गमिर्नामाभिः ।

१ Orig. नो नोपलब्धाः ।

२ Orig. भग्न ।

किंविशिष्टौ ? वाक्काकोकोकताप्रवरसुरशिरसाद्यूहामणिश्रीवन्-
स्वर्गकरागानतिचिररचितासक्तकव्यभक्तौ, वाक्कोऽभिनवोदितो
योऽर्कः सूर्यसत्त्वालोकोऽवशावभावसादत्तावा चारुताः प्रवराणां
सुराम्णामिन्द्रादिदेवानां शिरःसु मणकेषु चे चारवोऽतिवचिरा-
द्यूहामणयः शिखाविन्यसरत्नानि तेषां श्रीवन्तुं प्रोभावन्वद्वि-
स्तृताः स्वर्गो मित्तनं तेन यो रागो सौष्ट्वं तेन अनतिचिरम्
चत्यस्यकावं रचिता गिर्यिता असक्तकस्य आवकस्य वक्ता अति-
स्पृष्टा भक्तिः विशिष्ययोजना ययोक्तौ । अनेन हतदुःखं भवति
हे मातस्त्वमेव आपच्छरणां तारिणी च अतो मां ह्यापत्-
पतितमुद्धर्तुं महस्येति कवेरभिप्रायः ।

कथमहमापत्पतित इत्याह

दुर्लभे दुःखवद्भौ विनिपतिततनुर्दुर्भगः कान्दिशौकः
किं किं मूढः करोमौत्यसहृदपि हतारम्भवेयर्थेखिन्नः ।
श्रुत्वा भूयः परेभ्यः क्षतनयन इव व्योम्नि चन्द्रार्कलक्ष्मीम्
आलोकाशानिवद्धः परगतिगमनस्त्वां अये पापहन्त्रीम् ॥
२ ॥

॥ १ ॥ दुर्लभे^१त्यादि—

क्षतनयन इव चतुर्विहीन इव हे मातस्त्वां भगवतीं अये

१ Orig. चारवो अतिवचिरा ।

२ Orig. आपच्छरणे ।

३ Orig. महस्येति ।

४ Orig. दुर्लभे ।

संनयामि^१ । किं विशिष्टम् ? पापदृष्टीं पापानि दुरितानि
 हन्ति स्फुटयतीति । किन्भूतः ? परगतिगमनः परेषां रागादि-
 क्षोभानाम् अधीना या देवादिवृत्तयस्तासु गमनं यत्तु सोऽहम् ।
 इत्थं गतोऽपि आलोकाग्राणिबद्धः । कथम् ? भुला भूयः परेभ्यो
 योषि चन्द्रार्कचक्षीम्^२, अहमयेवंभूतोऽनेन कथमालोकाग्रामीति
 क्लृप्ता अथ आलोकाय निभायनाय आग्रा अभिलाषस्तथ निबद्धो
 निघतलक्ष्यो यः स तथा । परेभ्यस्तदुष्प्राप्तिभ्यः भुला भूयो वारं-
 वारं यमाकर्ष्य आकाशे चन्द्रार्कयोरिव चक्षीं लक्ष्मणवन्दम् ।
 अन्तोऽपि किं न सुखौ आदित्याय दुर्लभौ दुःखयुक्तौ विनि-
 पतिततनुः, दुःखमेव अतिदुःखस्तादृक्किः यमकः दुःखेन अतिकष्टेन
 अहमितुमतिक्रमितुं ब्रह्मते इति दुर्लभस्तथ विनिपतिता निमग्रा
 तनुः प्ररीरं यत्तु स तथा दुष्टो भगो ज्ञानं यत्तु स दुर्मनो
 दुर्बुद्धिर्भाग्यरहित इत्यर्थः किं किं कर्तुमिच्छामीति कां कां दिग्
 गच्छामीति क्लृप्ता कान्दिशीको भवद्भूतः । पुनः कौटुम्भः ? किं किं
 मूढः करोमीत्यवच्छदपि क्लृप्तारम्भवैषम्यविषयः, मूढः स्वकार्म्येनभिन्नः
 यन् किं किं करोमीति किं किमाचरामीत्यनेनाकारेणावच्छदपि
 कुञ्जरपि क्लृप्तो विहितो य आरम्भ उद्योगस्तस्य वैषम्येन मैत्र्युत्प्रे-
 क्षितः क्षिप्तः उद्विग्न इत्यर्थः अतनयनेऽपि एतद्विषयेष्वं यथावस्थं
 योजनीयम् । इत्थं गतोऽपि अहं कथं नास्तुकाव्य इति भावः ।

१ Orig. संनययामि ।

२ Orig. चन्द्रार्कचक्षुः ।

रूपायामर्थारम्भाभावान् कथमनुकम्पयतीत्याशङ्क्याह
 सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे ननु तव कष्टणा निर्विशेषं प्रवृत्ता
 तन्मध्ये तद्गृहेण ग्रहणमुपगतं मादृशस्याप्यवश्यम् ।
 सामर्थ्यं चाद्वितीयं सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^१ विम्बं
 दुःखेवाहं तथापि प्रतपति धिगहो दुष्कृतं^२ दुर्विदग्धम् ॥
 ३ ॥

॥ २ ॥ सर्वस्मिन्निति—

ननु हे भगवति तव तावत् कष्टणा रूपा निर्विशेषम् अरि-
 निषोदाधीनसाधारणं यथा स्यात् तथा सर्वस्मिन् सत्त्वमार्गे
 अखिललोकवर्त्मनि^३ प्रवृत्ता सत्तारणैकनिष्ठा । अतस्तन्मध्ये सत्त्व-
 वर्त्ताभन्तरे तद्गृहेण तेषां सत्त्वानां संग्रहेण मादृशस्यापि ग्रहण-
 मवश्यं नियमेनोपगतमायातम् । न केवलं सकलजगदसाधारणैक-
 कष्टणैव तव किन्तु सामर्थ्यं चाद्वितीयं^४ शक्तिरप्येकैव^५ अनन्य-
 गामिनी । कीदृशम् ? सकलजगदध्वान्ततिग्मांशु^६ विम्बं, सकलस्य
 अखिलस्य जगतस्त्रिभवस्य यदधं कलुषं तदेव ध्वान्तं गाढं^७ तम-
 क्कतिग्मांशुविम्बसङ्काशमिव । अतोऽनन्यसाधारणयोः कष्टणासाम-
 र्थ्यबोर्विद्यमानयोरपि दुःखेवाहं तथापीति न तवायम् अपराधः

१ B. लौम्भांशु ।

२ B. दुःकृतं ।

३ Orig. लोकं तन्मनि ।

४ Orig. चाद्वितीय ।

५ Orig. यैकैव ।

६ Orig. लौम्भांशु ।

७ Orig. गाढं ।

किन्तु प्रतपति धिग्घो दुष्कृतं^१ दुर्विदग्धं, ममैव पूर्वार्जितदुष्कृत
मनुचितं दुर्विदग्धं दुष्परिपाकं^२ पीडयति घनापयतीति धिग्घो
कष्टमासुर्यं । अनेनात्मनो मन्दभाग्यमावेदितमिति भावः ।

पुनरपि सोत्कर्षगर्भात्मानो निन्दाभावेदयन्नाह

धिग् धिग् मां मन्दभाग्यं दिवसकररुचाप्यप्रणुत्तान्धकारं
तृष्यन्तं कूलकण्ठे हिमशकलशिलाशीतले हैमवत्याः ।
रत्नद्वीपप्रतोल्या विपुलमणिगुहागेहगर्भे दरिद्रं
नावीकृत्याप्यनाथं भगवति भवतीं सर्वलोकेकधाचीम् ॥
४ ॥

॥॥ धिग्धिगित्यादि—

ये भगवति भवतीं सर्वलोकेकधाचीं सर्वं अपर्यन्तलोकधातु-
क्षिता ये लोका जनासेवामद्वितीयामेकां धाचीं परिपाक्षिकां
तां नावीकृत्यापि शरणीकृत्यापि ऐश्वर्येण आश्रित्यापि अनाथ-
मश्रवमिति कृत्वा मन्दभाग्यमप्युष्यं मां धिग्धिगिति निन्दा-
भिधानम् । न केवलम् एवं दिवसकरस्य रवेः सक् दौमित्रायाप्य-
परिमितजगदन्धतमोर्ध्वसिकया^३ अप्रणुत्तोऽनपगतोऽन्धकारो यस्य
तं दिवसकरमेव सक् कान्तिर्यस्याः सा तथा एवंभूतयापि तथा
अनेषकिरयथा "अज्ञानतमिस्रोत्सारिकयापि" अविनष्टाज्ञानान्ध-
कारं, किञ्च हैमवत्याः सुरसरितः कूलकण्ठे तीरप्रान्ते । कीदृशे ?

१ Orig. दुःकृतं ।

२ Orig. दुपरिपाकं ।

३ Orig. जगदन्धं तमोर्ध्वसिकया । ४ Orig. तमिस्रोत्सारिकया ।

विमल त्वारस्य या प्रकलशिका ललशिका तद्वितीते सर्व-
 कोशपहारिणि । तत्र निषण्णमपि त्वन्मं पिपासाकुलम् उपगत-
 पिपासं त्वार्त्तमित्यर्थः । अथवा हैमवत्यास्तव अभयायाः सकल-
 सत्ताशेषभयविनाशिकायाः कूलकण्ठे अनुकूलभूत्येकदेशे निषण्-
 णमपि रागादिदोषाकान्तम् । कूलमनुकूलमुच्यते एकदेशे समुदायो^१
 गम्यते इति न्यायात् यथा सत्यभामा इति । पुनः कौटुम्भम् ?
 रत्नानां दीपे जलान्तर्मणिमयस्यसभृभागे या प्रतीली रथ्या तस्या
 विपुलमणिगुह्यैव गृहं वेष्टा तद्गर्भे स्तितमपि दरिद्रम् अर्थ-
 हीनम् । अथवा बुद्धादिरत्नानां यत् स्वसं व दीपो भवग्रमयो-
 रन्तर्वर्त्तितात्तत्र या प्रतीली मोक्षदारं तस्या विपुलमणिगुहा
 सहस्रसुखस्नानं तद्वैव गेहं तद्गर्भे तदन्तर्वर्त्तिनि स्थाने^२ । एतज्ज्ञान-
 रत्नशून्यो महाकलसासम्पन्नाया अपि भाग्यापराधात् तवाहं विषय
 इति भावः ।

सदोषोद्भावनव्याजेन कथं मां परिभाषये इत्याशङ्क्याह

मातापि स्तन्यहेतोर्विह्वति बहुशः खेदमायाति पुत्रे
 क्रोधं धत्ते पितापि, प्रतिदिवसमसत्प्रार्थनासु प्रयुक्तः ।
 त्वं तु बैखोक्थवाञ्छाविपुलफलमद्वाकल्पदृष्ट्याग्रवल्ली
 सर्वेभ्योऽभ्यर्थितार्थान् विस्तृजसि न च ते विक्रिया^३ जातु
 काचित् ॥ ५ ॥

१ Orig. अनुकूल ।

२ Orig. समुदाया ।

३ Orig. नंददि ।

४ A. विक्रया ।

॥५॥ मातापीत्यादि—

हे परमशान्तिमयस्ये पिबोरपि अधिकतरा तम् । कथम् ?
 मातापि पुत्रे तनये स्नान्यहेतोर्दुग्धनिमित्तं वञ्छया अतिरुदति
 आक्रन्दति इति खेदमाधाति विषादसुपैति । जनकोऽपि असत्प्रार्थ-
 नासु असम्यक् असम्यक्विन्ः^१ या वस्तुनो वाञ्छास्तासु प्रयुक्तः प्रति-
 दिवसं प्रतिप्रेरितः ब्रह्म क्रोधं धत्ते कोपमुदहति । त्वं तु भगवती
 पुत्रः, अतिस्नेहवती, सर्वभ्योऽपरिमितजनेभ्योऽभ्यर्चिता धर्तुः अर्चान्
 यथाभिलषितवस्तूनि विसृजसि परित्यजसि । कथं विसृजसि
 इत्याशङ्क्य आह । पैलोक्ष्यानां वैधातुकान्तर्वर्तिनां वस्तूनां वाञ्छाया
 विपुलं महत्कलं यस्याः सा चासौ, महाकल्पवृक्षस्य सप्तमवाञ्छा-
 तरोरपवल्ली च या सा तथा प्रधानमस्त्ररौव त्वमित्यर्थः । अत-
 स्त्रैभवद्वान्याया महाकल्पवृक्षीकृतवृक्षायाः अत्यल्पमपि अन्यथात्वं
 विकारभावो न च नैव जातु कदाचिदपि । एतेन आर्त्तानां
 पक्षपातिभानैऽपि भवती न परिचिद्यते इति भावः ।

किञ्च पूर्वोक्तप्रतिज्ञामपि भगवत्याः स्मरन्ववाच
 यो यः क्षोग्रौघ^२वद्भिज्ज्वलिततनुरहं तारणौ तस्य तस्ये-
 त्यात्मोपपन्नं^३ प्रतिज्ञां कुरु मयि सफलं दुःखपातालमग्रे ।
 वर्धन्ते यावदन्ते पश्यपरिभवाः प्राणिनां दुःखवेगाः
 सम्यक्संयुज्याने प्रसिद्धिभूतधियां^४ तावदेवानुकम्पा^५ ॥६॥

१ Orig. असतो संभवनिरोधे वस्तुनोयं वाञ्छासु ।

२ A. क्षोग्रौघ ।

३ A. आत्मोपपत्ता ।

४ A. इतिधिया ।

५ A. अनुकम्पा ।

॥६॥ यो य इत्यादि—

हे शत्रुवत्सखे तथा पूर्वमात्मोपश्रं कृता या^१ प्रतिज्ञा अवश्य-
पाक्षणीया । आत्मनः स्वस्या उपश्रमं अनुरूपं यथा ह्यादिति
क्रियाया विशेषणम् । तां मयि अपि दुःखपाताकर्मणे दुःखमेव
अतिगाधत्वात् पाताकमिव तच्च मग्ने निःशेषैव तथं गते वषट्कां
संपूर्णां कुर्वन्निष्पाद्य । कां ताम् ? यो य इति वीक्षायाम् ।
क्षेत्रानां रागादीनाम् ओषो निवहः स एव अतिदाघकत्वाद्
वर्द्धिताग्रजः तेन प्रव्यञ्जिता प्रदीप्ता तनुः काचो चक्रे तस्मात्
तारिणी निवारिकेत्येव । अर्चान्नरन्याद्यव्याजेन भगवतीमेव उत्क-
र्षवशाच्च वर्द्धको इति । प्राणिनामेते पुरोवर्तिनो दुःखवेगानां
प्रवाहाः । किमुताः ? पश्यपरिभवाः पश्योऽतिभिदुरः परिभवक्षित-
श्चारो चेवु ते तथा । वर्द्धको दृष्टिसुपयानि चावन्नावदेतत्-
पर्यन्तमेव अनुकम्पा महाकरुणा । केवां सम्बलकुसमुद्रधाने सुगत-
महावर्त्मनि^२ प्रस्थिष्वोधिचित्तम् उत्याद्य निखिलविजंगदुद्धरवाच
उद्योगः प्रज्ञानचित्तं तच्च धृता मिहिता बुद्धिः प्रज्ञा वैशेष्याम् ।
एतेन एतदुक्तं यावद्यावद् भवदुःखदृष्टिस्त्यागवदिधानां परार्थ-
परायणानां महाकरुणापि वर्द्धते । अतो^३ न मासुपेक्षितु-
मर्थवीति भावः ।

देव्याः स्तुतुः समावेद्यापि कदाचिदुर्धनं मामावेदितवत्यसं च
 समावेद्य उपेक्षते इत्याद्योऽथ पुनः कृत्कारणमाह

१ Orig. कृतया ।

२ Orig. बाज ।

१ Orig. महासप्तवि

१ Orig. लल्लो ।

इत्युच्चैरूर्ध्ववाहो नदति नुतिपदव्याजमाक्रन्दनादं
नार्हत्यन्योऽप्युपेक्षा^१ जननि जनयितुं किम्पुनर्याहशी
त्वम् ।

त्वत्तः पश्यन् परेषामभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामो
दृष्टोऽसंज्ञेन भूयस्तरमरतिभुवा सन्ततान्तर्ज्वरेण ॥ ७ ॥

॥ ७ ॥ इत्युच्चैरूर्ध्ववाहविति—

हे जननि अन्योऽपि अदयातुः प्रार्थ्यते, अपि इत्यनेन प्रागुक्ता-
भिलाषप्रकारेण उच्चैरधिकतरम् ऊर्ध्ववाहो नदति ऊर्ध्वम् उपरि
वाङ्गं भुजौ यत्नं तस्मिन् उत्क्षिप्तभुजे विवदति जने आक्रन्दनादं
यथा भवति इति क्रियाविशेषणम् । आ उच्चैः क्रन्देन भयविह्वल-
प्रस्तापेन नादोऽत्युच्चध्वनिर्ध्वजं नदने तमेव पुण्याति । नुतिपदव्याजं
नुतेः पदं शब्दः^२ वाक्त्वं वा तस्मिन् । उपेक्षाम् अवज्ञाम् अवहेलां
जनयितुम् उत्पादयितुं नार्हति नोचितकारी भवति । किं पुनः इत्या-
क्षर्याभिधानमतिशयेनेत्यर्थः । दृष्टादिक्लोकधात्ववस्थिते निश्चित-
जनातिदुःखदुःखानलपरिचाणकारणाध्येषणपरायणा तन्निवारणाय
कहणागुणरमणीयान्तःकरणात्मनोऽहशी माता । किञ्च त्वत्तः पश्यन्
परेषां त्वत्तो भवत्याः सकाशात् परेषां त्वत्तुक्तिपरायणानाम् अन्येषा-
मभिमतविभवप्रार्थनां प्राप्तुकामः पश्यन् अवलोकयन् भूयस्तरम्
अतिशयेन अहं दृष्टे प्रव्यसितो भवामि । अभिमता अभिषङ्गिता
ये विभवा लौकिकलोकान्तराः त्रिष्वलोकां प्रार्थनां यात्रा^३ताम् ।

१ नार्हत्यं न्योपेक्षा ।

२ Orig. omit. ।

३ Orig. वाचा ।

यदा प्राप्तः सिद्धः काम इच्छा यस्य । केन ? यन्मत्तान्कर्त्तव्येण यन्मत्तं
निरन्तरं वोऽन्तर्मनसि ज्वरो दुःखदत्तापत्तेन । अरतिस्तुवा अरतेर-
सुखाद् भवति उत्पद्यते यत्नेन असन्नेन अतिदुःखेन । सकलजन-
मनोऽभिलाषसम्पादिका व्याकन्दत्यपि मयि न तुल्यसीति धिग्
देवमित्यभिप्रायः ।

अधार्मिकं नाम आकलयसि इत्याशङ्क्य चाह

पापौ यद्यस्मि कस्मात् त्वयि मम महती वर्द्धते भक्तिरेवा
श्रुत्या^१ स्मृत्या च नाम्नाप्यपहरसि इठात् पापमेका
त्वमेव ।

त्यक्तव्यापारभारा तदसि मयि कथं कथ्यतां तथ्यकथ्ये
पथ्यं स्ताने मरिष्यत्यपि विपुलरूपः किं भिषग् रोह-
धौति ॥ ८ ॥

॥ ८ ॥ पापौत्यादि—

पापौ यद्यस्मि भवामि, कस्मात् किमर्थं त्वयि अनिर्वचनीय-
माहात्म्यायां मम पापकारिणो भक्तिः अद्वैवा पुरःपरिवर्त्तिनी
स्मृत्यादिरूपा महती धार्मिकेका यतो^२ वर्द्धते दृष्टिस्तुपैति । नहि
उपचितकुशलमूलस्य लक्षरणेऽभिप्रायोऽतोऽनुमीयते नाहमपुष्प-
वान् । अपरस्य^३ तमेव परम् एका अद्वितीया कलुषेभ्यनदृष्टना-
त्मिका पापमपहरसि स्तोत्रयसि इठात् वलात् । कथा ? श्रुत्या

१ Orig. अधार्मिकं ।

२ A. श्रुत्या ।

३ Orig. जाता ।

४ Orig. अपरस्य ।

अनुपदमाकर्त्तव्येन, कृत्या पुनःपुनर्मनसि भावनयापि नाद्यापि तारेति
 संज्ञाबोधनेनापि । सकलजनानाम्, अखिलतीव्रकषुषग्रीष्माग्निह-
 ममपि नातिमन्दपुष्प इत्यर्थः । मयि त्यक्तव्यापारभारा, तदसि
 मयि कथं त्यक्त उन्मिषतो व्यापारस्य भवदुःखोद्धरणकषणस्य भारो
 गुह्यत्वं यथा सा, तथा लक्षरणाग्ररेऽपि मयि कक्षाद्धेतोरसि तदसि
 तत् कथ्यतां तच्चकंष्ये सत्यवादिनि, तच्छब्दोऽव्ययसंज्ञादर्थं तस्या-
 दभिधीयता^१मिति, तच्चमवितथं कथ्यं वचनं यस्याः सा । उक्त-
 मपि अर्थम् अर्थान्तरन्यायेन द्योतयन्नाह । पथं ग्माने मरिच्य-
 त्वपि सिध्यमाणेऽपि रोगिणि पथ्यमौषधं विपुलरूपो महादद्या-
 त्रमना भिषक् वैद्यः किं रोदधीति किं निवारयति नैवेत्यर्थः ।
 एतेनैतदुक्तं रागादिरोगशकुले दुष्प्रकृतितत्त्वा^२दमृतकषणं पथं
 दातुमर्हतीति भावः ॥

अस्मत्तन्मतया भगवतीपदं कमलाराधनावकाशं^३ प्रकाशयन्
 प्राशुक्तं कार्यस्याभिधानावैषम्यं च विज्ञापयन्नाह

मायामात्सर्यमानप्रभृतिभिरधमैस्तुल्यकालं क्रमाच्च
 स्वैर्दोषैर्वाद्यामानो मठकरभ^४ इवानिकसाधारणांशः^५ ।
 युष्मत्पादाकपूणां क्षणमपि न क्षमे यत्तदर्थं विशेषाद्
 एषा कार्यस्यदीनाक्षरपदरचना स्यान्ममावन्धकामा ॥६॥

१ Orig. अभिधायताम् । २ Orig. दुष्प्रकृतितत्त्वान्धत् ।

३ Orig. "कमलाराधनावकाशस्य ।

४ B. कर ।

५ B. साधारणांशः ।

॥ ८ ॥ माषेत्यादि—

युष्मत्पादास्तपूर्णां तव वरस्यसरोजस्यर्थां चक्षमपि न क्षमे मना-
नपि न साधयामि । कुतः ? खेदीवैस्तुल्यकाशं क्रमाच्च वाङ्मनः,
खेरात्मीयैर्देवैरपराधैः समकाशं यथा जेन युज्यमानः । कीदृशो-
ऽयम् ? अनेकसाधारणाग्रः अनेकेषां बहूनां साधारणस्तुल्यः अंशः
भागः यस्य सः । तथा क इव ? मठकरभ इव विहारोऽ इव ।
किं स्वरूपैः ? माया अविद्या, मत्सकाशात् वरतु इति मत्सरस्तस्य
भावो मात्सर्ग्यं, माया तु कामनाचक्षणा दृष्ट्या, मानश्चित्तवशुक्तिः
स च सप्तविधः । त एव प्रभृतयः प्रकारा जेषां तैः । अधमैर्वैरागैः
प्रज्ञादृष्टिमात्रमावर्त्तयन् । यत्तदर्थं यद् यस्यादित्यर्थः । अहं^१ पर-
प्रेयोऽतो विशेषादेवा कार्यच्छदीनाचरपदरचना एषा 'स्मदुःखावि-
च्छरणरूपा । कृपणस्य वराकस्य अतिदुर्गतस्य भावः कार्यं तस्या-
हीनमतिक्रान्तं पदम् अचरं जेषु तेषां पदानां प्रज्ञानां रचना
यचना । ममावन्ध्यकामा ज्ञानदर्यविशेषात् पुनःपुनर्विज्ञापया
मीति वाक्यशेषः । अवन्ध्योऽनिष्कलः^२ कामोऽभिज्ञावो यच्च सा
तथा । विशेषादतिशयेन फलवती यथा ज्ञादिति वा धोष्या ।
मायामात्सर्ग्यमानकेशादिकं^३ निर्जित्य तत्पदारविन्दाराधनेकपरो
यथा सा तद्विधेहीत्याशयः ।

दुःखमावेद्य इदानीं प्रभावातिशयदारेण भगवतो स्तुवन् आदौ
अष्टमहाभयापहरणशक्तिम् अष्टशोकेनाथ

१ Orig. महं ?

२ Orig. अदुःखाविच्छरणरूपा ।

३ Orig. अविदुःखः ।

४ Orig. केशादिकं ।

कल्पान्तोद्भ्रान्त^१ वातध्रुमितजलचललोलकलोलहेला-
संक्षोभोत्^२ क्षिप्तवेलातटविकटचटत्^३ स्फोटमोट्टाट्टहासा-
त् ।

मज्झि^४ भिन्ननौकैः सकरुणरुदिताक्रन्दनिस्पन्दमन्दैः^५
स्वच्छन्दं देवि सद्यस्त्वदभिनुतिपरैस्तौरमुत्तीर्यते ऽब्धेः^६ ॥
१० ॥

॥ १० ॥ कल्पान्तोत्थादि—

हे देवि त्वदभिनुतिपरैरुत्तीर्यते अभ्येस्तीरं मशाममुद्रात् पार-
मामाद्यते । मद्यन्तत्क्षणादेव । स्वच्छन्दमपराधीनं यथा स्यात्
तवाभितः सर्वतो नुतिरेव परा प्रधाना येषां तैः । भिक्षा विदीर्णा
नौका तरिर्येषां तैः । मज्झिस्तलं प्रविशद्भिः । कीदृशैः ? सकरु-
णेन रुदयद्राविणा अतिदौनेन यद् रुदितं तेन य आकन्दनाद
स्तुमुलध्वनिसेन ये निस्पन्दास्तेष्टाशून्या इव मन्दा मृता वयं सर्वे
इत्यनुत्साहा ये तैः । किम्भूतात् ? कल्पान्तः प्रलयः तत्र उद्भ्रान्तः
समुत्थित इव यो वातः समीरणसेन भ्रमितानि आवर्त्ती-
कृतानि यानि जलानि तेषां ये चलन्तः समुद्रच्छन्नो लोलाः
कम्पमानाः^७ कम्पोलास्तरङ्गास्तेषां हेलया विलासेन यः संक्षोभो
विह्वलता तस्माद् उत्क्षिप्त उत्कृष्टितो वेलातटो मर्यादाभूमिस्तत्र

१ कल्पान्तोद्भ्रान्त ।

= A. संक्षोभोक्षिप्त ।

२ A. चटास्फोटमुक्ताट्टहासात् ।

३ A. मज्झत्भि ।

४ A. रुदितैः क्रन्दनिष्यन्नमन्दैः ।^७

५ A. ते ऽब्धे ।

७ Orig. adds, उत्तमा धनमौभूता ।

यो विकटचटत्स्कोटो भौमनादः स एव मोहः प्रौढोऽहृष्टासो
विह्वतोच्चैःशब्देन प्रवचनमिव यस्य तस्मात् । चटदित्यनुकरणध्वनिः ।

जलमभिधाय अग्निमाह

धूमधान्ताभ्रगर्भोद्भवगमनगृहोत्सर्गलिङ्गत्^१स्पुलिङ्ग-
स्फूर्जज्वाला^२करालज्वलनजवविशद्वेश्म^३विश्रान्तशय्याः ।
त्वय्यावद्वप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा गजदोज्ञीतयाच्चाः^४
प्रोद्यद्दिद्यद्दिलासोञ्जलजलदजवैरात्रियन्ते^५ क्षणेन ॥ ११ ॥

॥ ११ ॥ धूमेत्यादि—

हे परपरिचाणपरायणे त्वयि आवद्धप्रणामाञ्जलिपुटमुकुटा
आत्रियन्ते क्षणेन सञ्चयन्ते त्वरया परिचायन्ते इति यावत् । कैः ?
प्रोद्यतीनां प्रकर्षेण उद्भवन्तीनां विद्युतां यो विलासः क्रीडा तेन
उज्ज्वलाः^६ अवभासयन्तो ये मेघा जलमुचः तेषां ज्वरतिवेगैः ।
त्वयि मातः यो बह्वः प्रणामाञ्जलिपुटमेव मुकुटः किरौटो यैस्ते ।
गङ्गदेन अव्यक्ताक्षरेण उद्गीता अभिहिता याच्चा^७ मां निस्तारयेति
प्रार्थना यैस्ते । पुनः किम्भूताः ? धूमानीं भ्रान्तं भ्रमणं यत्तदेव
अभाषि जलदाफेषां गर्भः सन्धिः सङ्कटं तस्मादुद्भवः प्रादुर्भावो
यस्य तदेव गमनं नभस्तदेव गृहं^८ तस्योत्सर्गो कोडे लिङ्गन्तस्तर-

१ A. रङ्ग । २ A. स्फूर्जज्वाला । ३ A. विशद्वेश्म ।

४ Orig. यांचाः ।

५ Orig. वचने ।

६ Orig. उज्ज्वलाः । ७ Orig. यांचा । ८ Orig. प्रादुर्भावो

गमनं नभस्तस्य यस्य गृहस्य । ९ Orig. रिङ्गन्तः ।

ङ्गानो ये स्फुलिङ्गाः अग्नेः कणास्तैः^१ स्फुरन्त्य इतस्ततो लहलहा-
यन्थो या ज्वालाः शिखास्ताभिः करास्तोऽतिभीषणो यो ज्वलनो-
ऽनलस्तेन जवेन विग्रन्तः अभ्यन्तरं^२ परिभ्रमन्तः वेष्मनि^३ ग्रथ्याद्यां
विग्रान्ताः सुखाधीना ये ते तथा । इह तु क्लान्तस्य पूर्वनिपातः
गतयामो भृत्यो यथा ।

करिणं निगदितुमाह

दानाभः पूर्यमाणो^४ भयकटकटकालम्बिलोलम्ब^५ माला
हृद्गारा^६ हृद्यमानप्रतिगजजनितद्वेषवहे^७ र्दिपस्य ।
दन्तान्तोत्तुङ्गदोलातलतुलित^८ तनुस्त्वामनुस्मृत्य मृत्युं
प्रत्याचष्टे प्रहृष्टः पृथुशिखर^९ शिरःकोटिकोटोपविष्टः^{१०}

॥ १२ ॥

॥ १२ ॥ दानाभ इत्यादि—

हे दुर्गोत्तारिणि त्वाम् अनुस्मृत्य मृत्युं प्रत्याचष्टे भवतीं इदि
विभाव्य मरणं प्रतिक्षिपति । दन्तान्तो दशनाद्यं स एव उत्तुङ्गम्
उन्नतं^{११} दोलातलं प्रेङ्खस्वरूपं हिन्दोलेति प्रसिद्धं तच्च तुलितं^{१२}
तुलीकृता तनुः शरीरं यस्य स तथा । कौटुशः ? पृथुशिखरो^{१३}

१ Orig. omits: ।

२ Orig. omits ' ।

३ Orig. यत्र वेष्मनि तत्र ।

४ A, B. पूर्यमाणो ।

५ A. रोलम्ब ।

६ A. ठङ्गार ।

७ A. द्वेषवहे दिपस्य

८ A. तुलित ।

९ B. शिखर ।

१० A. कोटोपविष्ट ।

११ Orig. omits ' ।

१२ Orig. तुलितमालीकृता ।

१३ Orig. शिखरो ।

विपुलाचलमलक इव शिरोऽर्थात् तस्यैव दन्तिनः कुम्भस्थं तस्य
कोटिर्यं सैव कोट्टाङ्गस्थानमिव तत्र उपविष्टो निषण्णो यः स तथा ।
प्रवृष्टोऽध्यानन्दितः सन् । कस्य ? दिपस्य करिणः । किम्भूतस्य ?
दानाभ्यो मदजलं तेन पूर्यमाणः समूयमाणः उभयकटः भवेत्तर-
गण्डस्थलं स एव कटका गिरेरधोभूरिव अतिविक्षीर्णत्वात् तत्र
आलम्बिनां लोलम्बानां भ्रमराणां या माला पङ्क्तिस्तस्या ङ्कारो
मञ्जुगुञ्जध्वनिस्तेन आह्वयमानाः समुत्क्षीक्रियमाणा ये प्रतिगजा
विपचदन्तिनः तैर्जनित उत्पादितो डेष एव वृद्धिः अनलो यस्य
तस्य ॥

चौरानभिधातुमाह

प्रौढप्रासप्रहारप्रहतनरशिरःशूलवल्गुत्सवायां^१
शून्याटव्यां कराग्र^२ग्रहविलसदसिस्फोटकस्फौत^३दर्पान् ।
दस्त्वं दास्ये नियुक्ते^४ समृक्कुटिकुटिलधूकटाक्षेक्षिताक्षां
श्चिन्तालेखन्यस्त्रिन्स्फुटलिखितपदं नाम धाम श्रियान्ते
॥ १३ ॥

॥ १३ ॥ प्रौढेत्यादि—

हे अभयप्रदे ते तव नाम तारे प्रतारेत्यभिधानम् । दस्त्वं
दास्ये नियुक्ते चौरान् भृत्यत्वे नियोजयति । कौटुम्भम् ? श्रियां
धाम निखिल^५सम्पदामालयः । पुनः कौटुम्भम् ? चिन्ता मङ्गल्यः

१ A. शूलवल्गुत्सवायां । २ B. omits one ग्रं । ३ B. स्फोट ।

४ A. नियुक्ते । ५ Orig. निखिल ।

मेव लेखनौ चानेख्यकाष्ठौ तथा खलिनेन अनायासेन स्पृष्टम्
 अतिव्यक्तं लिखितं दिव्यसं पदं यच्च तत् तथा । किं विशिष्टम् ?
 भृङ्गुटिः परभौषणो य उच्चैर्ललाटसङ्कोचस्तथा सह वर्त्तते कुटिले
 भङ्गुरे ये भुवौ ताभ्यां कटाक्षेण ईक्षितं तिर्यग्वसितेन आलो-
 कितं ययोस्ते तथा तादृशे अक्षे चक्षुषी येषां तान् । कौटुशान् ?
 करायणद्वयेण मुष्टिनिष्पीडनेन विसमन्तः सकम्पजलजलायमाना ये
 अतिस्फोटकाः खड्गायधारास्तैः स्फोटोऽतिप्रौढो द्रवोऽहङ्कारो येषां
 तान् । कथाम् ? शून्याटव्याम् शून्या निर्जना या अटवी कान्तारं
 तस्याम् । किम्भूतायाम् ? प्रौढो यः प्राग्प्रहारोऽतिनिष्ठुरबुद्ध्या-
 घातसेन प्रहता ये नरास्तेषां शिरःसु कपालेषु याः शूलवक्त्राः
 शूलयष्टयः ताभिः तासां वा उत्सवो मङ्गलं हर्षो वा यस्या यच्च
 वा तस्याम् ।

सिंहं कथयितुमाह

वज्रक्रूरप्रहारप्रखरनख'मुखोत्खातमत्तेभकुम्भ-
 खोतत्सान्द्रासधौतस्फुटविकटसटासङ्कटस्कन्धसन्धिः' ।
 ब्रुध्यन्ना'पित्सुरारादुपरिमृगरिपुस्तोक्ष्णदंष्ट्रोत्कटास्य-
 स्त्रस्यन्नावृत्य याति त्वदुचितरचितस्तोत्रदिग्दार्थ-

वाचः' ॥ १४ ॥

१ A. आख ।

२ A. सधिः ।

३ A. कुध्येना ।

४ A. दृष्टवृग्दार्थवाचः ।

॥ १४ ॥ वञ्चेत्यादि—

ये सकलजनवत्सले मृगरिपुस्तस्यैवावृत्त्य याति । मृगाः करिणः
पशवो वा तेषां रिपुः सिंहस्तस्य भयमावहन् आवृत्त्य व्यापाराद्
दूरं पलायते । कुतः ? तस्यैव उचितम् अनुरूपं रक्षितं निष्यादितं
यत् स्रोत्रं तेन दिग्धो विलिप्तोऽर्थो यस्याः एवंविधाया वाचो
वचनादर्थात् पुरुषस्येति । कौटुम्भः ? तीक्ष्णदंष्ट्रां उत्कटं भौषणम्
आस्यं मुखं यस्य सः । तथा उपयुक्ते कुक्ष्यं रोषं कुर्वन्, आपित्तुः
आपतितुमिच्छुः । किम्भूतः ? वञ्चवत् क्रूरप्रहाराणि प्रखराणि
तीक्ष्णाणि नखानां मुखानि अग्रभागास्तेष्वस्त्राः उत्कीर्णा मत्ता-
नाम् इभानां कुम्भिनां ये कुम्भाः शिरोदेशास्तेषु स्रोतानि स्वानि
साम्नाणि घनानि यानि अस्त्राणि हृदिराणि तैर्धीताः प्रखालिताः
स्फुटविकटा अत्यन्तभौषणा याः सटाः केशरास्त्राभिः मद्धटः स्तम्भस्य
धमनेः सन्धिरन्तरालं यस्य स तथा ।

कणिनं वक्तुमाह

धूमावर्तान्धकाराक्षतिविह्वतफणिस्फारफुत्कारपूर-
व्यापारव्याप्तवक्त्रस्फुरदुदरमनारजुकौनाशपाशैः ।

पापात् सम्भूय भूयस्तव गुणगणनातत्परस्त्वत्परात्मा
धत्ते मत्तालिमालावलयकुवलयसग्विभूयां विभूतिम् ॥

१५ ॥

॥ १५ ॥ धूमेत्यादि—

ये विषद्वतजनोद्दीप्तपरे तत्परात्मा भूयः पुनर्विभूतिं सम्पदं

धत्ते विभर्त्तीति सम्बन्धः । तमेव परं केवलम् आत्मा यस्य स
 तथा । कीदृशः ? तत्र गुणानामणिमलधिमादीनां गणना संख्या
 तत्र तत्परस्तन्निष्ठः । कीदृशीम् ? मत्तास्त्रीनां हर्षाद्भेदद्विरेफाणां^१ या
 माला तस्या बलयो वेष्टनं यस्याः कुवलयस्रजः नीलोत्पलमाळायाः
 सैव विभूषा अलङ्कारो यस्यास्ताम्^२ । भगवतीप्रभावात् स एव
 उरगस्तथाविधो जात इति भावः । पापाद् अधर्मात् समूय
 आसद्य । कैः ? धूमानामावर्त्तः परिमण्डलं यचान्धकारे तच्चाकृति-
 राकारो यस्य तस्य विहृतस्य भयानकस्य फणिनः सर्पस्य स्फारोऽति-
 महान् फुत्कारपूरस्फूत्कृतिममूहस्तस्य यो व्यापारः क्रिया तेन व्याप्तं
 यद्वक्तुं आस्यं तत्र स्फुरन्धौ लेलिहायमाने गुर्वीं गुह्यतरे ये रसने
 जिह्वे त एव रज्जवो वरचास्तन्मया एव कीनाग्रस्य कृतान्तस्य
 पाशा इव पाशास्तैः ।

बन्धनमभिधातुमाह

भर्त्तृधूममेदभौतोद्भट^३ कटकभटाकृष्टदुःस्निष्टकेश-

श्चच्चद्वा^४ चाटचेटोत्कटरटितकटु^५ग्रन्थिपाशोपगूढः ।

क्षुत्तृट्क्षामोष्ठकण्ठस्यजति स सपदि व्यापदं तां दुरन्तां
 यो यायादार्य्यताराचरणशरणतां स्निग्धबन्धूष्णिस्तोऽपि ॥

१६ ॥

१ Orig. द्विरेफाणां ।

२ Orig. adds एवंविधा स्मरेव विभूषा तस्य विभूषा शोभा तामिति
 समस्तं वा पदम् ।

३ A. भौतोत्भट ।

४ A. चच्चद ।

५ A. पटु ।

॥ १६ ॥ भर्त्तृभू इत्यादि—

ये अग्रेष्वन्धविध्वंसिनि, यः पुमान् यायात् गच्छेत् आर्थ-
तारायाः शरणमेव शरणं चाणं तस्य भावस्तन्नाणताम् । स्निग्ध-
बन्धूज्जितोऽपि स्निग्धाः प्रेमाद्रीकृतमनसो ये बन्धवो मित्राणि तैः
उज्जितोऽपि सन्त्यक्त एव सन् । ताम् अनुभूतां व्यापदं विपत्तिं
दुरन्तां दुःसहोऽन्तोऽवसानं यस्यास्तां सद्यस्तत्क्षणदेव त्यजति प्रति-
धिपति दूरोकरोतीत्यर्थः । कौदृशः ? भर्त्तुः प्रभोः भूभेदो भृक्षुटिः^१
भुवो भङ्गुरता तस्माद् भीतास्त्वस्ता उद्गटाः प्रसिद्धाः कटके ये
भटाः राजधान्यां प्रेक्षवोरास्तेराहृष्टाः उच्चैर्निष्पीद्या^२ दुःखिष्टा^३
इतस्ततौकताः केशा यस्य स तथा । किम्भूतः ? अक्षन्नः इतस्ततः
परिभ्रमन्तो वाचाटाः वावदूका बज्रवल्गिनो ये नेटा दासास्तेषां
यदुत्कटं रटितम् अक्षन्नं प्रलपितं तेन कटुपन्थिसौत्रबन्धो येषु
पात्रेषु तैरुपगूढः सुबद्धः स तथा । लुब्धुभुक्ता लट् पिपासा ताभ्यां
शामः शुष्क ओठाभ्यां सह कण्ठो यस्य स तथा ।

रघोऽभिधातुमाह

मायानिर्माणकर्मक्रमकृतविकृतानेकनेपथ्यमित्या-
रूपारम्भानुरूपप्रहरणकिरणाडम्बरोद्गामराणि^४ ।

१ Orig. omits : ।

२ Orig. निःपीद्या ।

३ Orig. adds नीता before it. ४ Orig. क्षत् ।

५ A. डामरो डामराणि ।

त्वत्तन्त्रोद्धार्यमन्त्रस्मृतिहृतदुरितस्यावहन्यप्रधृष्टां
 प्रेतप्रोतान्त्रतन्त्रीनिचयविरचितस्रज्जि रक्षांसि रक्षाम्^१ ॥
 १७ ॥

॥ १७ ॥ मायेत्यादि—

हे महाप्रभावे रक्षांसि राक्षसाः अप्रधृष्टां अचुभिरनभिगम्यां
 रक्षाम् आवहन्ति विदधति । कस्य ? तव तारार्धवादीनि तन्त्राणि
 तेषु उद्धार्या उत्तोलनीया ये मन्त्रास्तेषां कृत्या स्मरणेन हतानि
 दुरितानि पापानि यस्य तस्य । कौटुम्बाणि ? प्रेतानां श्रवानां प्रोत
 उखातः अन्ततन्त्रीनिचयः अन्तगुणनिवहस्तेन विरचिता निर्मिता
 स्रग् माला येनानि । मायेया ह्यग्रा निर्मितानामनुपमवैरवीभ-
 त्यादिरूपादीनां कर्मक्रमः करणस्य परिपाटितेन कृतं निष्पादितं
 विहृतम् अतिरौद्रम् अनेकरङ्गविषयं नेपथ्यं प्रसाधनं तदेव मिथ्या-
 रूपं तेषु अलीकाकारेषु य आरम्भो दर्पस्तथालुक्पाणि उचि-
 तानि यानि प्रहरणानि शस्त्राणि तेषां किरणाङ्गमेण प्रभावाति-
 शयेन उद्गामराणि अतिभीषणानि यानि तानि तथा ।

अष्टमहाभयापहारानन्तरं मयामविजयसामर्थ्यं वप्नुमाद्य

गर्जंज्जीमूतमूर्ति-चिमदमदनदीबद्धधारान्धकारे
 विद्युद्योतायमानप्रहरणकिरणे निष्यतद्वा^२णवर्षं ।

१ A. अंजि रक्षांसि रक्षां ।

२ A. गर्जत् ।

३ B. नितपतत् ।

रुद्धः संग्रामकाले प्रबलंभुजबलैर्विद्विषद्विद्विषद्वि-
 त्वदत्तोत्साहपुष्टिः प्रसभमरिमहीमेकवीरः पिनष्टि^१ ॥

१८ ॥

॥ १८ ॥ ^१गर्जदित्यादि—

हे संग्रामोत्तारिणि त्वदत्तोत्साहपुष्टिः सन् एकवीरः पिनष्टि ।
 एकोऽसहायः यो वीरः सः । तया दत्तापिता उत्साहस्य^२ वीर्यस्य
 पुष्टिः बोधणं दृढिर्यस्य स तथा । प्रसभं वृथाद् अरिमही रिपो-
 र्भूमिं संवूर्णयति । कौदृशः ? रुद्धः सर्वतो वेष्टितः । कैः ? द्विषद्विः
 शत्रुभिः विद्विषद्विः विद्वेषमावह^३द्विः । किन्भूतेः ? प्रबलानि अत्यु-
 द्दिक्तानि भुजानां बलानि शक्तयो येषां तैः । कः ? संग्रामकाले ।
 संग्राममेव प्रावृषा निरूपयति । गर्जन्तो नदन्तो ये जौमूता
 मेघास्तेषामिव मूर्त्तयः^४ आकारा येषां चिमदानां चिगण्डगलित-
 दिपानां तेषां या मदनयो दाननिर्घरिण्यासासु बद्धाः संलग्ना या
 धारास्ताभिः अन्धकारो दुरासोको यच्च तस्मिन् । किन्भूते ? विद्युदिव
 द्योतायमावः प्रकाशयन् प्रहरणानाम् अस्त्राणां किरणो यच्च तस्मिन्
 निव्यतन्तो वासानां वर्षा वृष्टयो यच्च तच्च । एतेन एतदुक्तं संग्रामा-
 ज्ञानसङ्गता अपि लक्षणादात् निस्तरन्तीति भावः ।

महाव्याधिशातनशक्तिमाह

१ A. दिवत्भि

२ B. पिनन्ति ।

३ Orig. omits गर्जदित्यादि ।

४ Orig. adds उत्थमनन्धम after उत्साहस्य ।

५ Orig. मूर्त्तयो ।

पापाचारानुबन्धोद्धतगदविगलत्पूतिपूयास्त्रविस्र-
 त्वङ्मांसा^१सक्तनाडौ मुखकुहरचलज्जन्तु^२जग्धक्षताङ्गाः ।
 युष्मत्पादोपसेवागदवरगुटिकाभ्यासभक्तिप्रसक्ता
 जायन्ते जातरूपप्रतिनिधिवपुषः पुण्डरीका^३यताक्षाः ॥

१८ ॥

॥ १८ ॥ पापेत्यादि --

हे वाङ्माभ्यन्तरव्याधिव्यथितवृद्धयानां महौषधे युष्मत्पादोपसेवा
 तव पदकमलस्यपर्याप्तिः सैव अगदवरगुटिका न विद्यते गदो रोगो
 यतो वरगुटिकायाः सा तथा सर्वरोगापहरि रसायनमित्यर्थः ।
 तत्र योऽभ्यासो नैरन्तर्येण सेवनं तत्र भक्ता अङ्गया एवमेतन्मान्य-
 येत्यात्मना प्रसक्ताः संलग्ना ये ते तथा जायन्ते नवीनतनवः प्रादु-
 र्भवन्ति । कौटुम्भः ? जातरूपम् अक्षयकाञ्चनं तत्प्रतिनिधि तत्सदृशं
 वपुर्येषां ते । पुण्डरीकम् अभ्योजं तददायतमच्च चतुर्थेषां ते । पूर्वं
 कौटुम्भाः ? पापानामाचरणम् आचारस्तत्र योऽनुबन्धः अनुगमः
 नैरन्तर्येण सक्तिः तेन उद्धृताः प्रकुपिता ये गदा महाबाधयस्तेभ्यो
 विगलद् निष्पतद् यत् पूतिपूयास्त्रं दुर्गन्धपक्ष्मोषिताक्लृष्टधिरक्तेन
 विस्त्राणि अस्त्रगन्धौनि यानि त्वङ्मांसानि तेषु आसक्ता निबद्धा या
 नाद्यः शिरा नाडीव्रणानि वा तासां मुखकुहरेषु वदनविवरेषु चलन्तः
 स्यन्दन्तो जन्तवस्तदुद्गवाः क्रिमयस्तेजग्धानि खादितानि क्षतानि च

१ A. मांसा ।

२ A. चलज्जन्तु ।

३ A. पुण्डरीका ।

निष्कृतानि^१ अङ्गानि येषां ते तथा । एवंविधमहाव्याधिपला
अपि तत्पादाराधनमसौवधाद् दिव्यकान्तयो भवन्तीत्यद्भुतम्^२ ।

सर्वशास्त्रकलाभिज्ञाज्ञानप्रवाहमाह

विश्रान्तं श्रोत्र^३पात्रे गुरुभि^४रुपहृतं यस्य नाम्नायभैक्ष्यं
विदद्गोष्ठीषु^५ यश्च^६ श्रुतधनविरहान्मूकता^७मभ्युपैति^८ ।
सर्वालङ्कारभूषाविभवसमुदितं प्राप्य वागीश्वरत्वं
सोऽपि त्वद्भक्ति^९शक्त्या हरति नृपसभे वार्दिसिंहास-
नानि ॥ २० ॥

॥ २० ॥ विश्रान्त्यादि—

हे अग्रतिहतप्रभावविभवे त्वद्भक्तिशक्त्या सोऽपि स एव पुरुषो
वादिनां विपश्चानामन्यतोर्यानाम् सिंहासनानि हरति आच्छिद्य
गृह्णाति । त्वयि एव या भक्तिरभिपसादस्तस्याः शक्त्या सामर्थ्येन
उक्तनृपसभे राजसदसि नृपाणां सभा नृपसभमिति राजादित्वाद्
अदन्तता । किं कृत्वा ? वागीश्वरत्वं प्राप्य वाचाभैक्ष्यसामाद्य ।
कीदृशम् ? सर्वे एव अलङ्कारा अग्रेषा रूपकोपमादयस्तेषां विभ-
वेन शोभासम्पदा समुदितं सम्यगुच्छ्रितं यत् तथा । अथवा
सर्वालङ्कारभूषया विभवेन च उत्तमलक्ष्या समुज्ज्वलम् । पूर्वं

१ Orig. निःकृतानि ।

२ Orig. त्याद्भुतम् ।

३ B. श्रोत्र ।

४ A. गुरुभिरुपहृतं ।

५ A. विद्युत्गोष्ठेषु ।

६ B. यश्च ।

७ A. विरहात् मूकता ।

८ A. भुपत ।

९ A. त्वत्भक्ति ।

यस्याद्यायभैक्ष्यं ओचपात्रे न विश्रान्तम् । आद्यायो गुरुपारमर्ष्येण
उपदेशः । स एव भिक्षार्हत्वाद् भैक्ष्यम्^१ । गुरुभिक्षाध्यायप्रभृ-
तिभिः उपहतं उपहौकितम् । यस्य च एव मूकताम् अवच-
नौयताम् अभ्युपेतो गतः, अभ्युपेतौति वा पाठः । कुतः ? श्रुतमेव
धनं निधिरिव रक्षणीयत्वात् तेन विरहो विच्छेदस्तस्मात् । क ?
विदुषां पण्डितानां गोष्ठेषु सभासु । एतदुक्तं भवति अत्यन्तमूर्खा^२
अपि त्वदात्मकोकनाद् महाविदांसो भवन्तीति मतिः ।

अत्यन्तदुःखितजनसम्पत्तिदानशक्तिमाह

भूशय्या^३धूलिधूम्रः स्फुटितकटितटौर्कपटोद्घाटिताङ्गो^४
यूकायूंषि प्रपिंपन्^५ परपुरपुरतः कर्परे तर्पणार्थी ।
त्वामाराध्याध्यवस्यन्^६ वरयुवतिवहश्चामरस्मेरचाव्वीम्^७
उव्वीं^८ धत्ते मदान्धद्विपदशनं घनामुद्धृतैकातपचाम् ॥

२१ ॥

॥ २१ ॥ भूशय्येति—

हे अग्ररणजनचाणसूडामणे त्वाम् आराध्य उव्वीं धत्ते । अध्य-
वस्यन् उद्योगमावहन् । कौटुम्भीम् ? वरयुवतिभिः उत्तमगायि-
काभिः वद्धं विभ्रत् चामरं तेन स्मेरं ईषद्वृक्षितवदना चाव्वीं

१ Orig. adds कर्मात् काशेन संश्रितम् । २ Orig. मूर्खा ।

३ A. भूशय्या । ४ कर्पटोत्घाटिताङ्गो । ५ यूकायूंषि प्रपिंसन्

६ A, B. अध्यवस्यन् ।

७ A. वसन ।

मनोज्ञा या ताम् । पुनः किञ्चूताम् ? दिपानां मज्जकुञ्जराणां
दशनेर्धनां दृढां ग्रन्थुभिरकम्प्यत्वात् सान्द्रावपाताम् । उद्धृतम्
उद्दण्डौकृत्य आरोपितम् एकम् अद्वितीयम् आतपचं रत्नोज्ज्वल-
विचित्ररूपं यच्च ताम् । यः पूर्वमेवम् आसीत् । भूरेव ग्रन्था तस्य
तस्या धूलिभिः सङ्कररेणुभिर्धूसोऽतिमहिनो यः स तथा ।
किञ्चूतः ? स्फुटितः अतिजीर्णत्वाद् (दाविंशतितमेन 'चुटित्वा
साधारसम्पत्तिलाभः) खण्डौभूतः कटितस्यां निःस्वदेशे यः कर्पटो
जरदमनं तेन उद्घाटितम् व्यक्तीकृतम् अङ्ग देहावयवो यस्य स
तथा । पुनः कौटुशः ? यूकानां देशोद्धृतजलौकादीनाम् आगूँषि
जीवितानि प्रपिषन् विचूर्णयन् । क ? परेषां पुरपुरतो गृह्णातः
कर्परे भग्नभाण्डखण्डे तर्पणार्थं तर्पणम् आत्मनः प्राणधारणार्थं
यापना अत्यल्पपासमात्रं तदेवार्थः प्रयोजनं यस्य अस्तीति स तथा ।
इत्यभूता अपि राजानो भवन्ति भवत्प्रपद्येति भावः ।

परमृत्यानधिकृत्याह—

सेवाकर्मान्तशिल्पप्रणयविनिमयोपायपर्यायस्त्रिन्नाः
प्राग्जन्मोपात्तपुण्योपचितशुभफलं वित्तमप्राप्तवन्तः ।
दैवातिक्रामणीं त्वां कृपणजनजनन्यर्थमभ्यर्थ्य भूयो
भूमेर्निर्वान्तचामीकरनिकरनिधौनिर्धनाः प्राप्तवन्ति ॥

२२ ॥

१ Orig. omits ^१ । २ Orig. त् । ३ Orig. चटित्य ।

४ A. जमोपात्त । ५ A. कृपण । ६ A. निधौनिर्धनाः ।

॥ २९ ॥ सेवाकर्मैति—

हे कृपणजनजननि त्वामर्थमभ्यर्थ्य धननिमित्तं त्वामाराध्य
निर्द्विजाः सन्पदिकलाः भूयः पुनः प्राप्नुवन्ति । कान् ? भूमेः पृथिव्याः
मकाशाद् निर्वाणा उद्गीर्णाश्यामौकराणां सुवर्णानां निकराः समूहा
यैर्निधिभिस्तान् आसादयन्ति । कौटुम्भीम् ? दैवं नियतवेदनीयं
कर्ष्यं शुभम् अशुभं च तदप्यतिक्रामति उल्लङ्घयति या ताम् ।
पूर्वं कौटुम्भीः ? वित्तं धनम् अप्राप्नुवन्तोऽलभमानाः । किम्भूतम् ?
प्राग्जन्मनि^१ उपात्तम् उपात्तं यत् पुण्यं कुशलं तस्मादुपचितम्
अतिशयौभूतम् इह जन्मनि यच्छुभं तस्मिन्त्यन्तौभूतं स्वचरितं तस्य
फलं प्रसवो यच्च तत् तथा । किंविशिष्टाः ? सेवा प्रेक्ष्यौभूय
पराराधनं, कर्मानिः कृषिकर्षं, शिल्पं वित्तादिविद्या, प्रणयो
याज्ञा, विनिमयः परिवर्त्तनं^२ क्रयविक्रयलक्षणम्,^३ उपाय उपागतिः
परानुगमः, अमीषां पर्यायाः प्रकारास्तैः खिन्ना आयासिता ये ते
तथा । भाग्यहीना अपि परमसम्यग् भजन्ते तव पदसरमिजसेवया
इत्याश्रयः ।

अगतिकानामपि ऐश्वर्यप्रदानप्रभावमभिधत्ते

वृत्तिच्छेदे विलक्षः क्षतनिवसनया^४ भार्यया भर्त्यमानो^५
दूरादात्मभरित्वात्^६ स्वजनसुतसुहृदभ्युभिर्वर्जमानः ।

१ Orig. प्राजन्मनि । २ Orig. परिवर्त्तनः । ३ Orig. लक्षणः ।

४ A. निवसनयाः । ५ A, B. भर्त्यमानो । ६ A. omits त् ।

त्वय्यावेद्य स्वदुःखं तुरंगखुरमुखोत्खातसौम्यां गृहाणा-
मौष्टे स्वान्तःपुरस्त्रीवलयरुणरुणाजातनिद्राप्रबोधः ॥

२३ ॥

॥ २३ ॥ वृत्तिच्छेद इति—

हे दीनानुकम्पिनि त्वयि आवेद्य स्वदुःखं गृहाणामौष्टे । त्वयि
परदुःखासहिष्णौ स्त्रीयं यदुःखम् असुखं तद् आवेद्य विज्ञाय^१
गृहाणां महाप्रासादेषु ईष्टे रमते परमेश्वरो भवतीत्यर्थः । षष्ठी-
षष्ठस्योरथं प्रत्यभेदात्^२ षष्ठ्या निर्देशः । कौटुशानाम् ? तुरंगाणाम्^३
अश्वानां खुरमुखानि नखाद्यभागास्तैकत्वात् : जुषाः मौमानो
मर्यादाभूमयो येषु तेषाम् । कौटुशः सन् ? स्वस्य आत्मनोऽन्तः-
पुरेषु कोष्ठकवेषसु यः स्त्रीवलयाः ^४स्त्रियो घोषितस्त्रामां ये वलयाः
कङ्कणालेषां रुणरुणारवेण जात उत्पन्नो निद्रायाः स्वापात् प्रबोधो
ज्ञानं यस्य स तथा । रुणरुणेति शब्दानुकरणम् । प्रागाभीत्
कौटुशः ? वृत्तिर्वर्त्तनम् आजीविका तस्याच्छेदः खण्डनं तस्मिन्
सति विलक्षः विगतं लक्षणमिव लक्ष्यं गम्यस्थानं यस्य सः अप्रति-
पत्तिमान् ^५वैलक्ष्ययुक्त इत्यर्थः । किम्भूतः ? क्षतम् आत्मन्तस्फुटितं
निवसनम् आवरणवस्त्रं यस्यास्तथा भार्यया पत्न्या ^६भार्यमानः
विगृह्यमाणः । किं विग्रिष्टः ? दूरादेव उदीक्ष्य नर्त्यमानो निषिध्य-

१ Orig. विज्ञाय ।

२ Orig. अर्थप्रत्यभेदात् ।

३ Orig. तुरंगाणां ।

४ Orig. omits यो ।

५ Orig. वैलक्ष्य ।

६ Orig. भार्यमानः ।

मानः । कुतः ? आत्मानमेव केवलं विभर्त्तात्माभरिस्तस्य भाव-
स्तत्त्वं तस्मात् । स्रजनाः पूर्वोपकृतसेवकाः सुताः पुत्राः सुहृदो
विश्वायिनः प्रिया बन्धवो मित्राणि तैः । एवं दुर्गतिरपि^१ मह-
देश्वर्यमुपाकुर्यादिति लक्षरणमणिकिरणाङ्कितसरोरुहचिन्तयेति ।

तच्च चक्रवर्त्तित्वमपि नातिदुर्लभं लङ्कापु इति दर्शयन्नाह
चक्रं दिक्चक्रचुम्बि^२ स्फुरदुरुकिरणा लक्षणादङ्कता स्त्री
षड्दन्तो दन्तिमुख्यः^३ शिखिगलरुचिरश्यामरोमा^४

वराश्वः ।

भास्वद्^५ भास्वन्मयूखो मणिरमलगुणः कोषभृत् पूर्ण-
कोषः

सेनानीर्वीरसैन्यो भवति भगवति^६ त्वत्प्रसादांश्लेशात्

॥ २४ ॥

॥ २४ ॥ चक्रेत्यादि—

ये भगवति तत्र यः प्रसादो बलं तस्य अंश्लेशोऽत्यन्तपीयान्
भागस्तस्माद् भवति एतत्सर्वमिदोच्यते । चक्रं दिशां चक्रं समूह-
स्तुम्बितुमास्पृष्टुं ग्रीलं यस्य तत् । स्फुरन्तो जाज्वल्यमाना उरवो
महान्तः किरणा दौप्रयो यस्याः सा तथा । स्त्रीरत्नलक्षणेयिकैः अल-
ङ्कृता भूषिता या सा । दन्तिमुख्यो दन्तिनां नागानाम् अग्रणोः ।

१ Orig. दुर्गतेऽपि । २ A. चंवि । ३ A. षट् ।

४ A. omits : । ५ A. गलकविविष्टामरोमा ।

६ A. भास्वत् । ७ B. भगवतो ।

षट् दन्ता विषाणा विद्यन्ते यस्य सः । वराहः उत्तमतुरङ्गः । शिखिनी
मयूराणां ये गलद्वयकाः कण्ठचन्द्रकास्तदत् श्यामानि रोमाणि
यस्य सः स्फुरदिन्द्रनीलनिभ इत्यर्थः । शिखिगलद्वयेति पाठे
शिखिकण्ठवद् दक्षिराणि मनोहराणीति योज्यम्, शिखिगल-
दक्षिरिव श्यामानेति वा । मणिः भास्वन्तो देदीप्यमानाः भास्वन्तो
रवेरिव मयूसा कान्तयो यस्य स तथा । अमला विषाद्यपहरणं
गुणा यस्य सः । कोषमृत् भाण्डागाराद्यक्तः पूर्णकोषोऽक्षया निधयो
यस्य सः । सेनानीः सेनायाः समूहः सैन्यं वीराणां सैन्यं यस्य सः ।
एतदुक्तं स्यात् अपरिमितजम्बोपचितोत्तमसुचरितशतसाध्यमपि
चतुर्द्वीपाधिपत्यं तदाराधनान्तरांशेन उपजायते गृणामिति भावः ।
अष्टमहाविद्विदानसामर्थ्यमाह

स्वच्छन्दं चन्दनाम्भः^१ सुरभिमणिशिलादत्तसङ्केतकान्तः^२
कान्ताक्रीडानुरागादभिनवरचितातिथ्यतथ्योपचरः^३ ।
त्वद्विद्यालब्धसिद्धिर्मलयमधुवनं याति विद्याधरेन्द्रः^४ ।
खड्गांशु^५ श्यामपीनोन्नतभुजपरिघ^६ प्रोक्तसत्पारिजात्यः^७ ॥
॥ २५ ॥

॥ २५ ॥ स्वच्छन्दमिति—

हे सुगतमातः त्वद्विद्या तव विद्या धरणीमन्त्राद्विद्या लब्धा

१ A. स्वच्छन्दचन्दनाम्भः ।

२ A. संग्राह ।

३ A. puts: after मरिच ।

४ A. omits: after पारिजात्यः ।

विद्विर्धेन य पुमान् विद्याधराणाम् इन्द्रः अधिपतिः सन् याति ।
 मलयस्य चन्दनाद्रेर्मधौ वसन्तमये यद् वनं क्रीडं स्थानं ततो प्रजाति
 सक्तकौकरोतीत्यर्थः । क्लृप्त्वा चन्द्रम् अप्रतिहतप्रभावं यथा स्यात् ।
 क्रीदुग्रः ? खड्गाग्रभिः कृपाणमरोचिभिः श्यामः स्फुरदीपदग्निनीलः
 चीनो^१ मांसस्य उन्नतः प्रसन्नो यो भुजः स एव परिघः परिघ
 इव वा बाहुदण्डस्य प्रोक्षयत् प्रखूर्जत्^२ पारिचार्थ्यं^३ यस्य सः ।
 किन्नूरः ? चन्दनाभोभिः सुरभिः सुगन्धिर्या मणेर्याण्यस्य^४ शिखा
 तत्र दत्तः सङ्केतः कान्ताभिर्घस्य सः । तत्र गन्तव्यं तद्येत्यादि वचनम्
 अनुज्ञेयं वस्तुपूर्वकरादिसंज्ञया तदर्थवबोधः संज्ञानं च सङ्केत
 इत्युच्यते । अभिनवं नवीनम् अपूर्व्यं रचितम् उत्पादितं यद्
 आतिथ्यम् आतिथेयं अतिथेरर्हतात् तेन तथ्येन सकपटेन उप-
 चरयसुपचारः परिचर्या यस्य स तथा । अथवा अभिनवरचितम्^५
 आतिथ्यस्य अतिथिसत्कारस्य तथ्यः यथार्थं उपचारो यस्य स इति ।
 कुतः ? कान्तस्य क्षामिन आ समन्ततो या क्रीडा केविसस्य अनु-
 रानः अभिषङ्गो यस्यस्यात् । कान्तानां कान्ताभिर्^६धः क्रीडायामनु-
 रानस्यस्यादिति यावत् । दिव्यसम्पत्तेरपि नातिदूरता तत्पर-
 पञ्चपरगन्धर्वरौक्ततोत्तमाङ्गानामिति भावः ।

धनविहारमभिधातु सर्वजनसौभाग्यं प्रकाशयन्नाह

१ Orig. चीतो ।

२ Orig. omits त् ।

३ Orig. पारिचार्थ्यं ।

४ Orig. माणिक्यस्य ।

५ Orig. omits म् ।

६ Orig. adds तां ।

हाराक्रान्तस्तनान्ताः श्रवणकुवलयस्पर्शमानायताब्जो
मन्दारोदारवेणोतरुणपरिमलामोदमाद्यद्द्विरेफाः ।
काञ्चीनादानुबन्धोद्धततरचरणोदारमञ्जीरतूर्या-
स्त्वन्नाथान् प्रार्थयन्ते स्मरमदमुदिताः स्मदरा देव-
कन्याः ॥ २६ ॥

॥ २६ ॥ शारेत्यादि—

हे अमवद्याङ्गि लज्जायान् प्रार्थयन्ते तमेव नाथा स्वामिनौ
येषां तान्, मादराः ससम्भ्रमाः सन्त्यः अभ्यर्चयन्ते, देवाङ्गनाभिरुपेत्य
अभ्यर्चयन्ते^१ उत्पत्य परिभुज्यन्ते^२ इत्यर्थः । काः ? देवकन्याः स्वर्गा-
ङ्गनाः, स्मरमदेन मन्मथदर्पेण मुदिता अतिस्पर्षेण उच्छृङ्खलीकृता
यास्ताः । शारेण आक्रान्तः कञ्चनः स्तनयोरनाः अन्तरालं यासां
ताः । श्रवणथोर्यत् कुवलयम् इन्दीवरं तत्स्पर्द्धमाने अभिमानजन्य-
माने आयते विग्राले अचिणौ चक्षुषौ यासां ताः । किम्भूताः ?
मन्दारेण पारिजातेन उदारा महती वेणौ आयतकेशविन्यासस्तस्याः
तरुणः अतिपुष्टः परिमकोऽतिसुरभिगन्धस्तस्य आमोदेन^३ आघ्राणेन
माद्यन्तो हस्यन्तो द्विरेफा भृङ्गा यासां ताः । पुनः किम्भूताः ?
काञ्चीनादस्य रसनाधनेः अनुबन्धः अनुगमो यत्नेन उद्धततरौ
अधीरौ चरणयोद्धारौ विपुलौ मञ्जीरौ नूपुरौ तावेव तूर्या

१ A. मोदमाद्य ।

२ A. बद्धाद्धत ।

३ A. omits : ।

४ Orig. अभ्यर्चते ।

५ Orig. परिभजते ।

६ Orig. आमदेन ।

सुरजौ यासां ताः उद्धततरयोरत्यन्तचपलयोद्धरणयोरिति वा
व्याख्या । तत्पदाधिष्ठितानां सकलमेव अवश्यं वक्ष्यमिति भावः ।

वनविहारं पुनराह

रत्नच्छद्धान्तवायीकनककमलिनौवज्रकिञ्चल्कमाला-

'मुष्मज्जत्पारिजातद्रुममधुपवधूद्धूतधूलौवितानाम्' ।

वीणावेणुप्रवीणामरपुररमणोदत्तमाधुर्यतूर्यां^१

हृत्वा युष्मत्सपर्यामनुभवति चिरं नन्दनोद्यानयात्राम्

॥ २७ ॥

॥ २७ ॥ रत्नेति—

हे निर्मलौकतस्नानसन्तते युष्मत्सपर्यां हृत्वा तव पदस्य पूजां
विधाय अनुभवति चिरम् अनल्पकल्पं नन्दनाभिधानस्य उद्यानस्य
यात्राम् उत्सवम् उपभुङ्क्ते । कौटुम्भीम् ? रत्नेर्वैदूर्यादिभिश्चको
व्याप्तोऽन्तः परिसरो यासां तासु वापीषु क्रीडापुष्करिणीषु
याः^२ कनककमलिन्यः काञ्चनजलिन्यस्तासां वज्राणां हौराणां ये
किञ्चल्काः केशरास्तेषां माला यच्च ताम् । उन्मज्जन्त ईषदिक-
सन्तो मञ्जरिता ये पारिजातद्रुमा मन्दारतरवस्तेषु मधुपवधूभिः
भृङ्गाङ्गनाभिः^३ धूताः समुत्तोलिता ऊर्द्धं गौता या धूक्काः परागाला
एव वितानानि चन्द्रातपा यस्यां ताम् । मधुरमधूद्धूतेतिपाठे
उन्मज्जत्पारिजातद्रुमाणां मधुरेण मनोहरेण मधुना वसन्तेन

१ A. मुष्मत्तत् ।

२ A. मधुरमधूद्धूतधूलौवितानाम् ।

३ B. तूर्यां

४ Orig. omits: ।

५ Orig. omits:

उद्धूतधूलौवितानां मधुरं मन्दं कान्तं वा हृत्वेति वा व्याख्या ।
मधुरमन्दमन्दाकिनौकौडार्थात् पतद्भिरेव मधुभिर्मकरन्दविन्दुभि-
रुद्धूतधूलौवितानामिति गौरवा व्याख्या । किञ्चूताम् ? वीणा-
वेषुषु वक्त्रकोवशेषु प्रवीणाः^१ अमरपुररमणः, सुरनगरसुन्दर्य-
स्ताभिर्दत्ताः प्रवृत्ता माधुर्येण मनोज्ञतया तूर्या सुरजा यस्यां
ताम् । दत्तमिति दोऽवखण्डने इति धातोः प्रयोगः^२ । तत्प्रवृत्ताः
सुरपुङ्गवा भवन्तीति भावः ।

जङ्गकौडविहारमाह

कर्पूरैलालवङ्गत्वगगुरुनरद'क्षोदगन्धोदकायां
कान्ताकन्दर्पदर्पोत्कटकुचकुहरावर्त्तविश्रान्तवौच्याम् ।
मन्दाकिन्याममन्दच्छट'सलिल'सरित्कौडया सुन्दरीभिः
कौडन्ति त्वङ्गतान्तः'करणपरिणतोत्तप्तपुण्यप्रभावाः ॥

२८ ॥

॥ २८ ॥ कर्पूरेत्यादि—

हे अद्वैततत्त्वावबोधदायिनि त्वय्येव गतं यदन्तःकरणम् अन्त-

१ Orig. सुखीयायाः ।

२ दोऽवखण्डने इति धातोर्दत्त इति पदं कथमपि भवितुं नार्हति यतः
“शोभोमाख्यां छिद्यन्तौ”-इत्यनेन दितएव भवति । अतएवाप्य
दोऽवखण्डने धातोः प्रयोग इति प्रामादिकः पाठः । वस्तुतस्तु दान
सूनौ-इति धातो 'दं'दोऽधः'-इत्यनेन ददादेष्टात् दत्त इति पदं
जातम् इति निष्कर्षः ।

३ A. गङ्गा ।

४ A. मन्दाच्छट । ५ A. सलिल । ६ A. त्वद्वृत्तान्ता ।

रात्मा मानवेन्द्रियं वा तस्मात् परिणताः स्थिरीभूताः उत्पन्नाः
प्रदीप्ताः पुष्पानां प्रभावाः शक्रयो^१ येषां ते कौडन्ति रमन्ते ।
अमन्दा अधीरा हटा जलपातध्वनिर्येषु सलिलेषु ते यां सरित्-
कौडं जलकेलिलया । अथवामन्दच्छटा सलिलानां सरतीति
सरित् प्रसार इतस्ततो गमनं यस्यां तथा । अथवा सरित्कौडेत्येता-
वान् संज्ञाशब्दो जलकौडेत्यस्मिन्नर्थे वाच्यः । कामिः ? सुरसुन्द-
रीभिः दिव्याङ्गनाभिः । कस्याम् ? मन्दाकिन्याम् सुरदीर्घिका-
याम् । कर्पूर एकाक्षवक्त्रस्तन् अगुह्यलक्ष्मो मांसी । अमीषां
चोदग्न्वाखूर्णवासास्तन्मिश्राणि तदाशितानि वा उदकानि यत्र
तस्मान् । किम्भूतायाम् ? कामानां रमणीनां कन्दर्पदर्पणमदन-
मदेन उत्कटाः प्रव्यक्ता ये कुषाः पयोधरास्तेषां कुक्षरेषु आवर्त्तनं^२
अन्धसां भ्रमेण विभ्रान्ता सुहृत्तं विलम्बिता वीचयस्तरङ्गा यत्र
तस्मान् । त्र्यपादाञ्जपूतानां न किञ्चिदप्यतिदुर्लभमिति भावः ।

परमैश्वर्यमपि तदवलोकनमात्रया साध्यमित्युपदर्शयन् आह
गौर्व्याणग्रामणोभिर्विनयभरनमन्मौ^३लिभिर्वन्दिताश्चः
स्वर्गोत्सङ्गेऽधिरूढः सुरकरिणि रुण^४द्रूपणोद्गा^५सिताङ्गे ।
शब्दा^६दोर्दामदोलाविरलवलयितोहाम^७रोमाञ्चमूर्तिः
पूतस्त्वद्दृष्टि^८पातैरवति सुरमहीं हौरभिन्नप्रकोष्ठः ॥

२६ ॥

१ Orig. adds शक्रत्वनाभौ ।

२ Orig. आवर्त्तनं ।

३ A. उमन्मौ ।

४ A. रुणत् ।

५ A. भूषणोद् ।

६ A. शब्दा ।

७ A. वलयितोहाम ।

८ A. त्वद्दृष्टि ।

॥ १८ ॥ गीर्वाणेत्यादि—

हे अपरिमितोत्तमपदवरदे लहृष्टिपातेः पूतः तव दृष्टेः पाता
अव'लोकनानि तेः पविषोक्ततः सुराणां देवानां महीं वसुधैराम
भवति परिपालयति । कौदुशः ? होरेः वक्ष्यमिभिः भिषः
प्रस्युटीकृतः प्रकोष्ठः कपोलिखन्मथोरनाराचं यस्य वः । किभूतः ?
वन्दिता गिरसि कृता आशा प्राशनं यस्य वः । केः ? गीर्वाणानां
ग्रामणौभिः सुराणां प्रधानैः विनयभरेण भक्तिभारेण नमन्यो
नमोभवन्मो मौलयः किरीटा येषां तेः । क ? खगल चिद्व्या-
सयस्य उत्पन्ने अभ्यन्तरे । पुनः किभूतः ? अधिदृष्टोऽतिवाञ्छा क्षितः ।
क ? सुरकरिणि शैरावतस्कन्धे । दृष्टदृष्टवणेः रत्नरक्षाचमानास-
कारेभ्यश्चितं प्रसाधनीकृतम् अङ्गं यस्य तस्मिन् । ग्रन्था इन्द्राद्या
दोषोर्भु'भ्योर्दामदोका पात्रलता तावेव वा दामदोका तथा अवि-
रलं निरन्तरं वस्यितं परिवेष्टितमाक्षिप्तिमत्यर्घ्यः यत् तेनो-
द्दामरोमाद्याः प्रव्यक्तीभूतोत्फुल्लतनुदशा मूर्त्तौ यस्य वः । देवाधि-
पत्यमपि लदवलोकनमात्रसम्भं किमन्यत्पदमिति भावः ।

लौकिकसम्पद्दानप्रक्रियमभिधाय इदानीं लोकोत्तरानुत्तरसुख-
दायिणं मूर्त्तिभेदं लोकचतुष्टयेन चङ्गावयवाव

चूडारत्नावतंसा'सनगतसुगतव्योमलक्ष्मौवितानं
प्राद्यद्दालार्ककोटीपटुतरकिरणापूर्य्यमाख' चिलोकम् ।

१ Orig. repeats लहृष्टेरव ।

२ A, B. दृष्टव्या ।

३ A. पूर्य्यमाण ।

प्रौढालीढैकपादक्रमभरविनमद्ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णु
त्वद्रूपं भाव्यमानं भवति भवभयोच्छित्तये जन्मभाजाम्
॥ ३० ॥

॥ ३० ॥ वृद्धारजेति—

हे मायाजालाभिसंमोक्षिलाभिनि त्वद्रूपं भाव्यमानं तव मूर्ति-
र्विचिन्त्यमाना जन्मिनां लोकानां भवभयानि संसारसंज्ञासाक्षेणाम्
उच्छित्तये समुत्पन्ननाथ^१ भवति सम्पद्यते । किञ्चूतम् ? वृद्धारजानां
प्रियास्त्रितमालिकाणां अवतंसः श्रेष्ठराक्ष एव आसनानि
विष्टराः तेषु गता अवस्थिता ये सुगता अक्षोभ्यादयस्तेषां
व्योषि नभस्तले या सङ्क्षीः शोभा सैव वितानं यच्च तत् । अथवा
त एव व्योष आकाशस्य सत्त्वः त्रिय इव वितानानि यच्च
तदिति । प्रोद्यन्त उद्गच्छन्तो ये वाक्कारा उदयगिरिगिरिःस्थिता
दिनमण्यस्तेषां कोव्यो^२ सच्चयतानि तेषां पटुतराः अत्युष्ण^३तराः
किरणास्तेजोभि तैरापूर्यमाणं आ समन्ताद् व्याप्यमानं चिक्षोकं
भुवनत्रयं घेज तत् । प्रौढः साटोपो य आलीढेन वाममङ्गोद्यनेनैक-
पादक्रमः पदविन्यासः पदशक्तिर्वा तस्य भूरेण आक्रमणेन निष्पी-
पणेन विनमन्त आनखीभवन्तो ब्रह्मरुद्रेन्द्रविष्णवो यच्च तत् ।
अनेन निर्माणकायः कथित इति भावः ।

पुनर्मूर्तिप्रकारमाह

१ Orig. omits^१ ।

२ Orig. सम्पन्ननाथ ।

३ Orig. कोव्यो ।

४ Orig. omits च in अत्युष्ण ।

पश्यन्त्येके सकोपं^१ प्रहरणकिरणोद्भूतं^२ दोर्दण्डखण्ड^३-
व्याप्तव्योमान्तरालं वलयफणिफणादारुणाहार्यचर्यम् ।
दिष्टव्युत्^४चासिहासोद्भुमरडमरुको^५डुमरास्फालवेला
'वेतालोत्तालतालप्रमदमदमहाकेलिकोलाहलो'ग्रम् ॥

३१ ॥

॥ ३१ ॥ पश्यन्त्येकेति—

पश्यन्ति एके योगिनः तद्रूपं व्यवलोकयन्तीति पूर्व्वेण सम्बन्धः ।
कौटुम्भम् ? सकोपं सकोधम् । प्रहरणकिरणैः आयुधमयैः उद्भूतः
प्रभास्तराः सन्त ऊर्द्धम् उल्लासिता ये दोर्दण्डखण्डा बाणदण्ड-
कटकाक्षैर्वापि क्लृप्तं व्योम्नोऽन्तरालम् अभ्यन्तरं येन तत् । वलयो-
भृता ये फणिनस्तचक्राद्या नागाधिपतयस्तेषां फणास्त्राभिः
दारुणा अतिरौद्रा अहार्या अस्त्रिरा चर्या चरितं यस्य तत् ।
दिष्टानां चतुर्भिरादिरिपूणां व्युत्चासिनोऽतिभयङ्करा ये हासा
विकटोच्चप्रहसनानि तैः उद्भुमरा अत्युत्कटा ये डमरुकाः कृपीटा-
स्तेषाम् उद्भुमरोऽनाकुलो य आस्फालो हतनाटो यस्तस्य या
वेला समयस्तत्र ये वेतालाः प्रेतविशेषास्तेषाम् उत्ताला अत्युच्च-
तरा ये तालाः करधोरास्फोटाक्षेः प्रमदेन अतिहर्षणं यो

१ A. पश्यं ते केशकोपं ।

२ A. किरणोद्भूतं ।

३ A. वण्ड । ४ A. omits त् ।

५ A. हासो डमर डमरुको ।

६ A. omits वेता ।

७ A. omits को ।

८ Orig. षटा ।

९ Orig. दिवाली ।

मदो दर्पस्तेन. या महाकेशयोऽत्यङ्गटविस्त्रासास्तेषां कोलाहलेन
अतिकूलकृतेन उपमं अतिभोषणं यत् तत् । तत्र एवंविधं रूपं
विभाविनो योगिनोऽचिरेणैव मिथ्यन्तीति भावः ।

पुनरपि मूर्त्तिभेदमाह

केचित् त्वेकैकरोमोद्गमगतगगनामोगभूभूतलस्य-
स्वस्य'ब्रह्मेन्द्ररुद्रप्रभृतिनरमहत्सिङ्घ' गन्धर्व्वनागम् ।
दिक्चक्राक्रामि'धामस्थितसुगतशतानन्तनिर्म्माणचिह्नं
चिह्नं चैलोक्यवन्द्यं स्थिरचर'रचिताशेषभावस्वभावम् ॥
३२ ॥

॥ ३२ ॥ केचिदिति—

केचिद्भावुकस्वरूपं ध्यायन्ति । किञ्चित्तम ? चैलोक्यानां काम-
रूपाकृष्यधातूनां वन्द्यं नमस्तमम् । स्थिराः पृथिव्यादयो भाजन-
रूपा लोकाश्चरा देवादयः मत्त्वलोकाश्च एतत्प्रभृतीनां रचितो
निष्पादितोऽङ्गेषाणाम् अपर्यन्तानां भावः स्वभावो येन तत् ।
एतेन उत्पादस्थितिप्रलयकारिणौ त्वं संवृत्तेति भावः । अथवा स्थिर-
चररचिता अशेषा ये भावास्त एव स्वभावाः सर्वशून्यता प्रभास्वरं
स्वरूपं परमार्थत इति वा व्याख्या । एतेन धर्मकायोऽभिहितः ।
चिह्नम् अनुपमं पृथग्जनश्रावकाद्यवेद्यं महाबोधिसत्त्वानामेव परं
गम्यमानेन सम्भोगकायः प्रतिपादितः । विशेषणद्वयेन निर्माण-

१ लस्य' would harmonise with the Tibetan version.

२ B. विद्म । ३ A. काम । ४ Orig. तर. ५ Orig. पृथक् ।

कायमाह । एकैकोम्णां प्रतितनूहणाम् उद्गमे जगन्मथाने
गतेषु अवस्थितेषु गगनमिव आभोगः परिणारी विस्तारो यस्तद-
ङ्गस्यां स्थानम् अत्रकाशो येषु भूतलेषु तत्रस्थाः स्तस्या निरुपद्रुता
ब्रह्मोपेन्द्रहृद्प्रभृतय एवमाद्या नरमहत्सिद्धगन्धर्वनागा यस्य तत् ।
प्रतिरोमकूपं चातुर्दोषकं निर्मितमिति भावः । दिक्चक्रा-
क्रामिषु दशदिशालोकधातुसमुद्भवापि धामसु तेजःसु स्थित-
सुगतानां निषण्णानेकतयागतमहत्ताणामनन्तं संख्यातिक्रान्तं यन्नि-
र्वाणं सत्ताधिमुक्तिभेदेन अनेकं रूपं तेन चित्तं मनोरमं
यत् तत् ।

मतभेदेन पुनर्निर्वाणकायप्रकारमाह

लाक्षासिन्दूररागाक्षतरकिरणादित्यलौहित्य'मेके
ओमत्सान्द्रेन्द्र'नीलोपलदलित'दलक्षोदनौलं तथान्ये ।
क्षीराब्धिमुद्बुधदुग्धाधिकत'रधवलं काञ्चनाभं च केचित्
त्वद्रूपं विश्वरूपं स्फटिकवदुपधायुक्तिभेदादिभिन्नम् ॥

३३ ॥

॥ ३३ ॥ लाक्षेति—

एके पुनर्योगिनः त्वद्रूपम् आकलयन्ति । लाक्षासिन्दूरयोर्धौ
रागक्षददक्षतरकिरणोऽत्यन्तराक्षचिह्नं आदित्यसदृशं लौहित्यं
यस्य तत् । किंभूतम् ? ओमत् ओम्कारिककलोत्तरा यन्तत् वा
विद्यते यस्मिन् यस्य वा तत् । सान्द्रो निविडो नीलोत्पलस्य इन्द्र-

१ A. लौहित्य २ B. सान्द्रम् ३ A. दक्षदलित ४ A. चिक ।

नीलमणेर्दलितः पृथक् पृथक् हतो यो दलः खण्डमास्य चोदः तद-
नीलं यत् तत् । स्फुरदिन्द्रनीलचूर्णप्रभमित्यर्थः । चौराभ्यः चुम्बम्
आवर्त्तनतया फेनिलं यत्^१ दुग्धं ततोऽपि अधिकतरं सातिरेकतमं
धवलम् अतिशुभ्रं तदेवंविधम् अपरे साधका जानन्ति । काश्च-
नाभं च उत्तप्रचामीकरप्रभम् । केचिद् भावुकाः । अतो मात-
स्तावकं रूपं विधम् एकं रूपम् आकारो यच्च तत् । किंवत् ?
स्फटिकवदतिविमलार्कोपल इव एकमपि भिन्नम् अनन्तप्रकारम् ।
कुतः ? उपधाभक्तिभेदात् उपधा नौलरक्ताद्युपाधिविशेषस्तथा
भक्तिर्भजनं युक्तिर्वा योजनं तस्या भेदो नानात्वं तस्मात् । परमा-
र्थतः त्वमदयरूपापि अपरिमेयजनमनोविकल्पप्रभावाद् अपरि-
मिताकारा प्रतिभासये^२ इति भावः ।

भवममाममसुखममदानमामर्थ्यदृष्टान्तमुदीर्य ददानौ समौ-
द्वत्यमास्यं च परिहरन्नाह

साव्वंश्च^३ शानदीपप्रकटितसकल^४ ज्ञेय तत्त्वै^५ कसाक्षी
साक्षादेत्ति^६ त्वदीयां गुणगणगणनां सञ्जवित् तत्सुतो वा ।
यत्तु व्यादाय वल्लं बलिभुजरटितं माहेशो रारटोति
व्याप^७त्सा तौवदुःख^८ ज्वरजनितरुजश्चेतसो हास्य^९ हेतुः ॥

३४ ॥

१ Orig. केनिकयं । २ Orig. प्रतिभासते । ३ B. सावर्जं ।

४ A. सकले ।

५ A. तत्वेक ।

६ A. वेति ।

७ A. व्यात ।

८ A. दुःखं ।

९ A. दास्य ।

॥ २४ ॥ सार्वज्ञेति—

हे अमेयानुपमरत्नाकरे त्वदीयां भवत्सम्बन्धिनीं गुण्यन्ते अभ्य-
स्यन्ते अथोऽर्घ्यभिरिति गुणा अणिमादयो दानादयश्च तेषां गण-
गणनां निवहस्य परिमिति^१ साक्षात् प्रत्यक्षतः परं वेत्ति संजानाति
सर्व्ववित् सर्व्वज्ञः तत्सुतो वा तस्य सुत आर्यावलोकितेश्वरवागौ-
श्वरप्रभृतिः । किम्भूतः ? सर्व्वज्ञस्य इदं ज्ञानं सर्व्वज्ञज्ञानं तदेव
दीपोऽग्नेः श्लेष्मे ज्ञेयावरणार्थतमो विध्वंसकत्वात् तेन प्रकटितानि
प्रत्यक्षौकृतानि सकलानाम् अपरिमेयानां ज्ञेयानां ज्ञातव्यवस्तूनां
तत्त्वानि स्वरूपाणि तेषाम् एकः केवलः साक्षी द्रष्टा प्रमाणं प्रमाण-
पुरुषो यः स तथा । इत्थं हरिहरहरिहरगर्भभावकप्रत्येकबुद्ध-
दृग्भूमौश्वरान्यतमबोधिमत्त्वानामगम्ये तव गुणमणिगणकणिकांश-
श्लेष्मेऽपि, यत्तु व्यादाय वक्ष्यं यत् पुनश्चैर्विकाश आस्यं मादृशो
मद्विधो रारटीत्युच्चैर्विरौति किं तद्वलिभुजस्येव रटिगम् । बलि-
भुज इत्येवं रूपम् । अतमो व्यापदिपत्तिरेव सा हास्याय उपप्लवाय
हेतुः कारणम् । कौटुम्भस्य तीव्रदुःखमेव श्वरः सन्तापदेन जनिता
एक पीडा यस्य तस्य । एतदुःखितबाधितस्वभावोऽप्यहम् मरावं
यत्प्रकृष्टपामि तदतिवेदनाविह्वलतयेति भावः ।

दृग्दृग्लोकधातुनिवासित्वसार्थानां चित्तचरितं प्रतिक्षणं
हरकलितकुवलयदलवदम्बिलमवलोकयन्ना वदभिज्ञतया कथं त्वं
मम दुःखिनोऽभिप्रायं नाकलयामि इत्याशङ्कां परिहरन्नाह

१ Orig. निरहस्येयं । २ Orig. त । ३ Orig. इत्येव ।

यन्मे विज्ञप्स्यमानं प्रथमतः प्रमदस्त्वं विशेषेण वेत्तौ
 तद्'व्याहारातिरेकश्रमविधिर्बुधस्वान्तसन्तोषहेतुः ।
 किन्तु स्निग्धस्य बन्धोविषमिव^१ पुरतो दुःखमुद्गीर्य^२ वाचा
 ज्ञातार्थस्यापि दुःखौ हृदयलघुतया स्वस्थतां विन्दतीव ॥
 ३५ ॥

॥ ३५ ॥ यन्म इत्यादि—

ये सर्वदर्शिनि यन्मे विज्ञप्स्यमानम् अभिधास्यमानं^३ प्रथम-
 तः प्रमदः मदिज्ञापनात् प्रागेव इदं विशेषेण अधिकतरं हीनत्वं^४ वेत्तौ
 भवती तज्ज्ञा विदितवृत्तान्ता तस्य व्याहारेण अभिधानेन अति-
 रेकोऽधिकतरो यः श्रमविधिः आयासकरणं सोऽुधस्य अज्ञानस्य
 यत् स्वान्तं मनः तस्य सन्तोषाय तुष्टये हेतुः कारणं यः स तथा ।
 यद्येवं जानामि कथम् उन्मत्त इव प्रलपसौत्याशङ्काम् अर्थान्तर-
 न्यासेन रूपनयन् आह । किन्तु यद्यप्येवं तथापि द्विग्वस्य बन्धोः
 अतिप्रेमशालिनो मित्रस्य ज्ञातार्थस्यापि विदितकथस्यैव पुरतो-
 ऽगतौ हृदयलघुतया अत्यल्पचित्ततया वाचा दुःखम् उद्गीर्य^५
 विषमिव उदस्य स दुःखौ स्वस्थतां विन्दतीव क्लृप्ताम् आशा-
 दयत्येव । स्निग्धबन्धोरपि अतितरामकारणपरमवत्सलस्वभावा
 त्मनतः तदगतौ वाक्दुःखौ भवामीत्यभिप्रायः ।

१ A. तत् ।

२ A. बन्धोविषमिव ।

३ Orig. adds विज्ञप्स्यमानमिति पाठे अलक्ष्यम् ।

४ Orig. illegible.

औदृत्यं परिहृत्य भगवतौ दौनगिरा प्रार्थयन्नाह

कल्याणानन्दसिन्धुप्रकटशशिकले श्रीभरां देहि दृष्टिं
पुष्टिं ज्ञानोपदेशैः कुरु घनकरुणे ध्वंसय ध्वान्तमन्तः ।
त्वत्स्तोत्राभःपवित्रीकृतमनसि मयि श्रेयसः स्थानमेकं
दृष्टं यस्मादमोघं जगति तव गुणस्तोत्रमात्रं प्रजानाम् ॥
३६ ॥

॥ ३६ ॥ कल्याणेति—

कल्याणेन मङ्गलेन य आनन्दो महाहर्षः स एव अतिमहत्तात्
मिन्मुक्तास्मात् प्रकटा इतिस्पृष्टा शशिनः कला त्वेव या सा ।
अथवा कल्याणाय सम्यक्प्रसन्नोऽयं ये आनन्दाः महाजाताः षोडश-
लक्षणाः ते एव मिन्धवो महासमुद्रास्तेभ्यः प्रकटाः प्रव्यतीभृता ये
शशिनो मुनिचन्द्रानेषां कलेन कला चन्द्रिकेत्यर्थः । एवंविधे हे
तारिणि मयि श्रीभराम् अतिस्निग्धमुखां दृष्टिम् अवकोकं देहि
सम्पादय । किञ्छूते ? तव कोकमेव अक्षो जलं तेन पवित्रीकृतं
परिशुद्धीभूतं मनः हृदयं यस्य तस्मिन् । हे घनकरुणे घना अति-
विपुला करुणा यस्याः सा । पुष्टिं पोषणं ज्ञानोपदेशैः अद्वैततत्त्वप्रका-
शनैः कुरु विधेहि । अन्तर्ध्वान्तं मनोविद्यान्धकारं ध्वंसय स्फोटय ।
यस्मात् प्रजानां लोकानां जगति मंगारे श्रेयसो लौकिकलोको-
त्तरायाः सम्पदः स्थानमात्रेण एकम् अद्वितीयं दृष्टं मयावगतम् ।

१ A. स्वप्नमात्रं ।

२ Orig. श्रीभरां ।

३ Orig. omits

अमोघम् अनिष्कलम्^१ । किं तद्वृष्टं लयेत्याह—तव गुणानां स्तोत्रं
प्रशंसा तदेव केवलं स्तोत्रमात्रं यत एवं तस्मादहम् अभ्यर्थये
इति भावः ।

श्रुतिं^२ परिसमाप्य तज्जनितपुण्यं परिणामयन्नाह

संस्तुत्य त्वद्^३गुणौघा^४वयवमनियते^५यत्तमाप्तं मया यत्
पुण्यं पुण्याहंवाञ्छाफलमधुररसास्वादमामुक्तिभोग्यम् ।
लोकस्तेनार्यलोकेश्वर^६चरणतलस्वस्तिकस्वस्तिचिह्ना-
महायायं प्रयायात् सुगतसुतमहीं तां सुखावत्युपाख्याम्
॥ ३७ ॥

इत्यार्यतारायाः^७ स्रग्धरा^८स्तोत्रं परि^९समाप्तम् ॥
शुभम्^{१०} ॥

कृतिरियं सर्व्वज्ञमिषपादानां काश्मीरकाणां^{११} तारा-
चरणरेणुधूसराणाम्^{१२} ॥

तारा मार-भयङ्करौ सुरवरेः संपूजिता सर्व्वदा

लोकानां हितकारिणी जयति सा चान्ते च या रक्षति ।

१ Orig. अनिष्कलम् ।

२ Orig. omits ' ।

३ A. त्वत् ।

४ A. गुणोघ ।

५ A. मणियते ।

६ A. लोकेस्वर ।

७ B. तारा भट्ट रिक्तायः ।

८ B. स्रग्धरा ।

९ B. omits परि ।

१० B. omits शुभम् ।

११ B. काश्मीरिकानां ।

१२ B. ताराचरणाञ्जधूसराणां ।

कारुण्येन समायुता वज्रविधान् संसारभीरून् जनान्
चाचौ भक्तिमतो विभाति जगतां नित्यं भयध्वंसिनौ ।

॥ ३७ ॥ संस्तुत्येति—

हे भद्रघटोपमे त्वद्गुणौघावयवं तव गुणौघानां गुणमनु-
दयानाम् अवयवम् एकदेशं संस्तुत्य संपूज्य यत्पुण्यं मया प्राप्तम्
आसादितम् । अनियतेयत्तम् अनियता अनिर्द्धारिता इत्यत्रा
परिमाणौ मन्त्रा यस्य तत् । किम्भूतम् ? पुंश्चार्धवाङ्मात्रेणो-
ऽभिप्रायः सैव फलं तस्य मधुररसास्वादो यच्च तत् । आसुक्तेः
सुक्तिमवधौक्त्य भोग्यं भोक्तव्यम् अचयत्वात् । आसुक्ति मोक्षपर्यन्तं
यथा स्यादित्यर्थः । अयं लोकः सकलमेव इदं विषयं तेन पुण्येन
ताम् अनुपमां सुगतसुतमहौम् अज्ञाय ग्रीवततरं यायाद् व्रजतु ।
सुखावतौ उपाख्या नाम यस्याः ताम् । किम्भूताम् ? आख्याव-
लोकेश्वरचरणतलस्त्रस्तिकसिद्धविशेषः स एव स्त्रिस्तिक मङ्गलं चिह्नं
स्वाङ्कनं यच्च ताम् । स्तुतिसच्चातेन मम पुण्येन अमो सर्व्व एव
लोकाः सुखावतौ लोकधातुम् आमाद्य सुचिरं तत्परायणा भवन्तु
इत्यभिप्रायः ।

इति आर्य्यताराभट्टारिकायाः सुधरास्तोत्रं समाप्तम् ॥

कृतिरियं सर्वज्ञमिचपादानां काश्मीरिकाणां^१ ताराचरणज-
धूसराणाम् ।

विधाय टीकां यदस्मि शम्भो
गिरौशंसङ्काशमभीमशोभम् ।
शुभं मया तारिणि स्तम्भरायाः
स्तुते जगन्नेन तवास्तु बुद्धम् ॥

श्रीमद्विक्रमशीलदेवमहाविहारौघराजगुरुपण्डितभिज्जु-
श्रीजिनरक्षितकृता बालार्कस्तुति-
टीका परिसमाप्ता ।

स्वाविभेभेन्दु (१८८१) कक्षिते चैत्रे श्यामेभमे^२ तिथौ ।

मङ्गले दिवसेऽलेखत् स्तम्भरास्तुतिपुस्तकम् ॥

A Tibetan Version of Sragdharastotra.

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་ ।

གྲུ་གར་སྐད་དུ། སྐག་རྩུ་ར་ཞེ་ནི་¹། བོད་སྐད་དུ། ཐེང་བ་འཛིན་
པའི་བསྟོད་པ་། ²འབགས་ས་སྟོལ་ས་ལ་ཕྱག་འཁོལ་ལོ།

ཉི་མ་འཁར་ཀའི་སྒྲུང་བ་ལྟར་དམར་ལྷ་ས་ཆོག་རྣམས་ཀྱི་སགོ་ཡི་

གཙུག་གི་རྟོར་བྱའི་དབུ་ལ་³།

ཐུན་ཐུས་ཆོགས་པར་དམར་བ་སྤྲུག་ཅི་གསལ་པོ་དམར་བཀོད་ཤིན་

དུ་ཡུན་རིང་ས་ལོར་འདྲའི་⁴།

¹ *D* reads: མ་དོག་ཐེང་འཛིན་ཐེ་བསྟོད་པ་ ।

² *Orig.* འ།

³ *Orig.* ཅ།

⁴ *D* adds: མ་བརྩོན་ corresponding to the Sanskrit original भगवन् ।

⁵ The Tibetan equivalent for རྟོར་ལ་ is wanting.

⁶ *C* reads: རིང་ལ།

འཕགས་མ་བྱིད་ཞེས་དག་ལ་ཐལ་སྤར་ཙོད་པན་གྱིས་མནན་ཡན་
 ལག་མཚོག་བདད་བདག་གིས་ནི།
 གས་པས་སྟོལ་མ་པོངས་སྐབས་བསྟོད་པ་གསར་གྱིས་དོག་ཕྱིང་བ་
 རྣམས་ཀྱིས་མཚོད་པར་བབྱིད། ༡ །

སྐལ་ངན་ཏུ་བའི་བཞིན་ཟུན་གྱིས་བར་དཀའ་བའི་སྤྲུག་བསྐལ་ཅེ་ལ་
 རྟེན་དག་རྣམ་ཐུང་བ་།
 ཅི་དང་ཅི་བྱ་ཞིས་མོངས་ལན་ཅིག་མིན་པའི་ཙོམ་པ་བྱས་ཀྱང་འབྲས་
 དང་ཐལ་བས་སྟོ། ༡ །

¹ Orig. ཐུད which is inaccurate.

² *C* reads གསར which signifies *gold*, whereas the meaning here is *new* or *fresh* which is correctly rendered by གསར in *D*.

For ཐུ་བའི་བཞིན་ཟུན ("of sorrowful countenance"), *D* reads: ཐུ་ཞེས་ཐང་ཞེས་ལ་བཞེན་ཟུམ་པ which is an exact Tibetan equivalent for ཀའ་འདྲིམ་གྱི་ཀ: "to what direction shall I adhere, to which region shall I fly or whither shall I turn?"

³ *D* reads: ཐུང་བ།

⁴ For རྟེན་ (stultified), *D* reads ཐུན་ཞིང་ (being foolish or stupid) which is perhaps a better equivalent for Sanskrit मूढ़.

⁵ For འབྲས་དང་ཐལ་བས་སྟོ, *D* reads རོམ་མཚེས་པས་ཐལ་པ both of which are equivalents for वैयर्थ्यविहिन.

ལམ་པ་མི་རྒྱའི་དཔལ་རི་གནས་པས་སང་དུ་ཐོས་ནས་བཞུ་བ་རི་
བ་བཅས་གྱུར་པའི།

མིག་ཉམས་གནས་གྱི་འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་བདག་རི་མྱིག་འཛེས་སུ་ཁྱེད་
ལ་གྱུས་པས་བཅེར་བར་བཤིད། ༢།

ཁྱེད་ཀྱི་གྲུག་སུ་མེས་མས་ཅན་ལས་རྣམས་ཀྱན་པ་གྱེ་གྲུག་མེད་པར་
འཇུག་པ་མ་ལགས་སམ།

དེ་དག་བཟུང་བས་བདག་འདྲ་ཡང་རི་དེ་དག་ནང་དུ་བཟུང་བར་
འགྱུར་པ་གདོན་མི་ཟ།

¹ དཔལ in *C* is an exact equivalent for གསལ་
(beauty). But *D* renders that word by འོད་ (light or
brightness).

² བཞུ་བ་ is rendered in *C* by བཞུ་བ་ signifying
“looking or sight” but in *D* by བཟུང་བ་ which signifies
“light.”

³ For ལམ་པ་མི་འགྲོ་བ་ (=པར་གསལ་) *D* reads : ལམ་པ་མི་འགྲོ་བ་
མི་འགྲོ་བ་ (=པར་གསལ་གསལ་) ।

⁴ *C* reads ལམ་ and *D* ལམ་ ।

⁵ The text ལམ་ in *C* is not quite legible. ལམ་པ་
evidently stands for བཞུ་བ་, and མ་ལགས་པས་ for གཞུ་
(used in interrogation). The readings in *D* seem
better. There གཞུ་ is rendered by ཅེས་པར་ meaning
“certainly,” and བཞུ་བ་ by རེས་པར་གསལ་པར་ ।

ནུསའི་གྲུ་ལས་ལན་མང་དག་དུ་ནས་བར་ཅུ་བའི་བྱ་ལ་མལ་ང་སྟེ་
རང་ལྟར།

ཉི་མ་སོ་སོར་དཔལ་པ་མ་ཡིན་དོན་གཞིར་དཔལ་ལ་རབ་བསྐྱལ་པ་
 "ཡང་ཁྱོঁ་བ་འཛིན།"

འཛིག་རྟོན་གསུམ་གྱི་དེ་ལོ་དང་། འབས་བུས་ཡངས་ཤིང་དཔག་བསམ་
ཀྱི་ཆེན་འབྲི་ཀྱིང་མཆོག་ཅེས།

མངོན་པར་དོན་གཉིས་དོན་རྣམས་ཀྱི་ལ་སྟེ་ལ་གི་ནས་ཡང་ན་པ་གུར་
དེ་དག་ཅི་ཡང་མེད།། ༡ །

གང་ལ་'ཉིང་མོངས་མོགས་ཀྱིས་མེ་འཕར་ལུས་ཙན་'དེ་དང་'དེ་ཡི་
སྒྲེལ་'མང་ཉིད་མེས།

བདག་ཉིད་ཞལ་འཁོམ་དམ་འཇམ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་འོག་དུ་བྱིང་བ་བདག་
ལ་འབྲས་བུ་ཐོན་པར་སོང་།

¹ རྒྱལ་པོ་འབྲས་ལྗང་མཆོག་ is rendered in C by འཕྲིན་ཤིང་མཐུན་ཏེ་
འདོད་ but in D simply by འཕྲིན་ཤིང་མཐུན་འདོད་ ।

* आभ्यर्धिताद्यान् । *C* reads मदङ्कः पयः देवः अग्नेः देवः कम्ब, but *D* simply : मदङ्कः पयः देवः देवः ।

³ कश्चित् is rendered in *D* by कश्चिद' and in *G* by कश्चिद' ।

* ཡེལ་པ་ལྟ་བུ་། C གང་ལྟ་, D more literally གང་དང་གང་ཞིག །

⁵ लोघौघवज्रि ज्वलिततनुः is rendered in *D* by लुघ मधुघ
 लुघम'मधु'लुघ' मधु'मधु' ।

⁶ 'प्रतिष्ठा' = दमः, सूर्यः । 'आत्मोपशान्ति' = यदन्तः, नैव, दत्तः, यदन्तः ।

སྟོག་ཆགས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲུབ་བསྒྲུལ་གྱི་ཕྱུག་ཅིང་ཟེལ་གཞིན་
འདི་དག་ཇི་སྟེན་འཕེལ་གྱུར་པ།

ཡང་དག་ཇི་གས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐེག་པར་སྟེན་ལས་སྟོ་སེང་
རྣམས་ཀྱི་བརྟེ་བའང་དེ་སྟེན་ཉིད། ༥ ॥

དེ་ལྟར་བསྟེན་པའི་རིག་གི་ཟོལ་གྱིས་མོ་དེའི་སྒྲུ་དག་གསང་འཕྱོར་
སྟོགས་ཅིང་ལག་བསྟེང་ལ།

གཞན་དག་གིས་ཁྱེད་བཅས་སྟོས་སྒྲུ་བར་དེས་པ་སྟེན་ན་ཡུས་
གཅིག་ཁྱིམ་གྱིས་ལྟ་ཡང་ཅི།

གཞན་དག་རྣམས་ཀྱི་སངས་འདོད་འཕྱོར་པ་དོན་གཞིར་འདོད་པ་
ཁྱིམ་ལས་ཐོབ་པ་རྣམས་སྟོང་བཞིན་༥ ॥

¹ प्रणिधिप्रतिधियाम् is rendered in *D* by མཆོང་མཆོང་ལ།

² For किं पुनः बावृणी त्वम् *C* reads ཁྱིམ་ལྟེས་ལྟ་ཡང་ཅི། *D* reads ཁྱིམ་ལྟེས་ལྟ་ཞིག་སྟེས་ཅི་འཛིན།

³ *C* reads འཕྱོར་པར།

⁴ The 3rd line in *D* runs thus:— ཁྱིམ་ལྟེས་ལྟ་ཞིག་སྟེས་ཅི་འཛིན། ཁྱིམ་ལྟེས་ལྟ་ཞིག་སྟེས་ཅི་འཛིན། ཁྱིམ་ལྟེས་ལྟ་ཞིག་སྟེས་ཅི་འཛིན། The third line in the Sanskrit original is not quite clear. The Tibetan version in *C* may thus be retranslated into Sanskrit:— परेषाम् अभिमतविभवप्रार्थनाकामान् ततः प्राप्तान् पश्यन् ।

སི་དགེ་ལས་བྱང་ཉང་གི་གཏུང་བ་རྒྱན་ཆགས་བཟོད་ཐུགས་སེད་
པས་ཀྱིན་དུ་ཡང་ཡང་སྟེག་།། ༧ །

གཡ་ཏེ་ཁོ་བོ་སྟེག་ཅན་ལགས་ན་ཁོད་པ་གས་པ་རེད་པོ་འདི་རི་ཅེ་
ཕྱིར་འཕེལ་།།

ཁྱིད་ཉིད་གཞིག་ཕུའི་སེའྲན་གྱིས་ཀྱང་ནི་ཐོས་དང་དྲན་པས་
འབྲུལ་ལ་སྟེག་པ་མེལ་བར་བྱེད་།།

¹ *D* མི་ངག་ཉིས་གཞི for ལམ་ཁྱིམ་མེལ་།

² *D* ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ for ལས་སྟེག་།

³ For ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ *C* and *D* have རིན་ཅུ་ཡང་ཡང་།

⁴ *D* བཟེ for དེ།།

⁵ ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ is rendered in *C* as ཁྱིད་ཉིད་གཞིག་ཕུ and in *D* as ཁྱིད་ཉིད་གཞིག་ཕུ་ལ།

⁶ ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ is rendered in *C* by མཛེན་ཅུ་ལ།

⁷ ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ is rendered in *C* as མཛེན་ཅུ་ལ་
ཁྱིད་ཉིད་ཅུ་ལ་དང་དྲན་པ་ལ [by (people) hearing and remembering
(you) and by (your) name too], in *D* as མཛེན་ཅུ་ལ་ཁྱིད་ཉིད་
ཅུ་ལ་དང་དྲན་པ་ལ་ཅུ་ལ [having proclaimed (your) name and
also by remembering (it)]. The meaning of ཁྱིད་ཉིད་ (= to
see, to hear, etc.) is not quite clear here. The read-
ing in *E* is as follows:—མི་ངག་ཉིས་པ་ལ་ཁྱིད་ཉིད་ཅུ་ལ་ [by
the hearing and remembering of (your) name]. ལྟ་ཅུ་མེད་
and ལྟ་ཅུ་མེད་ both readings are possible.

⁸ ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ in *C*: ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ (immediately), and in *D*:
ལྟ་ཅུ་མེད་པ་ལ (with urgency).

དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་གི་བྱ་བའི་ཁར་དག་དོར་བ་ཇི་ལྟར་ལགས་ཞེས་
བདེན་གསུངས་མ་ ॥

ནད་པ་འཛིན་པར་འགྱུར་ཡང་སྒྲིན་པའི་སྤིང་ཇི་སྤྱི་ཆེན་པན་པ་འཁོན་
བར་བགྱིད་དམ་ཅིང་ ॥ ༤ ॥

སྤྱི་དང་སེར་སྒྲིང་སྤྱི་ལྟ་སྤྱི་དག་དོག་རང་སྤྱི་ལྟ་ཆེན་པན་གྱིས་དུས་
མཉམ་རིས་བར་ཡང་ ॥

དུས་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར་ཆོགས་ཁང་རྩ་མོ་བཞིན་དུ་བསྐོར་
བར་གྱུར་བས་ན། ॥

¹ तथ्यकथि is rendered in *D* correctly by བདེན་གསུངས་ but in *C* by ॥

² किं रोचयति is rendered in *D* by གཅོད་པར་བཞེད་དམ་ཅིང་།

³ माया ह्यु hypocrisy, मात्सर्य येन अ् avarice, मान दः प्रिय arrogance.

⁴ धृक्-द्वे signifies "envy." The corresponding Sanskrit word does not occur in the original Sanskrit śloka. In the original Sanskrit śloka there occurs the word प्रवृत्तिभिः which is omitted in *C* but used in *D* where it is rendered by ལ་ལོགས་ ॥

⁵ तुल्यकालं क्रमाच्च (simultaneously and successively) in *C* : ཕུས་མཁུ་རེས་པར་ཡང་ and in *D* : རེས་དང་ཕུས་གཟིག་ ॥

⁶ अनेकसाधारणांशः is rendered in *C* as : ཕུ་མ་དག་གི་ཐུན་མོང་ཆར་གྱུར་ (being the common share or property of many) and in *D* as : ཆ་ལས་ཕུ་མའི་ཐུན་མོང་པ་ (the share common to many).

⁷ मठकरमः in *C* : ཆོགས་ཁང་རྩ་མོ་ (a camel belonging to a meeting-house) and in *D* : འཁོན་པན་པ་རྩ་མོ་ (a camel belonging to a guest-house).

ཁྱེད་གྱི་ཞབས་པདྨ་མཆོད་པ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ཡང་མ་རྟེན་གང་དེའི་
དོན་དུ་ཁྱེད་པར་ལས།

ཐོངས་པས་ཡི་གེ་དམན་པར་ཆོག་འདི་བཀོད་དོ་བདག་གི་འདོད་
པ་དོན་མེད་ས་གྲུ་ར་ཅིག། ༡ །

དུས་མཐའི་རྒྱང་རབ་འབྱུགས་པས་དུགས་པའི་རྒྱ་མི་གཡོ་ཞིང་
འབྲུལ་བའི་རྒྱང་འཁོར་རལ་པ་ཅན་།

རབ་འབྱུགས་ཀྱན་དུ་བསྟོད་ཅིང་པ་རྒྱབས་ངོས་བརྟེན་སྐྱེ་གྲགས་
གང་བགྱངས་རན་པོ་སྐྱེགས་པ་ལས།

གྲུ་ཆག་རྒྱ་རྩ་སྤྱིང་རྩེ་བའི་ཆོ་ངོ་དང་ལྷན་གཡོ་བ་མེད་ཅིང་
ཉན་གྲུར་པ་།

¹ བརྒྱུགས་ in *C* : རབ་འབྱུགས་པས་ (being in great agitation or commotion) and more literally in *D* : ཐེན་འཛྲུགས་པས་ (whirled upward).

² ཇོལ་ is rendered in *C* : འཕྱལ་བའི་ (wavering) and in *D* : མཐུག་པ་ (†).

³ རྩེ་ལྡན་ is rendered in *D* as རྩེ་ལྡན་ (amusingly).

⁴ བརྟེན་མེད་ས་གྲུ་ར་ཅིང་ in *C* : རབ་འབྱུགས་ཀྱན་དུ་བསྟོད་ཅིང་ (completely moved in great agitation) and in *D* : དུགས་པས་བརྟེན་པ་ (lifted or run over by agitation).

⁵ *D* reads : ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ་རྟེན་པ་ །

མདུང་རིངས་དྲག་པོ་བསྐྱེད་བསལ་མི་ཡི་མགོ་དང་གསལ་ཤིང་དག་

གི་ཁྲི་ཤིང་དགའ་སྟོན་ཅན།

ནགས་ཚལ་སྟོང་པར་ཆོས་ཀྱན་ལག་གཅོས་རལ་གྱི་གཡོ་ཞིང་བཟླ་

པར་བཟས་པས་དྲེགས་ཀྱས་པ་།

ཁྲི་གཉིས་དང་བཅས་སྒྲིན་ཁྲི་ལྷུང་མིག་གིས་བལྟས་མིག་ཅན་ནམས་

ནི་ཁྲིད་མཚན་དཔལ་གྱི་གཞི་།

གསལ་བར་འདྲི་བའི་གནས་ལ་བསམ་བཤིག་སྒྲུག་སྟོན་མེད་ནམས་

ཀྱིས་བྱན་དུ་སྟོལ་བར་བྱེད། ༡༢ །

¹ For བསྐྱེད *D* reads བསལ (slain) while *C* གསལ་ (concealed). In *C* the word intended seems to be གསེད (slain).

² For མུག (གསལ་ལིང་ a pointed stake), *C* reads : གསལ་ཤིང་ and *D* : གསལ་ཞིང་།

³ For བཟླ་བོ *C* reads རྒྱས་ཚལ་ and *D* : འཕྲུག་ both meaning "wilderness."

⁴ For བཟླ་བྱུང་ *C* reads: བཟླ་བྱུང་ (smiting), *D* : བྱུང་ (turned upside down).

⁵ For བཟླ་བྱུང་ *C* : རྒྱས་ཚལ་པ་, *D* : རྒྱས་པ་ལས་ཆེན་ (full of arrogance).

⁶ For གསལ་ལྷུང་ *C* : རྒྱུང་མཚན་དཔལ་ལྷུང་། *D* : རྒྱུང་མཚན་དཔལ་ལྷུང་། (your name which is the abode of fortune).

⁷ For གསལ་ལྷུང་པ་ *C* has : གསལ་ལྷུང་པ་ལྷུང་པ་ (in clearly written stanzas).

⁸ For གསལ་ལྷུང་ *C* has : གསལ་ལྷུང་ (faultless) while *D* more correctly has : གསལ་ལྷུང་པ་ (being unwearied).

རབ་ནོ་ཐུང་མའི་ཅི་ནི་དེ་ལྟ་བུ་བསྟུན་པས་ཐུང་ཆེན་གྱིས་པའི་

ཐུང་འགེམས་ནས་ ॥

ཐུང་མང་རབ་དུ་ཐགས་པས་བཀྲས་པའི་རལ་བ་གསལ་པོ་འཛིགས་

ཐུང་ཡངས་པུག་པ་ཁེབས་པའི་ ॥

ཐུང་ཏེ་ཐུང་ནས་ཐུང་དུ་མཚང་འདོད་མཆོ་བ་རྟོག་པོ་གཏོགས་པའི་

ཁ་ཅན་དེ་དགས་དག།

ཐུང་ལ་འཕྲི་པའི་བསྟོན་པ་དོན་ཐུན་ཆོག་དག་བཞུགས་པས་སྒྲགས་ཐུ་

ལོག་ནས་འགྲོ་བར་འགུར། ॥ ༡༦ ॥

¹ For རྒྱལ (head) *C* has ཐུང and *D* ཐུང་།

² For རྒྱལ་པོ་ (gushing out) *C* has: ཐུང་མེད་པ་ལ and *D*: ཐུང་མེད་པ་ལ།

³ *C* omits ཐུང་།

⁴ For ཐུང་ལ་ *C* and *D* have: ཐུང་ལ་ (from afar).

⁵ For ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ *C* has: ཐུང་དུ་མཚང་འདོད་ (desirous of pressing oneself upon) and *D* has: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ (desirous of seizing on the head).

⁶ For ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ *C* has: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ (significant or profitable speech) and *D*: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ (significant and skilful speech).

⁷ For ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ *C* and *D* have: ཐུང་ཏེ་ཐུང་ཏེ་ (turning round, coming back).

ཐེ་བོའི་སྒྲིན་མ་བསྟེན་པས་འཛིགས་པ་དག་གིས་མོད་ཅིང་འཕྱར་

བས་བྱངས་ལ་ཙཱ་དོ་གཟིངས།

གཡོ་ཞིང་སྒྲིགས་བྲན་ཁོལ་¹ན་པས་ཀྱིས་རྩལ་པོར་སྒྲི་བྱེད་ཞགས་

པའི་སདུད་པ་དམ་པོས་བཅིངས།

བཀྲེས་སྒྲིམ་དག་གིས་ཁ་དང་མགྲིན་སྐྱམས་གང་ཞིག་འཕགས་མ་

སྒྲིལ་མའི་ཞབས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་བ།

དེ་ནི་བྱམས་པའི་གཉིན་གྱིས་སྤངས་ཀྱང་མཐའ་མེད་གྱུད་པ་དེ་དག་

འབྲལ་དུ་གཏོང་བར་འགྱུར་། ༡༩ །

¹ For ཀྲམ་ *C* has རྩལ་པོ་ while *D* more correctly རྩལ་
(a tuft of hair on the head).

² For རེ་ཏ *C* has : བྲན་ཁོལ་ (servant) and *D* : མོ་ཁོལ་
(servant in a room). སྒྲི་སྒྲོགས་ = བཟའ་ཏ།

³ For རྩལ་གྱུ་ *C* has བཤིངས་ and *D* རེའ་བཤིང་ (bound).

⁴ *C* reads རྒྱལས་ (praised). *D* རྒྱངས་ (abandoned or
deserted).

⁵ For མཐའ་དེ *C* and *D* have འཕྱུར་དུ་ (immediately).

⁶ For མཐའ་ཏི *D* has : སྤོང་བཟའ་འགྲུལ་ (abandons or dis-
misses).

ལྷོ་མ་རྒྱལ་པའི་ལས་ཀྱི་རིམ་པས་ནམ་པར་འགྱུར་བ་དྲུག་དག་གི་
ཆས་བྱས་ཤིང་།

ལོག་པའི་གཞུགས་ཚུལ་ཁྲིམ་སྤྱོད་ལོ་མཆོད་ཀྱི་འོད་ཟེར་
ཚོགས་ནི་རབ་དྲུལ་བཟང་ལོ།།

མི་རི་ལས་པོད་ གུ་མའི་ཐག་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཤིང་པས་ནས་པར་སྒྲས་
པའི་ཤིན་པོ་རྒྱས་॥

ཁྱོད་ལྟུང་ལས་པ་དུས་གསང་ལྟགས་དྲན་པས་སྒྲིག་པ་སྒྲིགས་པའི་
 ལྟུང་མ་གཞིན་མེད་ཀྱིས་པར་འགྱུར་༥ ༣ ༥

¹ The line is too short by two words. To complete the line we may put ५३ before ५४ for in D it is used as an equivalent for अनेक ।

* ལོན་པའི་ in *C* seems to have been used for མིན་པའི་ (wrong, false, unreal) which is rendered in *D* by བདེན་པའི་མ་ཡིན་།

* For *किराणादुत्तरादुत्तराणि* *C* has: *འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་* *འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་* and *D*: *འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་འདྲ་རྒྱུ་རྒྱུ་* (extremely intolerable or terrible by the excessive lustre or power).

* For *प्रेतघात* *C* has : *मर्त्यव्यसर्जन* and *D* : *मर्त्यव्यसृज*.
यदे (drawn out from a dead body).

⁵ For *C* has : *ହରାଦି* (robbed, taken away) and *D* : *ସମ୍ଭା* (cleansed, removed).

⁶ For C has ལྷོན་མེད and D : ཡམ་པ་མེད་པ unconquerable).

གྲང་ཆེན་མུ་སྟོགས་ཀྱི་ཆར་སྟོན་ལུས་ཆན་སྟོས་ཕྱེད་ཀྱི་བོའི་རྒྱན་དང་

ཐུན་པས་སྟན་གཏོབས་གིང་།

མཆོན་ཆ་འོད་ཟེར་རྣམས་ནི་སྟོག་རབ་འགྲུ་ལྟར་རབ་གསལ་མདའ་

ཡི་ཆར་འབབ་གཡུལ་ངོ་འབྱེད་པའི་ཆོ།

རྣམ་པར་སྤང་བའི་དག་བོད་བྱང་བའི་སྟོབས་ནི་རབ་སུམ་ཐུན་པ་

རྣམས་ཀྱིས་བཀག་གུར་བ།

ཁྱོད་ཀྱིས་དག་བོ་གསོད་པའི་དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་འཕྲལ་དུ་དག་

ཡི་ས་གཞི་བྱེ་སར་སྟོག་། ༥༥

¹ For གན་ལྷོ *C* has: གྲང་ཆེན་མུ་སྟོགས་ (roaring like an elephant or a great bull), and *D*: ཆར་ཆར་མུ་སྟོགས་ (shouting out the sound of *Cham-chem*, i.e., roaring like a thunder).

² For རྒྱུ་ལྷོ *C* and *D* have: ཆར་སྟོན་ (a rain-threatening cloud).

³ For མདའ་ *C* has: ཐུན་ཕྱེད་ and *D*: ཐུན་།

⁴ For བུལ་ལྷོ *C* has: སྟོན་ལྷོ་འགྲུ་ལྟར་ལྷོ་གསལ་ (very bright like the flashing of lightning), *D*: སྟོན་ལྷོ་འགྲུ་ལྟར་ (moving quickly like lightning).

⁵ Two syllables excessive in line 2.

⁶ For ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ *C* has: ཁྱོད་ཕྱེད་དག་བོ་གསོད་པའི་ (one who has his enemies slain by thee), while *D* more correctly: ཁྱོད་ཕྱེད་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ལྷོ་ (one having received encouragement and nourishment from thee).

⁷ For ལྷོ་ལྷོ་ *C* has: ཐུ་མར་སྟོན་ (smashes to dust), and *D*: ཐུ་མར་སྟོན་པར་ཕྱེད་མིང་; འཕྲལ་པར་ཕྱེད་ (smashes the earth making it flash like...).

སྒྲིག་སྟེང་དགགས་ཁྲིས་འབྲེལ་པོའ་མིག་ཚབས་ཅན་དག་ལས་རྣག་
ཁྲག་ཅུལ་པ་རབ་འཛམ་ཅིང་།

ཤ་ལྷགས་སྒྲུགས་པ་ལ་ཆགས་ཅ་སྒྲིའི་བྱ་གར་འགུལ་བའི་སྟོག་
ཆགས་ཀྱིས་ཟེས་ལུས་ཟད་ནསས།

ཁྱིད་ཞབས་ཉི་བར་བརྟན་པའི་སྒྲིན་མཆོག་རི་ལུ་གོས་ས་པར་བྱེད་ལ་
གུས་ཤིང་ཆགས་པ་ཡིས།

ས་ལེ་སྒྲིམ་དང་མཚུངས་པའི་ལུས་དང་པདྨ་དཀར་པོ་ལྟར་ཡངས་
མིག་དང་ལྟན་པར་འགྱུར། ༡༦ །

¹ For གཞུགས་ *C* has : ཐེས་འབྲེལ་ (after-joint or subsequent connection), and *D* : ཁྲིན་ཆགས་ (coming forth in stream).

² For རྩུག་ཆགས་ *C* has : ཐོལ་མིག་ཚླ་བས་ཅན་དག་ (great or dangerous ulcer), and *D* : ཐོལ་མིག་ཚླ་བས་ཅན་དག་ ।

³ For བཞུགས་ *C* and *D* have : བྲུགས་པ་ (putrified).

⁴ For རྟེན་ཅུལ་ *C* has : ཉི་བར་བརྟན་པ་ (entirely relying on), and *D* : བསྟེན་པ་ (propitiating).

⁵ For གཞུགས་ *C* and *D* : བྲུགས་ (medicine).

⁶ For མཁྱེན་པས་ཀྱིས་ *C* has : ལྷན་པོའ་ཆགས་པ་ལོས་ (clinging to with devotion) and *D* : བསྟེན་པ་ལྟར་དཀར་པོ་ལྟར་བ་ལོས་ (greatly rejoicing in with veneration).

⁷ For གཞུགས་ *C* and *D* have : ལ་ལོ་ལྷན་ (fine gold).

⁸ For བཞུགས་ *C* has : མཚུངས་པ་ (similar), *D* has : ལྟར་པོའ་ (like or similar).

⁹ For བྲུག་ཅུལ་ *C* and *D* have : པདྨ་དཀར་པོ་ (white lotus).

གང་གི་ན་པའི་སྟོན་ན་སྒྲ་ས་ རྣམས་ཀྱིས་གནང་བའི་མན་ངག་སྟོང་མོ་
མི་གསུམ་ཤིང་⁵ ॥

ཐོས་པའི་མོར་དང་བུལ་བས་མཁས་པའི་ཚོགས་རྣམས་དག་དུ་
རྒྱགས་པ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་གང་⁶ ॥

དེ་ཡང་ཁྱེད་ལ་གསུམ་པའི་ཉུང་བས་རྒྱན་རྣམས་ཐོས་ཅན་སེལ་
བྱེད་འབྱོར་པར་བཅས་པ་ཡི། ॥

ངག་གི་དབང་བྱུག་ཐོབ་ནས་མི་བདག་འདུན་སར་ཚོལ་བའི་སྟོང་མོ་
ཁྱིམ་ག་འབྲོག་པར་བྱེད། ॥ 30 ॥

¹ For ཀླུ་ཅ (' and D have : མ་མ །

² For བཤམ་པའི་མཚན་པོ་ (' has : མན་ངག་སྟོང་མོ་ (alms of oral instructions). D has : མན་ངག་སྟང་མོ་ (སྟང་ ? Is it for སྟང་ ?).

³ For བཤམ་པའི་ཅ (' has : མཚན་པོ་ (existing permanently or adhering to) and D མཚན་པོ་ (falling into)

⁴ For བཤམ་པའི་ཅ (' and D have ཐོབ་པ་ (having been bereft of).

⁵ For བཤམ་པའི་ཅ (' and D have : ཐོབ་པ་ ('anticipates with the mouth'; assumes).

⁶ ཐོབ་པ་ in the original is a wrong reading for ཐོབ་པ་ which is rendered in C and D as ཐོབ་པ་ །

⁷ For ཐོབ་པའི་ཅ (' has : ཐོབ་པའི་ཐོབ་པ་ (in a royal assembly). D wrongly writes ཐོབ་པ་ for ཐོབ་པ་ །

⁸ For ཐོབ་པའི་ཅ (' and D have : ཐོབ་པ་ (disputant).

ས་གཞི་མལ་ལྷན་དུ་གྱི་ལུས་བསྟོས་¹སྟེང་ངོས་²རས་རལ་³ཡན་ལག་
དག་ནི་རྣམ་པར་མངོན་།།

ཤིག་གི་ཚོ་དག་རབ་གཙོན་གཞན་གྱི་གོང་ཁྱེར་མདུན་དུ་གྱོ་མོར་
ཟས་ནི་དོན་གཉིར་བ་⁴།།

ཁྱོད་བརྟེས་བགྱིད་ལ་⁵བཙོན་པས་ན་རྒྱང་མཆོག་གིས་བཟུང་བའི་ང་
ཡབ་འཇུག་གིས་རབ་མཛེས་ཤིང་།།

མྱོས་བས་ལོང་བའི་གཉིས་འབྲུང་སོས་གདམས་གདུགས་གཞིག་
གྱིན་དུ་བཏབ་པའི་ས་གཞི་འཛིན་པར་འགྱུར་།། ༡༧ །

¹ For ལུས་: ལྷན་ཅིང་ *C* has: ལུས་བསྟོས་ (?), *D*: ལུས་མོས་ (?).

² For ལྷན་ཅིང་ *U* has: ཐེང་ངོས་, and *D*: མེང་ངོས་ (edge of the waist).

³ For ཡན་ལག་ *U* and *D* have རལ་རལ་ (torn cloth).

⁴ For གཙོན་གྱི་ *U* and *D* have: རབ་གཙོན་ (completely cutting off).

⁵ For མཆོག་གི་ *U* has: ཐུ་མོ་རས་ནི་དོན་གཉིར་བ་, *D* has: མོ་ཆུག་དུ་གྱི་རལ་དག་ཐོང་བ་.

⁶ For ཡལ་ལག་ *U* has བཙོན་བཙོན་ and *D*: མཚེས་.

⁷ For ཡལ་ *C* has: མཚེས་ (?) and *D*: འཇུག་.

⁸ For རྒྱང་ *C* and *D* have: ཐུ་དུ་བཏབ་པ་ (lifted up).

གཡོག་དང་ལས་མཐའ་བཟོད་དབང་པོ་གསོ་བའི་ཐབས་ཀྱི་ནམ་

གངས་དྲག་གིས་རབ་སྟོ་ཞིང་།།

སྟེ་པ་སྒྲ་མར་རབ་བསྐྱབས་བསོད་ནམས་བསགས་པའི་དགེ་འབྲས་

ནོར་ནི་ཐོབ་པར་མ་གཏུར་པའི་།།

ནོར་མེད་ནམས་ཀྱིས་སྟེ་བོ་བཀོན་པའི་ཡུམ་གུར་པོངས་ལས་འདའ་

བར་བཅོད་པ་ཁྱིད་ལས་དོན་།།

དོན་དུ་གཉེར་ན་སྒྲར་ཡང་གསེར་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་གདུར་དགས་ལས་

འཕྱོན་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་།། ३३ །།

¹ For སེལ་ *C* has : གཡོག (service), *D* has : ཞབས་འབྲེང་ (following as a servant).

² For རྒྱུ་མཐའ་ *C* has : ལས་མཐའ་ (end of work) but *D* has : ལོ་རྒྱུ་ (husbandry or agriculture).

³ For བཟུང་བ་བཟོད་པ་ *C* has : དབང་པོ་གསོ་བ་ (gladdening the senses), and *D* : ཐོབ་པ་མཐུ་ཐོང་པ་ (practising and abandoning).

⁴ For རྒྱུ་མཐའ་ *C* has : རྒྱུ་མཐའ་ (completely achieved) and *D* : རྒྱུ་མཐའ་ (got).

⁵ For རྒྱུ་མཐའ་མཐའ་ *C* has : མཐའ་ལས་འབྲེང་པ་ (causing poverty to be passed over), and *D* : རྒྱུ་མཐའ་འབྲེང་པ་ (causing censure to be passed over).

⁶ For རྒྱུ་མཐའ་ *C* has : རྒྱུ་མཐའ་, and *D* : གསོ་བ་བཟོད་པ་.

⁷ For རྒྱུ་མཐའ་ *C* has : རྒྱུ་མཐའ་ (again), *D* : རྒྱུ་མཐའ་ (from behind).

⁸ For རྒྱུ་མཐའ་ *C* has : རྒྱུ་མཐའ་ (proceeding from) and *D* : རྒྱུ་མཐའ་ (coming out).

འཛོལ་ཆད་ལས་འོ་ཚར་གྱུར་ཅིང་གོས་ཟད་རྒྱང་མ་དག་གིས་རབ་
 ཏུ་སྒྲིང་བར་བྱེད།

བདག་ཉིད་གསེལ་ཏེ་རང་གི་སྤྱི་པོ་ཕྱུ་དང་ཐོགས་པེ་གཉེན་གྱིས་
རིང་དུ་སྤངས་པ་ཡིས།།

ཁྱིེ་ལ་རང་གི་སྤྲུལ་བསྐུལ་ཞུགས་པས་"རང་གི་ཁྱིེ་ཐབ་བྱད་མེད་"
གད་བྱུང་སྐལ་སྐལ་སྤྲུལ་།།

གཉིད་ལོག་སང་པར་འགྱུར་ཞིང་རྩིས་ཀྱི་མེས་མཚམས་བསྟོན་པ་
ཁང་ཁྱིམ་རྩམས་ཀྱི་བདག་པོ་བྱེད་༥ ༣༢ ༥

¹ *D* reads ಕದ'ಪು, *C* ಕದ'ವು.

² For **མཆོད་པ་** (*C*) has : རྒྱ་ལྷོ་པ་ལྷོ་ (completely purified or reprobated), *D* has : ལྷོ་པ་ལྷོ་ལྷོ་ (Is ལྷོ་ for ལྷོ་ ?) = being scolded.

⁵ For आत्मनश्चित्तात् (*C* has: चरन्नेदं कश्चिद्) (owing to nourishing one's self alone) and *D* simply: कश्चिद् चरन्नेदं ।

* सहत् and बन्धु are respectively rendered by सख्य (a companion, fellow-labourer or friend) and बन्धे (kinsman). Compare बन्धुवः पित्रमाहृतः ।

⁵ For दूरात् (' has : दिः and D : दिः ।

⁶ C reads *ଭୁବଂସ୍ୟ*, D *ଭୁବନଂସ୍ୟ* ।

⁷ For *অত্যাগত* *C* has: *যত্নে* (?), and *D*: *যত্নে* (dug out).

འཁོར་ལོ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་'བྱང་མེད་མཚན་བརྟན་འོར་
 གཞེར་གཡོ་ཞིང་ཆེ་བ་'དང་།
 སྒྲིང་རྟེན་གཏོ་བོ་མཆེ་བ་དུག་ལྷན་དྭ་མཆོག་སྤྱུ་ཁ་སྟོ་སངས་'མ་བྱའི་
 མགྲིན་ལྷར་འཛོར་།
 རོར་བྱ་ཉི་མའི་འོར་ཟེར་ལྷར་གསལ་'རྩི་མེད་ཡོན་ཏན་མཛོད་འཛོན་
 མཛོད་ཁིངས་དང་'།

¹ For དེ་ཆ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ (*U* has : ཕྱོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སྟོར་ (kissing the points of the horizon), *D* : ཕྱོགས་ཀྱི་ལྷན་པ་ལ་སྟོར་ (filling the quarters or points of the horizon).

² For མཚན་པར་ལྷན་ (*U* and *D* have : མཚན་པར་ལྷན་ (adorned with auspicious marks or characteristics).

³ For འོར་མེད་མཚན་པར་ལྷན་ (*U* has : འོར་མེད་མཚན་པར་ལྷན་ (emitting great restless ray of light), *D* : འོར་མེད་མཚན་པར་ལྷན་ (འོར་མེད་མཚན་པར་ལྷན་ ?) .

⁴ For སྤྱུ་ཁ་སྟོ་སངས་ (*U* has : སྤྱུ་ཁ་སྟོ་སངས་ (having hair of blue colour), and *D* : སྤྱུ་ཁ་སྟོ་སངས་ (having hair of blue colour).

⁵ The 3rd line is too short by two syllables. The length of the line may be made up by putting འོར་མེད་མཚན་པར་ལྷན་ and adding ལྷན་ after མཚན་.

⁶ For རྩི་མེད་ཡོན་ཏན་མཛོད་འཛོན་ (*U* has : རྩི་མེད་ཡོན་ཏན་མཛོད་འཛོན་ (bright like the ray of light of the sun), and *D* : རྩི་མེད་ཡོན་ཏན་མཛོད་འཛོན་ (bright and luminous like the sun).

དམག་དཔོན་དཔལ་སྤེལ་ན་པར་བཅོས་ལྡན་འདས་མ་ཁྱོད་ཀྱི་

བཀའ་རྒྱ་ཆ་གསུམ་ལས་འགྲུར། ༥༥ ॥

ཙན་དན་ཆུ་ཡིས་རྒྱ་ཞིས་མོར་བུའི་དོ་ལ་མཛེས་མས་དུས་བདེ་ཙེ་

. དགའ་ལ་ཆགས་པས།

སྤྱ་གུ་མ་ཡི་བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་མགོན་དུ་བྱ་བ་མཛོན་པར་གསར་བ་

རབ་བསྐྱབས་གིང་། ॥

¹ For སེག་གེ་ has: དམག་དཔོན (general) and D: བློ་པོ (minister or officer).

² For བོར་སྤེལ་ U has: དཔལ་ཤེས་ལྡན (having fortunate or glorious soldiers), and D: རྒྱ་ཤེད་དམག་ལྡན (having brave soldiers).

³ For མཛེས་ U has: དུས་བདེ་པ, D: དུས་འདེབས་ (bond of time).

⁴ For ལ་ལ་ (') has: ལུ་ལྷ་མ (or ལུ་ལྷ་མ་= a handsome woman); D: ལུ་ལྷ་མ (P) .

⁵ For འཇམ་ལྷོ་ལྷ་མ་ U has: བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་ and D: བདེ་བའི་ཉེར་སྤྱད་ (cheerful practice or sincere entertainment).

⁶ For མཛོན་པར་གསར་པ་ U has: མཛོན་པར་གསར་པ་ (completely conspicuous) and D has more correctly: གསར་པ་ (new). གསར་པ་ in U may be a mistake for གསར་པ་ .

⁷ In U there is no Tibetan equivalent for ལྷོ་ལྷ་མ་ལྷ་མ་ which is rendered in D by: རྒྱ་ཤེད་ལྷ་མ་ལྷ་མ་ (pursuit after or attachment for amusement).

འཕགས་པ་ལྷོ་རྒྱུ་མཐོང་དུ་བཤད་པ་ནི་ཡིད་དཔེ་ལྟ་
དུ་བཤད་ཀྱིས་ཅོལ་བ་ཨོ།

ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་ལྔ་ལྔ་འཛོམས་པའི་མེ་དྲག་ཚལ་དུ་
 རང་དག་སེལ་གྱི་ ॥ ༣༥ ॥

ནུ་མའི་ཐོན་འཁོར་དོ་ཤལ་གྱིས་བརྒྱན་མིག་དུས་རིང་པོ་ན་བའི་
ཡུད་ལ་ལ་འབྱན་ཅིང་། །

¹ For पारिजात *C* and *D* have: $\frac{1}{2}$ (an ornament for the arm).

² For *प्रोक्षन्* *O* has: *प्रो* 'प्र' (causing to appear), and *D*: *क्ष* 'क्ष' (moving).

³ **विद्ययाऽपूर्य** (six sciences) in *U* is probably a mistake for **विद्ययाऽपूर्य** (made perfect by sciences, corresponding to the original **विद्यावत्परिधिः**). *D* has more correctly: **विद्यापूर्यपूर्य** (having attained perfection in sciences).

* For मधुवनं C has : मे'ने'क'य' and D : मे'ने'क'य' मे'ने'क'य' (park of flowers).

* For $\text{वाति } C$ has: इदम्वारं गच्छेत् (goes at pleasure),
and D : $\text{इदम्वारं भूयते} \dots \text{गच्छेत्}$ (being transformed at
pleasure .. goes).

* For चण (intermediate space) *D* reads: अश्वेद (beautiful gap, अश्व for अश्व ?) ; and *O* अश्वेद (beautiful circle).

For च्छादन O has : च्छ (adorned), and D : द (pressed hard).

For वाचत both *C* and *D* have: ५३५१५५ (long).

སྒྲ་མོ་ཡིད་འོང་མ་རྒྱ་ར་བ་དང་ལྷན་ཟེའུགས་པའི་དྲིས་སྒྲིས་
བྱང་བ་ཙན།

དྲིལ་རྒྱང་སྒྲ་ཡིས་ཐེས་འབྲེལ་རབ་དུ་གསལ་བར་ཀྱང་གདུབ་¹
ཡིད་འོང་སྒྲ་སྒྲན་སྒྲིགས་པར་བྱེད།

འདོད་པས་སྒྲིས་དགའ་གཞིན་ལྷུ་མ་རྣམས་གྲགས་དང་བཅས་པར་ཁྱེད་
མགོན་ལྷན་པ་དོན་དུ་གཉིས་² ॥ 26 ॥

ཐོང་བུའི་ནང་ལོགས་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲིས་གསེར་གྱི་པདྨ་ལྷན་ཟེའུགས་
རོའི་ཕྱིང་བ་ཙན།

¹ For དེམ་ཆུ་ལྷུ་ D has : ལྷ་ཡེ་པ་མོ།

² For ལྷན་ལྷུ་ U has : ཡིད་འོང་ (pleasing) and D : བཞུད་པ་ལྷུ་ (stretched or extended).

³ For ལྷ་ལྷུ་ U has : དྲིལ་རྒྱང་ (small bells) and D : རོའི་པ་ལྷུ་ (girdle).

⁴ For ལྷ་ལྷུ་ U has : རྒྱ་ལྷུ་ (close connection) and D : ལྷ་ལྷུ་ (the flow or stream).

⁵ For ལྷ་ལྷུ་ U has : རྒྱ་ལྷུ་གསལ་བར་ (very conspicuous or distinctly audible), and D : རྒྱ་ལྷུ་དཔལ་ (very high).

⁶ For ལྷ་ལྷུ་ U has : ལྷ་ལྷུ་ (?) but D more correctly : ལྷ་ལྷུ་ (foot-ring).

⁷ For ལྷ་ལྷུ་ U has : རོའི་པ་ལྷུ་, and D : ལྷ་ལྷུ་པ་ ལྷུ་ (make a request).

ཡངས་འདུའི་རྩོམ་པ་ལས་འཕྱོད་པ་ཟངས་དང་མུ་སེ་ཏྲེ་ཤུལ་གྱི་
ཐུང་མཐོང་ཐེས་ཏེ།

པ་ཤར་གྱིང་ཡུ་མཁོག་མཁས་ལྷ་ཡི་ཤོད་གྲགས་མ་རྣམས་ཀྱིས་
སྒྲན་པར་རབ་བསྐྱབས་བའི།

དགའ་པའི་སྒྲིང་ཆེན་བཞེད་པ་ཁྱིམ་མཚོན་པ་བཞེད་པས་ཡུན་
རིངས་ཉམས་སྒྲུ་མེད་བར་འགྱུར་॥ ༣॥

¹ The second line of verse 27 in C' may be translated thus :—

Spreading aloft a canopy of pollens of the fully blown flowers that possess a good smell coming from the paradise. **ସବ୍ବଦ୍ୟ = ସବ୍ବଦ** ।

In *D* the line runs thus :—*यदन्तरेषु मेघैर्द्विभेदे
नेत्राणाम्निहोमस्यैव निमित्तं प्रविष्टम् ।* (spreading aloft a canopy of pollens of sweet-smelling anthers of the fully blown flowers grown on the celestial tree). *D* seems therefore to have adopted the reading :—*उत्पन्नान्यादिजातद्रुममधुरमधुवृक्षलोचितानाम् ।*

² For बीणा (C and D): पञ्चद (guitar). For वेणु (C and D): श्रोत्रय (flute).

For $\text{प्रतीक } C \text{ has: } \text{सुख+मात्र} \text{ and } D: \text{सुख+प+}$
 $\text{मात्र+प} \text{।}$

* For $उ$ has : $उदय$ (she who delightens, i.e., a woman); D has : $उदय$ (she who makes one to rejoice).

⁵ བཟུང་པ་ (walk).

ནང་གི་བྱེད་པ་ཁྱོད་ལ་གཏད་པའི་བསྟན་ནམས་མཐུན་པ་འབར་
 ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ཡིས།
 ག་བྱར་ཨེ་ལ་ཡི་གི་ཤུན་པ་ཨ་ཀ་ཅ་དང་ན་ལ་ད་ཕྱིའི་དྲི་ལྷན་ཅུ།
 འདྲོད་པའི་དྲིགས་པས་རབ་འབྱར་བྱད་མེད་ཀྱུ་མའི་སྤྱབས་སུ་ན་
 འོབས་འབྲིལ་གནས་དལ་འབབ་པ་¹།
 སྒྲན་མིན་ཅུ་ཡིས་ཟེར་མ་དང་ལྷན་ཅུ་ཅེ་མཛོས་མ་དག་དང་ལྷན་
 ཅིག་ཅེ་བར་འགྱུར། ॥ ३༤ ॥

¹ For མཐུན་པ་འབར་པ་ *C* has: ནང་གི་བྱེད་པ་ (*lit.* an inner doer or instrument, the internal sense-organ); *D*: རེ་མཐུན་པ་ (mind).

² For བཅིངས་པ་ *C* has: ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་ (completely ripened).

³ For ལྷན་པ་ *C* has: ཤུན་པ་ (bark), and *D*: མེན་ཅུ་ (cinnamon).

⁴ For མཐུན་པ་ *C* has: མཐུན་པ་ and *D*: མཐུན་པ་ (a pretty aromatic composite growing on the higher alps).

⁵ For བོ་ལོ་ལི་ *C* has: བོ་ལོ་ལི་ (wave), and *D*: བོ་ལོ་ལི་ wave.

⁶ For བཅིངས་པ་ *C* has: བཅིངས་པ་དམ་པ་ (slowly flowing and taking rest); and *D* simply: བཅིངས་པ་.

⁷ For མཐུན་པ་ *C* has: མཐུན་པ་ and *D*: མཐུན་པ་.

⁸ For མཐུན་པ་ *C* has: མཐུན་པ་ (without ray of light).

⁹ For མཐུན་པ་ *C* and *D* have: མཐུན་པ་ (beautiful female ones).

ཚོག་མདའི་གཙོ་བོ་དུལ་བའི་ཁྱད་གྱིས་ཅོད་བན་དུང་བ་ནམས་ཀྱིས་

བཀའ་ལ་ཕུག་བྱས་ཤིང་།

མཐོ་རིས་སྤང་དུ་ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་

ཅན་ལ་ཞེན་དེ།

སྤྱལ་ལོང་རབ་ཀྱིས་ལུས་ཅན་བདེ་སོགས་ལག་བའི་ཐག་པ་ཁྱོགས་

ཀྱིས་ཀྱན་དུ་བསྐྱེལ་གྱུར་བ།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱན་རས་ཤོག་བས་དག་བྱས་ལག་པ་དེ་རྩེ་ལྷན་བས་ལྷ་ཡི་

ས་སྤོང་བྱིད། ༥༩ །

¹ For ཀློག་མདའི་གཙོ་བོ་ཅོད་གྱིས་ཅོད་ (chief of those whose arrows are words); and *D*: ཐོང་ (chief of gods).

² For ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ, riding on (the celestial elephant) having a body decorated by ornaments making *khrol khrol* (ringing sounds).

³ For ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ (hair standing fully erect); *D*: ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ (hair standing erect in an exceeding measure).

⁴ For ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ (?:) .

⁵ For ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ (?:) .

⁶ For ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ (arm adorned with diamonds or precious stones) and *D*: ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ (Is ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ for ལྷ་ཡི་སྤྱང་ཆེན་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱན་གྱིས་སྤྱད་བའི་ལུས་ཅན་ལ་ཞེན་དེ?) arm having diamonds hanging on or decorated with it.

གཙུག་གི་རིན་ཆེན་གྱིས་མཆན་པའུགས་པའི་པར་གཤམས་པ་

ནམ་མཁའི་དཔལ་འབྱོར་གླ་བྱེ་ཅན་॥

ཉི་མ་འཆར་ཀ་⁸ཁྱེ་བ་ལྟ་བུར་རབ་གསལ་འོད་ཟེར་གྱིས་པས་⁹འཛིག་

དེན་གསུམ་འགྲངས་ཤིང་།།

བདན་པར་⁶གཡས་བརྒྱད་⁷ཞལ་གཅིག་གིས་མཆན་⁸ཁྲ་⁹གྱིས་

ཚངས་དབང་པོ་ཁྱབ་འཇུག་རྣམས་དང་པའི་¹⁰ །

¹ *C* has : ઝડક (pressed) and *D* : ભરડા (filled).

² *D* has : འདྲ་མཁའ་ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར།

^b For ବାଜ C has : ଉଠୁଅ and D : ଉଠୁଅ (rising).

* For *प्रोद्यत्* *C* has: *इयञ्जस्य* and *D*: *हेयञ्जस्य* (shining very much).

⁵ For पट्टर *C* has : $\frac{1}{2}N^2$ (very bright).

⁶ For प्रौढ *U* has : षड्व्यय (firmly), and *D* : ऊर्ध्वः (great).

¹ For आजीङ *G* and *D* have : *अथवा'मञ्जु'* (right leg stretched forth).

⁵ For *कास* *C* has : *अवक* (pressure), and *D* : *अप्युदय* (the peculiar manner of stepping).

⁹ For *भर* *U* has : *भ्र* (burden) and *D* : *वर्ध* (for *वर्ध* ? weight or heaviness).

¹⁰ For विमत् C has : ५५^{५०} and D : २५५^५ ।

ཁྱིད་སྒྱུ་བསྟོམས་པ་སྒྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྱིས་སྲིད་པའི་འཛིགས་པ་
གཞིན་པའི་སྒྲིད་དུ་འགྱུར། ༥༠ ॥

ཁྱི་བ་དང་བཅས་མཚན་ཆའི་འདྲ་ཟེར་རབ་འབར་ཕྱག་དབྱུག་ཆ་
ཡིས་ནས་མཁའ་ཁོངས་དག་ཁྱབ། ༥༡ ॥

གཏུ་བྱའི་གཏོངས་ཅན་དག་གི་གཏོངས་ཀ་མི་ཟད་མི་འབྲེགས་
སྟོན་ལྷན་སྒྲུང་ནས་སྒྲུག་མཛེད་བཞད་། ༥༢ ॥

¹ *D* has : ཁྱི།

² *D* adds ལྷན་ཆེ before གཞིན་པ།

³ For བརྟེན་པ་ *C* has : བཞེན་ཆ (for མཚན་ཆ ? weapon), and *D* : ཕྱག་ཆ (implement).

⁴ For འབྲེགས་ *C* has : རབ་འབར་ (fully blazing), and *D* : འབྲེག་བ་ (connected with).

⁵ For འདྲ་ཟེར་ ལྷན་ *C* has : ཕྱག་དབྱུག་ཆ (hand which appears like a piece of stick or club), and *D* simply : ཕྱག་ཚེགས་ (an assemblage of hands).

⁶ For མཁའ་ ལྱི་ *C* has : གཏོངས་ཅན་ (possessing hood), and *D* : ལྱི་ (serpent).

⁷ *C* reads : ལྱི།

⁸ For མཁའ་ ལྱི་ *C* reads མི་ཟད་ and *D* more correctly : མི་བཟད་པ་ (intolerable).

⁹ For ལྱི་ *C* has : བཞེད་ and *D* : གད་མོ་ (laughter).

ཅང་དེའུ་བྲག་པོ་ཚླ་བས་ཆེར་བརྒྱངས་པའི་ཚོན་རོ་ལངས་ནས་ནི་
བྲག་པོར་ཕྱག་རྩེབ་ཅིང་།

བག་མེད་ཀླགས་པས་ཅ་ཅོ་ཆེན་པོ་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པའི་བྲག་མོད་
ལ་ལ་དག་གིས་མཐོང་། ३७ ॥

ལ་ལས་བ་སྤྱ་རེ་རེ་ལས་བྱུང་ནས་མཁའ་ཁྱིལ་གནས་ས་དང་ས་འོག་
དག་ན་གནས།

¹ For ཅུང་མུ་མུ་མུ་མུ་ (C) has : ཅུང་པོ་ཚླ་བས་ཆེར་ (very violent and D simply : ཅུང་པོ་

² For བྲག་པོ་ (C) has : བྲུངས་པ་ (beating), and D : བྲུངས་པས་ཆང་བསྟོད་ (production of vapour by beating).

³ For བྲག་པོ་ (C) has : ཕྱག་རྩེབ་ (a musical instrument) and D : གཡ་མོའི་སྒྲ་ཆེན་ (great sound produced by the palms of the hands).

⁴ For བྲག་པོ་ (= བྲག་པོ་) (C) has : བྲག་པོ་ (careless), and D : བྲག་པོ་ཆང་ (yawning, gaping):

⁵ For བྲག་པོ་ (C) has : མཐོང་ and D : བྲག་པོ་

⁶ For བྲག་པོ་འཁོར་འཁོར་འཁོར་འཁོར་ (C) has : བྲག་པོ་འཁོར་འཁོར་ (emerging from each hair of the body), and D : བྲག་པོ་འཁོར་འཁོར་ (emerging from each hole of the hair of the body, that is, from each pore or passage of perspiration of the body). :

མཐོ་རིས་ལ་གནས་ཚངས་དབང་དྲག་བོ་ལ་སོགས་སེ་དང་མྱ་དང་

གྲུབ་པ་དྲི་ཟ་ཁྱ།

ཕྱོགས་ཚོགས་ཁྱབ་པའི་འོད་ཟེར་ལ་བཞུགས་བདེ་གཤེགས་བརྒྱ

ཕྱག་སྐུལ་པ་མཐའ་ཡས་དགག་སྒྲི།

ངོ་སའི་འཛིན་ཅན་གསུམ་གྱི་ཕྱག་འོས་བདན་གཤོ་བཞེད་པའི་

དངོས་བོ་སྤྱུས་ངོ་བོར་རྩ། 23 །

¹ For མཐོ་རིས་ལ་གནས་པ་ (C has : མཐོ་རིས་ལ་གནས་པ་ and D : མཐོ་རིས་ལ་གནས་པ་ (dwelling in heaven).

² For མཐའ་ཡས་ (C and D have : མཐའ་ཡས་ (endless). མཐའ་ཡས་ in the original is evidently a mistake for མཐའ་ཡས་.

³ For བཟོད་པ་ (C has : བཟོད་པ་ (image), and D : བཟོད་པ་ (beautiful).

⁴ For བརྒྱུད་ (C has : བརྒྱུད་ (moveable). བརྒྱུད་ in the original is evidently a mistake for བརྒྱུད་.

⁵ For བསྐྱེད་པ་ (C has : བསྐྱེད་པ་ (constructed), and D : བསྐྱེད་པ་ (remaining or existing).

⁶ For བཤེད་པ་ (C and D have : བཤེད་པ་ (thing or substance).

⁷ For བཤེད་པ་ (C and D have : བཤེད་པ་ (without exception or remainder).

⁸ For བཤེད་པ་ (C and D have : བཤེད་པ་ (essence, self).

ལ་ལས་ཀྱི་སྤྲུགས་ལི་ཁྲིའི་ཚོན་དང་¹ ཉི་ཞེན་² དམར་བ་ཉིད་ལྟར་³ འོན་.

དྲ་དམར་བ་དང་⁴ ॥

དེ་བཞིན་གཞན་གྱིས་སྤྲུམ་ཞིང་འོད་ལྡན་⁵ མཐེན་སྤིང་⁶ རྩོལ་ཅགས་

བདགས་པའི་བྱེ་མ་ལྟར་སྟོད་དང་⁷ ॥

ལ་ལས་འོ་མའི་ཀྱི་མཚོ་བསྐབས་པའི་འོད་ལྟར་⁸ ཆེས་ལྷག་དཀར་

དང་གསེར་འོད་ལྟ་བུ་སྟེ། ॥

ཁྲིད་སྤྲུལ་སྤྲོ་ཚོགས་⁹ ང་བོ་ཉེ་བར་བཞག་པ་¹⁰ དང་འབྲེལ་དབྱེ་བས་ཐ་

དང་འཁུལ་བཞིན་ནོ། ॥ ༣༣ ॥

¹ *U* has : དང་ (and), and *D* : འདྲ་ (like).

² For འཇགས་ *U* has : ཉི་ཞེན་ (charioteer of the sun), and *D* : ཉི་མ་གཞོན་ནུ་ (the sun-youth).

³ *D* has : ཆེས་དམར་པ་ལྟར་ ॥

⁴ *D* omits ཉི་མ་ ॥

⁵ *D* has : དམར་བར་ཁྲུགས་ ॥

⁶ For མཐེན་ *U* has : ལྷག་ཞིང་འོད་ལྡན་ (oily and luminous), but *D* literally : དཔལ་ལྡན་ (glorious).

⁷ For མཐེན་མཐེན་ *U* has : མཐེན་མཐེན་ (the high blue thing), and *D* : མཐེན་མཐེན་ ॥

⁸ For ལྷག་ལྷག་ *U* has : ལྷག་ལྷག་པའི་འོད་ལྟར་ (?) and *D* more literally : དཔལ་ལྡན་དང་ཞོ་བལ་ (stirred-up milk).

⁹ For བཞག་ *U* and *D* have : ལྷ་ཚོགས་ (of all sorts).

¹⁰ For འཇགས་ *U* and *D* : ཉི་མར་བཞག་པ་ (lit. to make use of, that is, application or imposition).

ཀུན་མཁྱེན་ཡི་ཤེས་སྒྲིན་སེམས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གསལ་བྱས་དེ་ཉིད་^१

དག་གི་དཔང་བཞིམ་བུ།

ཀུན་རིག་ཉིད་དམ་དེ་ཡི་སྤྲུལ་གྱིས་བྱོང་གི་ཡོན་ཏན་ཚོགས་གྱི་གྲངས་

ནི་སངོན་སྤྲུལ་མཁྱེན།

བདག་འདྲ་གཏོར་མ་སྟོང་པ་སྒྲིགས་པ་ན་བྱར་ཁ་གདངས་ཀྱི་ཆེ་

བར་འདོན་པ་གང་།

¹ For བཟང་ཅིང་ *C* has : མཐའ་ཐམས་ (enlightened or made distinct), and *D* : འདྲ་ཏུ་མཐའ་བ་ཡི་ (made very distinct).^{*}

² For འཕྲིན་ *C* and *D* have : དེ་ཉིད་ (that-ness, essence or truth).

³ For མཁྱེན་ *C* has : དཔང་ (witness) and *D* : དཔང་ (?)

⁴ For མཁྱེན་པོ་ *C* has : ལྷན་པོ་ཞིག་ (the Omniscient One himself) and *D* : གསལ་ཏུ་མཁྱེན་པ་དངོས་ (the real Omniscient One).

⁵ For མཁྱེན་པ་ *C* has : མངོན་ལུས་ (by one's own personal experience).

⁶ For བཞིམ་བུ་ *C* has : བཞིམ་བུ་ལྟོང་པ་ (that which enjoys strewing-oblations, that is, a crow) and *D* : བཞིམ་བུ་ (a crow).

དེ་ནི་མི་བཟད་སྤྱུག་བསྐྱེད་པ་དང་བས་ཅན་བསྐྱེད་སེམས་ཀྱི་ཚུན་པ་
 བཞུགས་པ་དག་གི་ཚུ། ॥ ༣༥ ॥
 བདག་གི་ཞུ་བ་གང་ལགས་དེ་ནི་ནངས་ཀྱིས་དང་པོར་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་
 བར་དུ་བསྐྱེད་ཏེ།
 འོན་ཀྱང་སྤྱུག་པར་དེ་བཞིན་དུ་བའི་སྤྱུག་བྱེད་མི་མཁས་པ་དག་
 རང་སེམས་ཚིམ་པའི་ཚུ།
 དོན་ཤེས་ཟིན་ཡང་གཉིན་འདུན་བྱམས་པའི་མདུན་དུ་སྤྱུག་བསྐྱེད་
 ལྷན་པས་ཚིག་གིས་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི།

¹ For བཟད *C* has: བཟད་བས (by affliction), and *D*: མི་མས་ཅན་དག་གིས (by plague or epidemic).

² For བཞུགས་ *C* has: རྒྱུད་པ (decline, fall or calamity), and *D*: རྒྱུད (string or cord ?).

³ For བཞུགས་པར་དེ་བཞིན་དུ་བའི་སྤྱུག་བྱེད་ *C* has: བཞུགས་པར་དག་གི་ཚུ and *D*: བཞུགས་པར་ཞུ་བའི་ཚུ། རེམ་པས་ in the original is a mistake for བཞུགས་པས་.

⁴ *C* has: ཅན་པས་ཅེས་ and *D*: ཅན་པས་ (intrinsically).

⁵ For བཞུགས་པར་དེ་བཞིན་དུ་བའི་སྤྱུག་བྱེད་ *C* has: བཞུགས་པར་དེ་བཞིན་དུ་བའི་སྤྱུག་བྱེད་ (more than that speech), and *D*: དེ་བཞིན་དུ་བའི་སྤྱུག་བྱེད་. *C* and *D* have དེ་ for བཞུགས་. The original reading was therefore བཞུགས་ and not བཞུགས་.

⁶ For བཞུགས་ *C* has: བྱེད་པས་ (act of accomplishing), and *D*: བྱེད་པས་ (manner).

⁷ For བཞུགས་ *C* has: བཞུགས་པས་ and *D*: བཞུགས་པས་ (kinsman or friend). The reading བཞུགས་ is to be preferred.

དུག་བཞིན་སྐྱབས་པར་གྱུར་ན་སྙིང་ཡང་སེང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་ནམ་པར་
གནས་པར་ཚོར་བ་བཞིན། ༡༥ ॥

དག་ལེགས་ཀྱན་དགའི་ཀྱ་སེར་རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་མ་བསིལ་
བའི་གཟིགས་པར་སྐྱལ་དུ་གསོལ། ॥

ཡེ་ཤེས་ཉར་བསྟན་དག་གིས་ཀྱས་པར་མཛད་ཅིག་ཐུགས་རྗེས་སྤྱིག་
ལྷན་ནང་གི་ཐུན་པ་སོལ། ॥

¹ For ལྷན་པ། C has : མཐ་པར་གསལ་པར་ (complete position or rest), and D : ཞིང་དུ་འཁྱུར་ནས་མཛད་ལས་ལས་ (from the state of change dwells in that of rest in the self).

² For དཔལ་ལྷན་པ། C has : རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་པོ་ and D : རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་མ་ (a conspicuous digit of the moon). The suffix མ་ is to be preferred as the original is in the feminine gender.

³ For ལྷན་པ། རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་པོ་ C has : བསྟོད་པའི་གསལ་པོ་ལྷན་པར་ (please to grant me your cool sight); and D : རྒྱ་བའི་ཆ་ཤས་གསལ་པོ་ལྷན་པར་ (grant me your gratifying sight).

⁴ For ལྷན་པ། C has : ཐུགས་རྗེ་ལྷན་པར་ (O one possessing thick mercy), and D : ཐུགས་རྗེ་ལྷན་པར་ (O one possessing mercy in an exceeding measure).

གང་ཕྱིར་འགྲོ་བ་དག་ན་ཁྱོད་བསྟོད་ཆུ་ཡིས་ཡིད་ནི་དག་པར་བྱས་
བཞི་བོ་ལ། ॥

སྤྱི་དགུ་རྣམས་ཀྱི་དགེ་ལེགས་གནས་ནི་དོན་ཡོད་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
བསྟོད་ཙམ་གཞིག་ཤུ་མཐོང་ ॥ ३७ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཙམ་བསྟོད་ནས་བདག་གིས་འདི་ཙམ་
ཞེས་བར་ས་ངེས་བའི་ ॥

¹ For *ཕའི་མི་ཆེན་པར་བྱས་པ་* ' has : ཡིད་རྩི་དག་པར་བྱས་པ་
ཁོ་ལོ་ལ (in me rendered pure in the mind), and *D* :
ཡིད་དག་པར་བྱེད་པ་བདག་ལ (in me having the mind made
pure).

² For *ཆེན་པོ་གསལ་གནས་ནི* *C* has : དག་ལེགས་གནས་ནི (the abode
of prosperity), and *D* : བདེ་བ་རྩེགས་གནས་ནི (abode of
heaped bliss).

³ For *ལྔ་པ་* *C* has : མཐོང་ and *D* : ལྔ་པ་པར་བྱས་པ་ ।

⁴ For *ལྔ་པ་* *C* and *D* have : ཆ་ཙམ་ (a part, a little).

⁵ *C* reads རྣམ་ and *D* : རྣམ་ ।

⁶ For *འདི་ཙམ་ཞེས་པར་ས་པའི་* *C* has : འདི་ཙམ་ཞེས་པར་ས་པའི་ and
D : འདི་ཙམ་ཞེས་པར་ས་པའི་ (" this much—so called—un-
true," that is, of uncertain measure or immeasurable).

བསོད་ནམས་བགྲ་གིས་འདོད་པའི་འབྲས་བྱ་(དངར་བ་)རོ་སྤང་
 གྲོལ་བའི་བར་དུ་སྤྲངས་བྱ་བ་॥
 བཀ་ཐོབ་དེ་ཡིས་འཛིག་རྟོན་འདི་ནི་འཕགས་པ་འཛིག་རྟོན་དབང་
 རྒྱལ་ཞབས་མཐོམ་བགྲ་གིས་ཀྱི།
 བདེ་ལགས་དྲགས་ཅན་བདེ་གཤེགས་སྤྲས་པོའི་ས་གཞི་བདེ་བ་ཙམ་
 ཞེས་བྱ་དེ་སྤར་བསྟེན་གྲོག། ༢༥ ॥

¹ For ཐུགས་འཛིན་པའི་བསྟེན་པ་ (' and D) have: བསྟེན་པ་འདོད་པ་ (lucky or blessed desire).

² The second line in verse 37 in C is too short by two syllables: D adds དངར་བ་ meaning "sweet" corresponding to the original མཐུར་ after འབྲས་བྱ་ to complete the line.

³ For བསྟེན་པ་ (' has: ཐོབ་པའི་བར་དུ་ (in the interval of deliverance) and D: མ་ཐོབ་པར་དུ་ (until deliverance).

⁴ For ཐོབ་པ་ (' has: སྤྲངས་བྱ་བ་ (to be practised or experienced) and D: རྟོན་པ་ (enjoyable).

⁵ For བྱ་བ་ C and D: བྱ་བ་ ।

⁶ For བསྟེན་པ་འཛིན་པའི་བསྟེན་པ་ (' and D: བསྟེན་པ་འཛིན་པའི་བསྟེན་པ་ འཛིན་པ་ (marked with the blessed svastika or lucky configuration).

⁷ For བསྟེན་པ་ (' has: ལ་གཞི་ (ground or estate), and D: ཐོབ་ཆེན་ (city).

⁸ For བསྟེན་པ་ C and D: ཐུར་ (quickly).

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་བ།

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་བ་པརྟི་ད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་གཞུག་པའི་¹

བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ཚྛལ་སོ།།

¹ The concluding remarks in *D* are as follows:—

ཁྱེ་བཞུག་འཇམ་པ་མ་ཞུག་མའི་བསྟོད་བ་མེ་ཞུག་ཐེང་བ་འཛིན་པ་ཞེས་ཅུ་བ་
མོ་བ་དཔེ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་མཛུགས་པའི་བཤེས་གཉེན་ཞེས་ཅུ་བ་ཐུང་ཆུབ་ལེ་མས་
དཔེ་ཐོད་པ་རྩེ་མའི་ཐུ་བྱེད་པས་མཛད་པ་ཚྛལ་སོ།། རྒྱ་མཚན་མཛུགས་པོ་
ལ་ན་ལ་བས་དང་། མེད་ཅི་ལོ་རྩེ་བ་པ་ཆེན་པོ་མ་ཐམས་ཅད་ཐུ་བྱེད་པ་ལས། ཐེང་
ཐུ་པརྟི་ཏ་ཆེན་པོ་མ་ཐོ་ལ་ཐུ་ཐོ་མའི་ཞུ་ལ་སོ།། ཐུ་ལོ་རྩེ་བ་ལ་ཐུ་ཐུ་དཔེ་ཐོད་
ཆེས་ཁྱེ་དཔལ་ཅེས་ཐུང་ཐད་བཅས་ཏེ་དཔལ་པརྟི་སོ།།

Another Tibetan version of
Sragdharastotra.

ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་ །

གྱ་གར་སྐད་དུ། ཡུ་རུ་རུ་སྐག་རུ་རུ་མེ་དུ། བོད་སྐད་དུ།
འཕགས་མ་སྟོལ་མའི་མེ་དོག་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོད་པ་།

སྐར་ཤར་ཉི་མ་སྒྲུང་བ་དཔར།།

ལྷ་མཆོག་སྟི་གཙུག་ལོར་བྱ་དཔར།།

དེ་འབྱར་ཁ་དོག་དེ་ལ་ནི།།

ཆོས་སར་གྲིས་ནི་བསྐྱས་པ་འདྲ།།

འཕགས་མ་བྱེད་ཀྱི་ཞབས་གཉིས་ལ།།

གུས་པའི་ཐལ་མོ་དབྱ་བྱན་གྲིས།།

དེ་མཛེས་མགོ་ཡིས་ཕྱག་འཆལ་ལོ།།

ཉིས་བྱང་དུས་སུ་སྐྱབས་ས་མ།།

དེ་ནི་སྟོལ་མ་བྱེད་ཡིན་ནོ།།

བསྟོད་སར་མེ་དོག་ཐེང་བ་འདིས།།

མཚོད་ལ་བདག་གིས་ཕྱག་འཆལ་ལོ།། ༡ །

བཀའ་མི་ནུས་པའི་སྤྲུག་བསྐྱེད་མེ།
 དེ་ལ་དྲག་དུ་ལུས་སྤྱུང་བཞུགས།
 སྐལ་བ་མ་ལྷན་འགྲོས་གང་།
 མོངས་པ་བདག་གིས་ཇི་ལྟར་བྱ།
 དེ་ལྟར་དྲག་དུ་སྤྲུས་ནས་ནི།
 དོན་མེད་བདག་ནི་སྟོབས་རྒྱུང་སོང་།
 མཁའ་ལ་ཉི་རྒྱུད་པལ་ལྷན་གྲགས།
 དེ་ནི་གཞན་གྱི་སྤྲུ་བ་ཐོས།
 དེ་ཐོས་ལོང་བའི་སྟོན་པ་ལྟར།
 མཐོང་དེན་འདོད་ཀྱང་གཞན་ཁྲིད་མེད།
 སྤྲུག་པ་འཛོམས་མ་ཁྲིད་ལ་ནི།
 བདག་ནི་སྤྲུག་པ་མཐོང་འདོད་ལགས་སོ། ༡ །
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྟོལ་བའི་ཕྱིར།
 དེ་ལ་སྦྱང་ཇི་མི་མཛད་དམ།
 མ་ལུས་པར་ནི་སྦྱང་ཇི་མཛད།
 དེ་ཁྲིའི་སྤྲུག་ལྟ་ཡོད་གྱུར་ན།
 ཁྲིའི་ལ་སྦྱང་ཇི་མཛད་པ་བཞིན།
 བདག་ལ་དེ་བཞིན་མཛད་འཇལ་ལོ།
 ཅས་པ་མེད་པས་མི་མཛད་དམ།

ཁྱིམ་བཞིན་ནུས་ལ་གཉིས་པ་མེད།
 འགྲོ་བ་ནམས་ཀྱི་སྒྲིག་ཐུན་པ།
 དེ་འཛོམས་པ་ལ་ཉི་མ་འདྲ།
 དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྤྲུག་པ་བདག།
 མི་དགེའམ་ནི་མ་ཚོག་པས།
 ངན་ལས་བྱས་པས་བདག་ནི་འགྱེད། ༣ །

སྐལ་ངན་བདག་ལ་སྐལ་བ་མེད།
 ཉི་མ་ཤར་ཡང་ཐུན་པ་གནག།
 ལ་རྒྱའི་ཚུ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསེལ།
 དེ་ཕྱིར་འགྲམ་དུ་བསྐྱེད་ཀྱང་ནི།
 སྐྱེས་ཡང་བདུང་གྱུ་མ་རྩེད་དོ།
 རིན་ཆེན་སྒྲ་ཚོགས་ཡོད་པའི་གླིང་།
 ཁོར་ནམས་ཀྱིས་གང་ཁང་བལ།
 དེར་འདུག་ཀྱང་ནི་བདག་ཐོངས་བས།
 བཅོམ་ཐུན་འདས་མ་ཁྱིམ་ལ་ནི།
 མགོན་འདོད་ཀྱང་ནི་སགོན་མེད་བདག།
 འཛིག་དེན་ཀུན་གྱི་ཡུམ་གཅིག་མ། ༤ །

མ་ལ་དྲག་དུ་བྱས་ནས་ནི།
 ལུབ་མའི་དོན་དུ་བྱ་སྟོང་ན།
 དེ་ལ་མ་ཡང་སྟོབར་འགྱར།
 མི་རྟེན་ཉིན་རེ་སྟོང་གྱར་ན།
 ས་ཡང་བྱ་ལ་སྟོབར་བྱེད།
 འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་བསྐྱངས་ཀྱང་ནི།
 ཁྱིལ་གྱི་འབྲས་བྱ་གང་བར་བྱས།
 དཔག་བསམ་གྱིང་གི་ཡལ་ག་མཆོག།
 དེ་ནི་སྟོལ་མ་ཁྱིལ་ཡིན་ནོ།
 ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་བྱས་པ།
 སྟོན་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་བྱས། ༥ །
 ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་སེ་དེས་ནི།
 བདག་གི་ལྷས་འདི་དྲག་དུ་ཆོག།
 ས་འོག་སྤྱུག་བསྐྱེད་དེ་ལ་ནི།
 བདག་གི་ལྷས་འདི་ལུབ་ཅམ་ན།
 སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་ནི།
 དྲག་པོ་འཕེལ་བར་གྱུར་ཅམ་ན།
 ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅས་ཞལ་བཞེས་པ།
 བདག་གི་ཕྱིང་དུ་གྱུབ་པར་མཛོད།

རྒྱུ་མ་སངས་ཀྱིས་པའི་སྟོན་པ་ནི།
 བདག་གི་སེམས་ལ་ཤར་བའི་དུས།
 སྟོལ་མ་པན་འདོགས་མཛད་པར་ཞུ། ༦ ॥
 ལག་བསྐྱེད་བསྟོན་པའི་ཚིག་བཛྲོད་ཅིང་།
 དོན་དུ་དཔག་པོ་བྱས་པའི་ས །
 གནས་ལ་ཉུས་ཀྱང་དོན་འབྱུང་པོ །
 ཁྱིལ་ལྷ་ལ་བདག་གིས་ཞུས །
 ཀྱི་མ་སྟོལ་མ་ཁྱིལ་གྱིས་ནི །
 བདག་སྤང་པར་ནི་མི་གཤེ །
 ཁྱིལ་གྱི་སྟོན་གྱིས་གཞིགས་ཅས །
 རང་འདོད་ཐམས་ཅད་རྟེན་པར་འབྱུར །
 མི་བདེ་མི་བཟོད་སྟུག་བསྟུལ་ནི །
 ཡང་འབྱུང་དོགས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ ། ༧ ॥
 བདག་ནི་སྟོན་ཅན་ཡིན་གྱུར་ན །
 དད་པ་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་ནས་ནི །
 ཁྱིལ་ལ་དད་པ་སྟེ་མི་གཤེ །
 སང་ཐོས་པ་འམ་རྟན་པ་ཡིས །
 ཁྱིལ་གྱི་སྟོན་པ་དབང་མེད་འཕྲོག །
 བདག་དོན་ཁྱིལ་གྱི་སྤངས་པ་དེ །

བདེན་པར་བདག་ལ་གསུང་བར་ཞུ། ॥
 ཁྱིམ་ནི་བདེན་པར་གསུང་ལྡན་མ། ॥
 སྤྱིང་ཆེ་ཆེ་བའི་སྤྲུལ་པ་ཡིས། ॥
 ཅན་པ་མ་གཤིས་བར་དུ་ནི། ॥
 སྤྲུལ་གྱིས་པན་འདོད་ཆེ་བ་བྱེད། ॥ ༥ ॥
 སྤྱི་མ་སེར་སྤྱང་གྱུ་ལ་སོགས། ॥
 འན་པ་དེ་ནམས་ཀྱིས་བྱིས་ནས། ॥
 རེ་མོས་བྱིས་བས་དལ་སྐབས་མེད། ॥
 བཀྲས་པའི་སྤྱོད་ར་ཇ་མོ་བཞིན། ॥
 སྤྲུལ་ཅིག་དལ་བ་མེད་པས་ནི། ॥
 སྤྱོལ་མའི་ཞབས་ཀྱི་བདུ་ལ། ॥
 བདག་གིས་མཆོད་སྐབས་མ་ཆེད་དོ། ॥
 དེས་ནི་ཡི་གེ་དུ་ཆོག་འདོན། ॥
 དེ་བདོན་པས་ནི་པན་འདོགས་རེ། ॥ ༦ ॥
 དུས་མཐའ་རྒྱང་གི་གཡས་སུ་འབྱེལ། ॥
 དེས་ནི་གཙུག་པའི་ཆུ་རྒྱབས་འབྱུང་། ॥
 བཤེས་ཞིང་འབྱུང་བའི་རོལ་བས་འབྱུག། ॥
 དེ་གྱུབ་དབའ་རྒྱབས་འབྱུག་དུ་ནི། ॥
 བཤེས་པས་སྤྱི་གྲགས་སྤྱི་མཐའ་མཆོད། ॥

འཛིགས་བྱེད་ཀྱི་མཚོ་དེ་ལས་ནི །
 བྱ་ཆག་ནལ་པའི་སྐབས་དེ་ལ །
 མྱིང་ཇི་ཏུ་སྐད་དྲག་པོ་བཞོན །
 སྐད་ཅིག་དྲན་མེད་བཅས་པོར་གྱུར །
 ལྷ་མོ་ཁྱོད་ལ་བསྟོད་པ་ཡིས །
 བདེ་བར་ཀྱ་མཚོ་པར་བསྐྱལ་ལོ། ༡༠ །
 སྤྱིན་ནག་སྟོར་ཞིང་དུ་བའི་ནང་ །
 དེ་ལ་མེ་ལྷག་ཅན་གྱི་མེ །
 སེ་ལྷེ་ཆེར་འབར་ཁྱིམ་དུ་ནི །
 དལ་ནས་མལ་དུ་ཉལ་བའི་སེས །
 ཁྱེད་ལ་རབ་བདུད་ཐལ་མོ་སྦྱར །
 སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོག་བྱང་ནས །
 བྱུར་བར་སྤྱིན་ཆར་གྱིས་ནི་བསྟོར ། ༡༡ །
 སྤྱོད་བྱེད་སྤྱང་ཆེན་འབྲས་གཉིས་ལ །
 འཛིག་པའི་ཆུ་ལ་རེག་ནས་ནི །
 བྱང་བའི་ཐེང་བ་བཞིན་དུ་ཐལ །
 དེ་ནས་སྤྱིས་ནི་རྒྱ་སྤྱོད་ལས །
 སྤྱོད་ཐོས་ནས་ཞེ་སྤྱད་ལས །
 སྤྱང་ཆེན་འབྲས་དུ་བྱང་མཚོ་ནས །

ཁྲོས་ནས་མཆེ་བས་མི་བདག་ནས ॥
 འོད་ལི་ལ་ནི་བསྐྱད་པ་བཞིན ॥
 ཁྲིད་བྱ་ཙམ་གྱིས་འཆི་བ་བཞེས། ॥
 ཡར་ལོག་བཞུལ་ནས་རིན་ཆེན་རྟེན ॥
 དེ་ཉིད་མཁར་དུ་བསྐྱད་དུ་ཕྱིན ॥ ༡༢ ॥
 མི་མེད་སྟོང་པ་ནགས་གསེབ་དུ ॥
 འུག་དུ་རྩོམ་པའི་མཚོན་རྣམས་ཀྱིས ॥
 བརྒྱབ་ནས་ཡོད་པ་མི་རོའི་མགོ ॥
 དེ་ཤུལ་ལ་གསལ་དེ་རོམ་ང་ ॥
 དེ་འདྲ་ནགས་གསེབ་ཕྱིན་ཙམ་ན ॥
 རལ་གྱི་བྱ་བ་དང་གཟུང་ནས་ནི ॥
 མདའ་གཞུ་བཀའ་ནས་བྱང་བ་རྣམས ॥
 ཟུར་མིག་ལྟ་ཞིང་ཁྲོས་ནས་བྱང་ ॥
 གོལ་ནས་བརྟེན་དུ་བྱང་ཙམ་ན ॥
 ཁྲིད་བསམས་སྟོལ་མེད་སྒྲུ་གསུ་བྱིས ॥
 ཁྲིད་མིང་གསེལ་པོར་བྱིས་མ་ཐག ॥
 དཔལ་ལྷན་ཁྲིམ་དུ་བསྟན་ཕྱིན་ནོ ॥ ༡༣ ॥
 ཀླང་པ་སེར་མོ་རབ་རྩོབས ॥
 རོ་རྩེ་ལྟ་བུས་རབ་དུ་བཞོས ॥

མྱོ་བྱེད་ཐུང་ཆེན་སྟོན་ཐུང་ ॥
 འཛིགས་བྱེད་སྟོན་ཐུང་ཙམ་ན ॥
 བྱེད་པོས་བསྟེན་པ་བཟོད་པ་ཡིས ॥
 བྱེད་ནས་སྟོན་ལོག་ནས་ཐམ ॥ ༡༠ ॥
 ཏུ་བ་འཁྱུལ་བ་འཛིགས་པའི་གཞུགས ॥
 འཛིགས་བྱེད་གཏོངས་བྱེད་ཀྱི་དུ་འབར ॥
 ཏུག་ཏུ་བྱེད་ཁ་གཏོངས་པ ॥
 རྩེ་ཆེན་ཐོན་པ་སྤུལ་ཐོབ ॥
 ག་ཀྱི་རྩེ་འི་ནགས་པས་བསྐྱེག་པའི་སི ॥
 རྩེག་པའི་དབང་གིས་དེ་རྩེ་བྱུང་ ॥
 དེ་དུས་བྱེད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེགས ॥
 བྱས་པར་དད་པར་བྱེད་པ་བྱས ॥
 སྤུལ་དེ་ཙམ་དུ་བྱེད་པར་བྱུང་ ॥
 སེ་དོག་མཚོད་པའི་སི་ལེས་ཐོབ ॥ ༡༡ ॥
 དཔོན་གྱིས་སིག་མཚམས་མགུལ་དོགས་ཀྱིས ॥
 དེས་བྱེད་དམག་དཔོན་རིམ་པ་ཡིས ॥
 ཐག་པས་བསྐྱེགས་ནས་སྤུལ་དུད ॥
 ཏུ་བ་མོས་བཀལ་ནས་བྱེད་ཙམ་ན ॥
 ཁོལ་བའི་དེ་ནི་ན་ཚེ ॥

ཅ་ཅོསྟེ་བ་གཏོང་འདོད་ནས །
 ཉེ་བ་གཉིན་ནམས་ཀྱིས་ནི་བོར །
 ཉེ་གས་ནས་སྒོམ་ནས་མཆུ་སྐྱམས་པ །
 སྟུག་བསྐལ་མཐའ་མེད་བྱང་ཅམ་ན །
 བཀང་གིས་སྒྲོལ་མའི་ཞབས་ལ་སྦྱབས །
 སྐད་ཅིག་གིས་ནི་གྲོལ་ནས་ཐར ། ༡༩ །
 སྦྱོ་མ་བྱས་པའི་གཞུགས་མི་ལོགས །
 མི་རོའི་རྒྱ་མ་བྱས་པ་དེས །
 ཐེང་བ་མང་བས་སྒྲེ་ལ་བཏགས །
 སྟུས་ཀྱང་དགག་དུ་མི་ནས་པ །
 དེ་བྱང་དུས་སྟུ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱབས །
 དེ་བཞིན་ཅམ་གྱིས་ཐྲིག་པ་དག །
 སྟིན་པའི་དྲན་པ་མེད་ཅམ་ན །
 དེ་ནམས་ཀྱིས་ནི་སྤང་བར་བྱེད ། ༢༠ །
 འབྲུག་བྱང་བ་ཡི་སྟིན་གྱི་གཞུགས །
 ང་རྒྱལ་འཛིགས་པ་རྩང་པོ་གསུམ །
 དེས་ནི་སྟན་པ་གནག་པ་ལ །
 སྟོག་བཞིན་མཚན་ཆ་སྤང་བ་ཡིས །
 མཐའ་ཡི་ཆར་བ་བྱང་ཅམ་ན །

འཕམ་པའི་དུས་སུ་བསྐྱར་ནས་བཀའ། ॥
 ཤིན་ཏུ་སྟོབས་ཆེ་ངག་ནམས་ཀྱིས། ॥
 ཁྱོ་ཞིང་བཅུ་དུ་བྱང་ཙམ་ན། ॥
 སྟོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་སྟོབས་བྱིན་པས། ॥
 དཔའ་བོ་གཅིག་གིས་དེ་ནམས་བཙོམ། ॥
 རས་རིས་ནམས་ནི་རང་དབང་བས། ॥ ༡༥ ॥

སྟོབས་པས་གང་བ་མཛོ་པོ་འེ་གཟུགས། ॥
 ལུས་པོ་སྦྱངས་ནས་ནག་དང་ཁྲག། ॥
 ཅུ་མིར་དེ་ནམས་འཛིག་པ་ནི། ॥
 ཙ་ཤ་སྟུགས་པ་ཕྱག་པ་ནས། ॥
 འབྲུ་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཟོས་པ་ན། ॥
 སྟོལ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་བརྟན་ནས། ॥
 ཏུག་དུ་ཁྱེད་ལ་སོས་གས་བས། ॥
 མོས་གས་དེ་རང་སྟོན་དུ་གུར། ॥
 གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལུས་གུར་ནས། ॥
 བདྲ་དཀར་པོ་རྒྱས་པའི་སྟུན། ॥
 དེས་ནི་གཟུགས་བཟང་ལུས་ཐོབ་པོ། ॥ ༡༦ ॥
 སྟོབ་དཔོན་ནམས་ཀྱིས་བཀའ་དེ་ལ། ॥
 ན་བ་སྟོན་དུ་མ་བྱང་བས། ॥

ཐོས་པའི་ནོར་ནི་ཐོངས་པར་གྱུར །
 བཤེས་གཉིན་གསེབ་དུ་སྐྱགས་པ་དེ །
 ཁྱོད་ལ་མོས་གསུམ་བསྟོད་རྒྱུས་པས །
 གསུང་ལྡན་སང་ཁྱིའཕོག་པར་བྱེད །
 དེ་འཕྱོགས་པ་ཡང་སྐྱལ་པོའི་མདུན །
 སྐྱེ་ཆ་སྤྲ་ཚོགས་བདགས་ནས་ནི །
 གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་སང་ཁྱི་སྟོད ། ༥༠ །
 ས་ལ་ཉལ་བས་རྒྱལ་མས་ཁེངས །
 ལུས་ཀྱི་ཁ་དོག་དུ་བར་གྱུར །
 དུག་པོ་གོས་ཀྱི་ལུས་ས་བྱབ །
 ཉག་དུ་ཤིག་དང་སྟོམ་གསོད །
 གཞན་གྱི་མདུན་དུ་ཐོར་གོག་འཛིན །
 ཉག་དུ་སྟོངས་མོ་བྱེད་པ་དེ །
 སྟོམ་ས་ཁྱིའཕོག་སྐབས་ཙམ་ན །
 ཇེས་པར་མཛེས་ས་ཚོད་སམ་ནི །
 ར་ཡབ་མཛེས་པས་གཡབ་པར་བྱེད །
 སྟོབས་ཆེན་ཁྲིང་པོ་ཆེ་རྣམས་ཀྱིས །
 བདག་པོར་གྱུར་ནས་གདུགས་གཅིག་པ །
 རས་རིས་ཙམ་གྱིས་སྐྱལ་པོར་གྱུར ། ༥༡ །

གཞན་གཡོག་ལས་དང་ཡོན་ཏན་དང་ ॥

ཚོང་དང་ཐབས་ཀྱིས་ནོར་ཚལ་བ་ ॥

ཚེ་སྤུ་ས་ཡིས་དག་བའི་ནོར་ ॥

ཇི་ལྟར་བྱས་ཀྱང་ནོར་མེད་པ་ ॥

སྤུ་ལ་བསྐྱངས་ཀྱང་ཆེད་བ་མེད་ ॥

ཀྱེ་ས་ཁྱེད་ལ་བསྐྱངས་ཙམ་ན་ ॥

ས་གསེབ་དུ་ནི་ནོར་ཆེད་ནས་ ॥

མི་དེ་ཕྱག་བོར་བྱར་པར་བྱང་ ॥ ༩༩ ॥

འཁོབ་མེད་པས་ངོ་ཚ་རེ་ ॥

གོས་མེད་པས་ནི་རྩང་པས་བཞུལ་ ॥

ཐོངས་པ་ཡིན་པས་གཉིས་གྲིས་བོར་ ॥

རྩར་དགོས་ས་ནོན་པ་ཐག་རིངས་སུ་ ॥

ཀྱེ་ས་སྒྲོལ་ས་ཁྱེད་ལ་ནི་ ॥

རང་གི་སྤྱུག་བསྐྱལ་བསྟན་ཅས་ན་ ॥

དྲ་ནམས་རྒྱིག་པ་ས་ལ་བཞོ་ ॥

དེ་བཞོས་ས་ཡང་ཁྱིས་བསྐྱོར་ནས་ ॥

རང་ཡིད་འོང་བ་གྲིལ་བོའི་ཁབ་ ॥

ཁྱིས་དེར་གཉིད་ནི་ལོག་པ་ལས་ ॥

མཛེས་མ་རྣམས་ཀྱི་ལག་བརྒྱན་གྲགས།
 དེས་ནི་གཉིད་ལོག་སད་པ་རྟེན། ॥ ༢༢ ॥
 ཕྱོགས་བཅུར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་ནི།
 འིན་དུ་འོད་ཟེར་ལྡན་པ་དག།
 མཚན་ཉིད་ལྡན་པའི་བྱད་མེད་དང་།
 མཆེ་བ་དུག་ཡོད་གྲང་པོ་ཆེ།
 མ་བྱའི་སྒྲིལ་ཁ་དོག་ལྡན།
 དེ་ལྟར་སྒྲོ་བ་དྲ་བཟངས་དང་།
 རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཉི་མའི་འོད།
 རྒྱུ་མེད་པའི་གཏོར་གྱིས་བཀང་།
 དམག་གི་དཔའ་བོ་མང་བ་དང་།
 སྒྲོལ་མ་ཁྲིད་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱུ་གྱིས།
 འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར། ॥ ༢༣ ॥
 མ་ལ་ཡ་ཡི་ལྷ་མ་ར་བྱ།
 རོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཡི་དོ།
 དེ་ལ་ཅན་དན་ལ་སོགས་བསྐྱས།
 ལྷ་མོ་རྣམས་ཀྱང་འཛོགས་བྱས།
 འགྲོན་སར་མཆོད་པ་བྱས་པ་བཞིན།
 འིན་དུ་ཆགས་ནས་ཅེད་མོ་བཅེས།

སྟོལ་མ་བྱིད་ཀྱི་རིག་པ་གུབ །
 རིག་པ་འཛོལ་བའི་ལྷ་དབང་པོའི །
 རལ་གྱི་འོད་ཟེར་ལྡང་གསལ་ནི །
 ལག་བཟང་དེ་ལ་པོག་པ་དེ །
 ཡང་ནས་ཡང་དུ་གསོར་བྱེད་བ །
 གཟུགས་བཟང་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར ། ༡༥ །
 ལྷ་ཉིག་ཐེང་བས་མཛོས་པར་བཏགས །
 དེ་བཏགས་ན་མའི་བར་དུ་བྱུང་ །
 རྣ་བར་ཨ་དལ་བཏགས་པ་དེ །
 མིག་དང་གང་ཟག་འབྲས་པ་འདྲ །
 ཐོར་ཚུགས་མཚན་ར་བ་བཏགས །
 དྲི་ཞིས་བྱང་བས་བོར་ས་ནས །
 རྟེན་པར་གཡེར་ཁ་མཛོས་པར་བཏགས །
 ཞབས་གཉིས་ལེགས་པ་དེ་ལ་ནི །
 སིལ་སིལ་སྒྲ་དང་གཡེར་ཁ་བཏགས །
 སྟོལ་མ་བྱིད་ལ་བསྐྱབས་ཅས་ན །
 འདོད་པའི་ལྷ་ལ་དགའ་བ་ཅས །
 དེ་ཕྱད་ལྷ་མོ་བསྟེན་གྱུར་བྱེད ། ༡༦ །

རྫོང་འགལ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིས་བསྟོར ॥

གསེར་གྱི་བརྒྱ་དེ་ལ་ནི ॥

གེ་སར་རྩོུ་ཐུ་པ་ལས་འབར ॥

པ་ར་ཐུ་ཏའི་ཤིང་དེ་ནི ॥

ཐུང་ཟད་བཀལ་བ་དྲི་ཞིས་དམར ॥

དེས་ན་ཐུ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེད ॥

ཏམ་བྱ་ར་དང་ང་ལ་སོགས ॥

ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྣམ་པར་བསྐྱབས ॥

སྒྲོལ་མ་ཁྱེད་ཀྱིས་བཀའ་དྲིན་གྱིས ॥

ལྷ་ཡི་ལྷས་རར་ཡུན་རིང་ས་རྩེས ॥

བདེ་བ་ཤིན་དུ་ཉམས་སུ་སྤོང་ ॥ ༥༧ ॥

གཤུར་དང་ནི་ཀ་ཀོ་ལ ॥

ཨ་ཀ་ཅ་དང་སྒྲོལ་དང་དྲི ॥

དེ་རྣམས་བཏགས་ནས་ཆུར་བསྐྱེས་པས ॥

དྲི་ཞིས་ཆུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བཞེག ॥

ལྷ་སོའི་རྣ་མ་བཞིས་ཀྱི་བར ॥

ལྷ་ཡི་གཙང་པོ་ཆུ་མགྲོགས་དེས ॥

པར་དེག་ཆུར་དེག་རྩེད་མོ་བྱེད ॥

ལྷ་སོ་སངས་པ་དེ་རྣམས་དང་ ॥

ཁྱོད་གྱི་བཀའ་རིན་བསྟོན་ནམས་གྱིས།
ལྷ་ཡུལ་དུ་ནི་ཅེད་སོ་སོང་། ༣༠ །

མཐོ་རིས་གནས་པའི་ལྷ་ནམས་གྱིས།
གུས་པས་བཀའ་ནི་སྤྱི་བོས་ལེན།
དེ་ལེན་ཕྱག་ནི་ཉམས་ནས་སུ།
སྤང་བོ་ཆེ་ལ་ཞེན་པ་ལ།
གྱུན་ཆ་བདགས་པའི་གསལ་ཆེ་དེས།
ལག་པ་གཉིས་ལ་གདུབ་བྱ་བདགས།
དེས་ནི་ལྷ་ལི་བསྟོངས་ཙམ་ན།
བཀག་མི་ནས་པ་བ་སྤྱུ་རྩེ་།
རྩེ་རྩེ་པ་ལས་ལག་བསྟུན་བདགས།
ཁྱོད་གྱི་སྤྱད་གྱིས་གཞིགས་ཙམ་ན།
ལྷ་ལི་དབང་བོ་བསྟུན་ཕྱིན་ཐོབ།
ལྷ་ལི་ས་རིས་བསྟོང་བ་བྱེད། ༣༡ །

སངས་ཀྱས་བསྟན་པ་དེ་ལ་ནི།
རིན་ཆེན་པོ་དོག་སྤྱི་བོར་གནས།
ནམ་མཁའ་དཔལ་གྱི་ལྷ་རིས་ཁྲབ།
ཉི་མ་ཤར་ཀའི་འོད་འབྱེད།

དེས་ནི་འཛིག་རྟེན་གསུམ་པོ་བཀའ་ ॥
 གཡོན་བསྐྱུས་གཡམས་བརྒྱུང་ཞབས་གཅིག་གིས་ ॥
 དེ་མཚན་བཀའ་པ་ཚངས་པ་དང་ ॥
 དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་བྱུང་འཇུག་གོ་ ॥
 བྱིད་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་བསྐྱོས་སེམས་བཀྱིས་པས་ ॥
 སྤྱིད་པའི་འཛིགས་པ་ཕྱིས་མི་འབྱུང་ ॥
 སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ཆད་ནས་ཡོད་ ॥ ༣༠ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་འདི་ལྟར་མཐོང་ ॥
 གཤམ་ཚལ་ཕྱུག་གིས་མཚོན་ཆས་བཟུང་ ॥
 འིན་དུ་འཛིགས་པ་སྟོབས་པོ་ཆེ་ ॥
 གས་མཁའ་བྱུང་པར་ལག་གཏུང་བུ་ ॥
 དེ་ནས་སེམས་ཆེ་སྐྱུལ་དུ་མཐོང་ ॥
 ཀྱེ་མའི་ཁྲིས་ནས་སྐྱུག་པར་བྱེད་ ॥
 རོད་པའི་སྐྱུ་ནི་འིན་དུ་འཛིགས་ ॥
 མ་ཐུངས་པ་ཡི་སྟོན་པ་བྱེད་ ॥
 རོ་ལངས་དྲིང་དྲིང་ཤག་ནི་བརྟུང་ ॥
 འཛིགས་ཆེན་ཅེད་མོ་སྐྱུ་ཆེན་སྐྱུག་ ॥ ༣༡ ॥
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་མཐོང་བ་ལ་ ॥
 སྐྱོལ་མའི་བ་སྐྱུ་དེ་རེ་ལས་ ॥

འཇིག་རྟེན་པ་དེ་འཛོ་བར་བྱེད །
 བདེ་བར་གནས་པ་ཚངས་པ་དང་ །
 ལྷ་ཡི་དབང་པོ་བརྟུན་དང་ །
 དབང་ཕྱག་ཆེན་པོ་ཁྲུལ་སོགས །
 ལྷ་དང་མི་དང་གྲུབ་ཐོབ་དང་ །
 ཇི་ཟ་གཞོན་སྦྱོན་སྦྱེལ་ནས་ས་དང་ །
 ཕྱོགས་སུ་རྒྱ་བའི་འཁོར་མོ་ཡང་ །
 ཐ་སེད་བདེ་ག་ཤེགས་ཁྲིམ་དེར་གནས །
 གྲུ་མ་རབ་དུ་རྩུ་འདྲུལ་རྟེ །
 འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱིས་ཕྱག་བྱས་པ །
 གྲུ་མ་འགལ་ནི་འགལ་གནས་པ །
 ལྷ་ཚོགས་ལྷ་སེད་དངོས་པོ་ནི །
 གྲུ་མ་སྦྱོལ་མ་ཁྲིད་ཡིན་ནོ། ། ༣༩ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྟོང་བ་ལ །
 རྒྱ་སྦྱེགས་དང་ནི་སྟོན་དུ་ར །
 དཀར་དམར་ཁ་དོག་ཉི་མི་ལྟར །
 དཔལ་ལྷན་ཨིན་ནི་ལ་འདྲ །
 ཁ་ཅིག་གིས་ནི་སྟོང་བ་ལ །
 འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་དུབས་དཀར་འདྲ །

ཁ་ཅིག་གིས་ནི་གསེར་འདྲ་མདོག་།
 ཁྱིད་ཀྱི་གཞུགས་ནི་སྤྲོ་ཚོགས་མཐོང་།
 ཤེལ་དང་འདྲ་བར་གང་འདོད་གཞུགས་། ༣༩ །
 ཡེ་ཤེས་མར་མོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་།
 དེས་ནི་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཐོང་།
 དེ་ཉིད་མཁྱེན་པ་དབང་པོ་གཅིག་།
 རེས་པར་ཁྱིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནི་།
 གངས་ལས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཤེས་།
 ཡང་ན་དེ་ཡིས་སྤྲོས་ཀྱིས་མཁྱེན་།
 བདག་གིས་ཁ་གདངས་བྱས་ནས་ནི་།
 བྱ་རོག་ཁ་འདྲའི་སྒྲ་དང་ནི་།
 རྒྱག་བསྐྱེད་ཚད་པས་བྱས་ཅས་ན་།
 དེ་སྤྲོས་ན་ཚ་བྱང་ཅས་ན་།
 བདག་གིས་པོ་རོག་སྒྲ་བཞིན་བདོན་།
 གཞན་གྱི་སེམས་ལ་གཞན་གང་རྒྱ། ༤༠ །
 བདག་གིས་ལྷས་པའི་དོན་འདི་ནི་།
 མ་ལྷས་གོང་དུ་རྒྱག་པར་མཁྱེན་།
 ཁྱིད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ལ་ནི་།
 བདག་གིས་ལྷ་བ་དོན་མད་སྐྱང་།

འོ་ནའང་རང་སེམས་དགའ་བའི་དོན།
 ཉེ་བའི་གཉེན་གྱི་སདུན་དུ་ནི།
 དུག་དག་སྐྱུག་ས་པ་སྐྱུས་པ་བཞིན།
 སྐྱུག་བསྐྱུས་དོན་དེ་གཤམ་ཀྱང་ནི།
 རང་སྤྱིང་ཡང་ཞིང་བདེ་བ་བཞིན། ༡༡

པན་འདོགས་དགའ་བ་གྱུ་མཐོ་ཉིད།
 རབ་དུ་གསལ་བ་རྒྱ་བའི་རྒྱ།
 ཀྱུ་ས་མཛོས་སེམས་འཛིགས་པར་བྱ།
 བཀྲ་པ་ས་འག་ཡེ་གཤམ་གནང་བར་བྱ།
 སྤྱིང་ཆེ་ཆེན་སོ་བྱིང་ཉིད་ཀྱིས།
 སུན་ནག་སེམས་ནི་གསལ་བར་སྤྱོད།
 བྱིང་གྱི་བསྟོད་པའི་རྒྱ་དེས་ནི།
 བདག་གི་སེམས་ནི་གཤང་བར་བཀྲས།
 ཕན་ནས་བྱང་ས་གཞི་སྤྱོད་དོ།
 བསྟོད་པ་འདིས་ནི་འགྲོ་བའི་དོན།
 འཇམ་བྱ་ཐོབ་པ་ཡོང་པར་སྤྱོད་། ༢༥

རབ་དུ་བསྟོད་པའི་ཡོན་ཏན་རྒྱ།
 བདག་གིས་བསོད་ནས་ས་བཤད་མི་གཤམ།

བསོད་ནམས་དེ་ཡི་སྟོབས་ཀྱིས་ནི།
 འཇིག་རྟེན་པ་ཀུན་དོན་གྱུ་བ་ནས།
 གོལ་པའི་བདེ་བ་སྤང་བར་ཤོག།
 སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་མཐིལ།
 དེ་ཡི་མཚན་མ་བཀུ་ཤིས་ཀྱིས།
 དེ་བཀའ་ཡོད་པ་དེ་ལ་ནི།
 བདེ་བ་ཤེགས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་རིས་ཡིན།
 བདེ་ནས་བདེ་ཅུ་འགྲོ་བ་ཀུན།
 སྤར་བར་སོང་ནས་བདེ་བར་ཤོག། ༣༧ །

མེ་དོག་ཐེང་བ་འཛིན་པའི་བསྟོན་པ།

སྟོབ་དཔོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས་མཛད་པ་
 རྫོགས་སོ།

NOTE.

Page	for	read	
V३	ཐུལ	ཐུལ	ཐུལ །
"	V३	ལམ་མཁུ་	ལམ་མཁུ་ །
"	V७	བདེ་བསྐྱེད་	བདེ་བསྐྱེད་ །
"	"	གང་	གང་ །
"	"	ང་པོ་	ང་པོ་ །
"	༤༠	ལམ་མཁུ་	ལམ་མཁུ་ །
"	༤༢	འཇིག་ཇུ་	འཇིག་ཇུ་ །
"	༤༣	རི་དྲགས་	རི་དྲགས་ །
"	༤༤	ཞིང་	ཞིང་ །
"	"	གཞུགས་ཅན་	གཞུགས་ཅན་ །
"	༧༠	བཙོན་	བཙོན་ །
"	༧༡	རྒྱུ་	རྒྱུ་ །
"	"	བདེ་	བདེ་ །
"	༧༣	ཐུལ་	ཐུལ་ །
"	༨༢	ཐུལ་མཁུ་	ཐུལ་མཁུ་ །

TRANSLATION.¹

1

Beverently bowing my head weighed down already by the coronet formed by my joined palms, O noble Saviouress, refuge of the distressed, do I worship both thy feet which seem just dyed as it were with lac by reason of the gleam arising from their contact with the glorious splendour of the lofty gods' crest-jewels resembling in their ruddy brightness the light of the infant sun.

2

Hapless that I am, with my body inextricably plunged in the fire of misery, utterly at a loss to know whither to turn, afflicted in my folly on account of the futility of my frequent attempts to do something or other, I who have oftentimes heard of thee from others, now, following another's lead, take refuge in thee who destroyest sin, linked as I am to the hope of regaining my light, even as a blind man turns his face towards the sky to behold the splendour of the sun and the moon.

3

Thy mercy flows in sooth to all creatures without distinction, and I too am assuredly included

¹ I am under a great obligation to my esteemed friend Mr. Hari Nath De, M.A., M.R.A.S., accomplished Librarian of the Imperial Library, Calcutta, for collaborating with me in the preparation of the English translation of the difficult and obscure Sanskrit original.—S. C. VIDYABHUSANA.

therein, being numbered among them. Unequalled is thy might even as the orb of the radiant sun, dispelling the darkness of the sins of all this universe. Nevertheless, I indeed am miserable, fie on me! whose evil actions have ripened into such evil results.

4

Fie! fie on me! unfortunate that I am, whose darkness is not dispelled even by the brightness of the sun, I who am thirsty even on the edge of the bank of the Himalaya-born stream which is as cool as a piece of ice, who am penurious even (when placed) in the depth of the cavern of gems situated in the vicinity of the high road in the Island of Gems, and am helpless even though I have chosen thee, who art the sole upholder of all the universe, for my helper.

5

Even a mother feels vexed at a son repeatedly crying to be suckled, even a father is worried at prayers for unworthy objects made to him daily, but thou who art the principal shoot of the great wish-yielding tree whose mighty fruit is the desire of the three worlds, thou, I say, grantest to all beings the boons that they crave without ever being altered in feeling.

6

"Whosoever is scorched by the torrent flames of misery, his Saviouress shall I be"—this determination, of thine do thou fulfil in my case, plunged as I am in the abyss of misery.

As long as the miseries of living beings increase, being difficult to remove, so long indeed flows thy mercy on those whose minds are rapt in meditation of the vehicle of the Perfectly Wise.

7

Upon one thus crying with raised hands for succour, through pretext of uttering a hymn in thy praise, even an outsider would not think it proper to look down with indifference, much less would one like thee, O mother. Seeing the success of other suitors, I am filled with desire to obtain from thee fulfilment of my request for a desired boon, while I am greatly burning with an unbearable and ceaseless internal fever which has been brought on by sorrow.

8

If I am a sinner whence increases this great devotion of mine for thee? Thou alone forcibly removest all sins by the fact of thy name being heard or uttered or meditated upon. So tell me, O truth-telling one, wherefore in my case thou shirkest thy task of removing sins? Say, does a doctor, who is very kind-hearted, refuse treatment to a patient even though the latter be sure to succumb?

9

Since it does not fall to my lot even for a moment to worship thy lotus-like feet, for that reason especially let this humble, sorrow-laden, poetical composition of mine ensure fulfilment of my longings, seeing that I am one carried away simultaneously or suc-

cessively by my own wicked faults, such as duplicity, envy, pride, etc., even as a camel belonging to a monastery is the common drudge of many persons.

From the monster-laugh in the form of the loud noise on the shore, caused by the dashing of the raging surge which agitates itself as it moves on, whirled by the storm raised by the world-ending deluge, forthwith, O Goddess, the shore of the ocean is reached with ease by shipwrecked passengers bowing to thee when they are in imminent peril of drowning, wailing piteously and emitting futile cries of despair.

They who rest on their beds in a house in which has entered with speed a conflagration, terrible with the blaze of sparks which rise in waves high up to the interior of the mansion of the sky that is formed by the contact of clouds, which are conglomerations of smoke—even those in such a plight are saved in a twinkling by thee with the rapidity of a lightning-flash illumining the clouds with its rapid play, when with folded palms raised to their heads in token of humble prayer, they supplicate to thee with voice choked with tears.

He who is swung about in the cradle formed by the two rising tusks of an elephant filled with the fire of hostile rage excited by rival elephants whom he challenges with loud roars, while bees string them-

selves into a garland round his two valley-like cheeks that overflow with streams of ichor—even one in such a plight, thinking of thee, defies death cheerfully as if he were seated on the top of a castle built on a huge mountain summit.

Thou compellest to thy service even brigands that have terribly frowning glances and are puffed up with pride as their hands brandish sharp-edged swords in lonely forests fraught with the dire festivities of lances and heavy maces smiting human heads. Thy name is the abode of luck written as it is legibly and unmarked with the pen of cares.

One, who utters a worthy hymn fraught with meaning in thy praise, is avoided in fear by a lion of sharp fangs and terrible jaw, even though it be about to pounce on him with anger—a lion whose dire neck-joints have their terribly bristling mane washed with the blood issuing from the head of mad elephants mangled by the teeth and sharp nails of the lion striking as hard as thunder.

A serpent whose form is as black as a curling mass of smoke, whose terrible mouth is dilated through the act of constant hissing, whose huge vibrating tongue is as it were the noose of the god of death—even such a serpent renounces its evil nature and yearns to recount thy excellences over and over again,

and with its mind devoted to thee attains the beauty of a garland of blue lotuses, each of which is encircled with a row of bees delirious with delight.

16

! Whoever has his hair dishevelled at the hands of royal military officers frightened of their master's frown, or is bound in the hard fetters of unbearable slanders noised abroad by babbling servants rushing up and down, his throat and lips being parched with hunger and thirst, forthwith doth he rid himself of that dire calamity by taking refuge at the noble feet of Tārā, what though he be forsaken by his dearest friends!

17

Terrible with the excessive splendour of thy resplendent weapons which are of power to quell the pride of the manifold false decorations effected by a series of works brought into existence through power of magic, the demons wearing garlands made of masses of entrails from dug-up corpses, confer on him whose sins have been removed by the recollection of the charms derived from thy Tantras, a protection which no foe can take away.

18

In the field of battle darkened by streams of ichor flowing in rivers from the cheeks and forehead of elephants whose forms are like those of rumbling clouds—the field which is brightened by the splendour of weapons which flash like lightning—the field where showers of arrows are constantly raining, the single-handed warrior hemmed in on all sides by the

mighty arms of mortal enemies, suddenly crushes his world of foes, if he is filled with courage by thee.

19

Of those who are faithfully attached to the service of thy feet, like patients making use of medicinal drugs, the limbs become resplendent as gold and the eyes dilated like lotuses even though their bodies are eaten up by vermins moving about the interior of their mouths and in their entrails or attached to their flesh and skin, melting with pus and horrible impurities, the effect of diseases consequent on a life of wickedness.

20

He in whose bowl of hearing the mendicant dole of learning imparted by teachers has not found a resting place, and who is reduced to speechlessness in the assemblies of the learned through his lack of the wealth of instruction received—even such a one, having obtained, through the might of his devotion to thee, the mastery of speech elevated by the wealth of embellishments in the shape of figures of speech of all sorts, dethrones his adversaries in royal courts.

21

He who is embrowned by dust through sleeping on the ground, whose body is bare owing to the rag that covers his loins being tattered, who for the sake of a morsel of food in a potsherd squeezes out the lives*

* The allusion is to the custom of employing low-class men to kill lice and other vermins to be found in bedsteads, which are generally placed out of doors for this purpose. In up-country the cry *Khatmal khilaoge* is well known.

of lice in front of another man's house—such a one, strenuously worshipping thee, becomes lord of the earth, which is hardened by the tusks of rut-blinded elephants whose charming smile is indicated by the waving chowries borne by noble damsels and on whom is raised one sole royal umbrella.

Worn out by a frequent recourse to the ways and means of service, agriculture, artisanship, flattery and barter, unsuccessful in obtaining wealth which is the auspicious fruit of merit acquired in a previous birth, paupers become again and again masters of wealth in the shape of store of gold disgorged by the earth if they pray for wealth to thee who transcendest fate and art the mother of the hapless.

One who is disconcerted through discontinuance of service, chidden by his wife whose dress is reduced to tatters, avoided from a distance through selfishness by his own kinsmen, sons, friends and relatives, as soon as he acquaints thee with his misery, becomes lord of edifices, the precincts of which are worn out by edges of horses' hoofs and is awakened from sleep by the tinkling of the armlets of the women of his seraglio.

Through a particle of thy grace, O Blessed One, he becomes possessor of a (chariot the) wheel (of) which skims the circle of the quarter, of a spouse emitting

as it were, the canopied beauty of the sky where the Sugatas are seated on seats formed of crest-jewel ornaments, which fills the three worlds with bright rays from myriads of uprising suns, and which makes Brahmā, Rudra, Indra, and Viṣṇu bend down with the weight of one foot doubled up in proud martial attitude.

Some see thy form as full of anger shrouding the interspaces of the sky with a portion of thy arm resplendent with the rays emitted by weapons (held thereby), having restless and terrible hooded serpents for thy armlets, fearful on account of the tumult of horror-striking sports prompted by the intoxication of the joy produced by the loud clappings of Vetālas at the time of their terrific dance, and terrible drum-beatings and foe-disconcerting laughter.

Some see thy form which commands the reverence of the three worlds as endowed with an infinity of natures made out of moveable and immoveable constituents, as possessed of diverse aspects owing to its creation of innumerable hundreds of Sugatas stationed in an abode encircled by the wheel of the quarters, and as having serpents, Gandharvas, Siddhas, men and gods such as Brahmā, Indra, and Rudra, undisturbed, either abiding on the surface of the earth or in the expanse of the sky springing up from the pores of every hair of thine.

Some see thy form as red like the sun or as redder than gleam of vermilion or lac dye; similarly others see it as green-like fragments of leaves pounded by a bright and thick sapphire stone, while others again see thy universal form diversified by a difference of condition as like crystal or like gold or whiter than milk churned from the milk ocean.

The sole realiser of all knowable truths demonstrated to him by the lamp of omniscience or the all-knowing offspring of such a one, realises face to face the tale of thy excellences, whereas the lament which one like me pours forth with opened mouth like the cry of a crow—that lament is for the purpose of solacing a mind afflicted with the pain brought on by the fever of sharp misery.

What I intend to tell thee, that is well known to thee beforehand; the excessive labour to relate it is merely for the purpose of satisfying my foolish mind; but by pouring forth one's sorrow in words as though it were a poison before an affectionate friend, though he be already aware of it, a miserable man obtains ease by unloading his heart.

O thou who art the lunar digit, shining on the sea of the joy of bliss, deign thou to cast a glorious glance

of thine; grant thou, O thou of deep mercy, nurture through instructions of wisdom; destroy thou mental darkness, seeing that my mind being washed by the water of thy praises, there has been seen (by me) a place of bliss whence the mere praising of thy excellence in this world becomes an infallible remedy for mankind.

In virtue of the merit acquired by me through hymning a portion of thy multitudinous excellences—a merit the quality of which is immeasurable, which is sweet of taste owing to its rendering fruitful the desire for the attainment of virtue and which is to last till salvation is attained—may this world forthwith reach that land of Sugata's sons which bears the name of Sukhāvati and is characterised by the auspicious *svastika* mark imprinted on the sole of the feet of the revered Lokēśvara.

INDEX
OF
TIBETAN WORDS WITH THEIR SANSKRIT
EQUIVALENTS.

Words.	म	Page
गुर्तेके'वन्दे'ङ्ग'य सारटोति	...	८५
गुर्न सळं	...	१७
गुर्न'व'भुङ्गे'ते' उव'सि'न	...	१७
गुर्न'द'मा'द आ'न'न	...	८७
गुर्न'स'भुङ्गे' सळं'य	...	८५
गुर्न'द'मा'द सळं'वि'द	...	८५
गुर्न'य सळं'वि'द	...	१२
गुर्न'य सळं'वि'द	...	११
गुर्न' य'पि	१२, १७, १८, १७, ८१	
गुर्	१२, १८, ८८, ७७, ७२, ७७, ७७	
गुर्न १२, १८, १८, ८७, ८१, ८१, ८८, ८७, ७७, ७७, ७७		
गुर्न स'हो	...	१७
गुर्न कु'ल	...	८२
गुर्न न'न	...	८२
गुर्न स'हो	...	८७

Words.			Page
དུམ	24
དུམ་རིང་པོ་ ལམས་	24
དུམ་ བཅུ་	25
དུམ་པ་ ལམས་	26
དུམ་པ་ ལམས་	27
དུམ་ ལམས་	28
དུམ་ ལམས་	29
དུམ་ ལམས་	30
དུམ་ ལམས་	31
དུམ་ ལམས་	32
དུམ་ ལམས་	33
དུམ་ ལམས་	34
དུམ་ ལམས་	35
དུམ་ ལམས་	36
དུམ་ ལམས་	37
དུམ་ ལམས་	38
དུམ་ ལམས་	39
དུམ་ ལམས་	40
དུམ་ ལམས་	41
དུམ་ ལམས་	42
དུམ་ ལམས་	43
དུམ་ ལམས་	44
དུམ་ ལམས་	45
དུམ་ ལམས་	46
དུམ་ ལམས་	47
དུམ་ ལམས་	48
དུམ་ ལམས་	49
དུམ་ ལམས་	50
དུམ་ ལམས་	51
དུམ་ ལམས་	52
དུམ་ ལམས་	53
དུམ་ ལམས་	54
དུམ་ ལམས་	55
དུམ་ ལམས་	56
དུམ་ ལམས་	57
དུམ་ ལམས་	58
དུམ་ ལམས་	59
དུམ་ ལམས་	60
དུམ་ ལམས་	61
དུམ་ ལམས་	62
དུམ་ ལམས་	63
དུམ་ ལམས་	64
དུམ་ ལམས་	65
དུམ་ ལམས་	66
དུམ་ ལམས་	67
དུམ་ ལམས་	68
དུམ་ ལམས་	69
དུམ་ ལམས་	70
དུམ་ ལམས་	71
དུམ་ ལམས་	72
དུམ་ ལམས་	73
དུམ་ ལམས་	74
དུམ་ ལམས་	75
དུམ་ ལམས་	76
དུམ་ ལམས་	77
དུམ་ ལམས་	78
དུམ་ ལམས་	79
དུམ་ ལམས་	80
དུམ་ ལམས་	81
དུམ་ ལམས་	82
དུམ་ ལམས་	83
དུམ་ ལམས་	84
དུམ་ ལམས་	85
དུམ་ ལམས་	86
དུམ་ ལམས་	87
དུམ་ ལམས་	88
དུམ་ ལམས་	89
དུམ་ ལམས་	90
དུམ་ ལམས་	91
དུམ་ ལམས་	92
དུམ་ ལམས་	93
དུམ་ ལམས་	94
དུམ་ ལམས་	95
དུམ་ ལམས་	96
དུམ་ ལམས་	97
དུམ་ ལམས་	98
དུམ་ ལམས་	99
དུམ་ ལམས་	100

Words.		Page
སྐྱེའམ་ ཀུའར་	712
སྐྱེགས་པར་གྱུར་ན་ འདྲཱིལ་	17
སྐྱེད་གྱུ་ བྲམ་ ..	.	22
སྐྱེ་བ་ གསལ་ ..		77
སྐྱེ་བ་ལ་བརྟེན་ གསལ་མཁུ་ ..		27
སྐྱེ་བོ་ གན་ ..		77, 78
སྐྱེད་ཚལ་ འཇམ་གན་	77
སྐྱེ་ཁྱིམ་ ..		72
སྐྱེ་བ་མེད་ཅིང་ གཞི་, ..		22
སྐྱེ་བར་ ལེན་ ..		77
སྐྱེ་བྱེད་ གཞི་	72
སྐྱེན་ བོལ་ ..		72
སྐྱེན་མེད་ གཞི་ ..		22
སྐྱེགས་མེད་ གཞི་ ..		27
སྐྱེགས་མེད་ གཞི་ ..		22

ཁ

ཁ་ བར་ ..		22, 27
ཁ་ གསལ་	22
ཁ་ གཞི་	27

Words.				Page
संघ हिम	१७
संघो धाम	११३
संघिसि मर	११३
संघ मेह	१७
संघ वेला	५०
संघो अश्वपैति	५०
संघ	१७, १११
संघ भग	१७, ८०
संघ भाग	१८
संघ पूर्य	११३
संघ मन्त्रि	५३.
संघो मणि	८८
संघो मणि अस्त्रि	१७
संघ गर्भ	५०
संघो अन्तराल	८७
संघो विज्ञेय	८५
संघो विज्ञेय	१७
संघ आत्मा	८७
संघ आधि	७३
संघ आत्मा	८३

Words.				Page
ཐབ་འཐུག་ བཞུག	୮୦
ཐིམ་ ཡེ་ཤ	୫୦
ཐིམ་ཐབ་ ལྷན་པུར་	୭୨
ཐིད་ ལ་ད	୫୫, ୫୭, ୮୨, ୮୭
ཐིད་ རེ	୫୨
ཐིད་ ལམ་	୪୭
ཐིད་ ལའ་	୪୨
ཐིད་ཀྱི་ རུག་ལྔ་	୪୭
ཐིད་ཀྱི་ ལའ་	୪୨
ཐིད་ཀྱིས་ ལོ་	୮୫
ཐིད་མགོན་ལྔ་པ་ ལྷན་པུར་	୮୫
ཐིད་ལ་ ལམ་	୫୦, ୮୨
ཐིད་ལ་ ལོ་	୪୨
ཐིད་ལས་ ལྷན་པུར་	୪୫
ཐོག་ རྒྱུ་ལྔ་	୫୨
ཐོག་སྐྱེ་ རྒྱུ་	୫୨, ୭୭
ཐོད་ ལམ་	୪୪, ୪୫
ཐོད་ ལོ་	୫୨, ୮୦
ཐོད་ མཐུ་	୪୭
ཐོད་ རུག་ལྔ་	୭୭

Words.			Page
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50, 70, 72, 73 44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50, 44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ལྟར་ཕྱིན་པ་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ལྟར་ཕྱིན་པ་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52, 54
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	70
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	52
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	50
ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་	44

Words.

Page

ଆମର କୌତୃ	୬୭
ଆମରାଂଦନସ ବୁଦ୍ଧିବଦ୍ଧ	୧୭
ଆମରାଂସ ବିବର	୬୭
ଆମରାଂସ ବୁଦ୍ଧ	୮୬
ରାଜିବଂସର ସମ୍ପ୍ରଦିତ ଯୋଗ୍ୟତା	୧୮
ରାଜିବଂସ ବିନି	୮୧
ରାଜିବଂସ ବିନି	୮୬
ରାଜିବଂସ ବିନି	୬୦
ରାଜିବଂସ ବିନି	୧୨
ରାଜିବଂସ ବିନି	୧୭
ରାଜିବଂସ ବିନି	୬୦
ରାଜିବଂସ ବିନି	୧୮
ରାଜିବଂସ ବିନି	୧୮

ସା

ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କର୍ମ	୧୮
ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କର୍ମ	୧୭, ୮୭
ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କର୍ମ	୧୮, ୬୦
ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କର୍ମ	୮୧
ସାମ୍ରାଜ୍ୟ କର୍ମ	୬୦

Words.				Page
གང་ཕྱིར་ བསྐུལ་	୮୮
གང་པ་ ཕུལ་མཇུག་	୫୭
གང་ཞིག་ བ་	୫୧
གང་ལགས་ བུ་	୮୫
གངས་ ལམ་	୫୭
གངས་ཙན་ལམ་ཀྱང་བུ་ རྒྱུག་ རྒྱུག་	୧୭
གད་ རམ་	୧୯
གཡའི་ བའི་	୧୭
གྱི་	୧୭, ୧୫, ୧୭, ୫୭, ୫୭, ୫୭, ୭୦, ୭୧, ୭୭			
གྱིས་	... ୧୭, ୧୫, ୫୭, ୫୭, ୫୧, ୫୮, ୫୮, ୭୦, ୭୧, ୭୧			
གྱུ་ མཆི་	୫୭
གྱུ་དང་བཅས་པ་ མཆི་	୭୫
གྱུ་པ་ མཆི་	୧୭, ୫୭
གྱུ་པས་ མཆི་	୧୭, ୧୭
གྱུ་པའི་ རྒྱུ་	୫୧
གྱུ་པའི་དང་ཀྱང་ མཆི་	୫୮
གྱུ་ བའི་	୭୧
གྱི་	୧୭, ୧୭, ୧୭, ୧୧, ୫୭, ୭୦, ୭୧, ୭୫, ୭୭			
གྱིས་	୧୭, ୧୭, ୧୭, ୧୧, ୫୭, ୭୦, ୭୧, ୭୧, ୭୭			
གྱུ་	୭୭

Words.				Page
ཡུང་ཅིང	22
ཤོན་དུ་བཏོག་པ་ ཕུ་མེད་	110
ཤོན་འཁྱུ་བས་པ་ ཕུ་མེད་	110
ཤོ་མོ་ ཀའ་པར་	20
ཤལ་ས་ བཅུ་	110
ཤངས་ནི་ མཇུག་	11
ཤུ་ གེ་མ་	110
ཤུ་བ་པ་ མཇུག་	11
ཤོགས་པོ་ བཅུ་	11
ཤོང་ ཕུ་	21
ཤོང་ཕྱིར་ ཕུ་	20
ཤོལ་བའི་བར་དུ་ ལམ་ལུགས་	10
ཤོས་པར་བུང་པ་ ལམ་ལུགས་	11
ཤང་ཆེན་ ཀའ་པར་	20
ཤང་ཆེན་ རམ་	11
ཤང་ཆེན་ རམ་ལུ་	11
ཤང་ཆེན་ལྷོ་པོ་ མཇུག་	11
ཤང་ཆེན་ལྷོ་པོ་ མཇུག་	11
ཤང་ ལམ་	11
ཤང་ རམ་	11

Words.			Page
བརྒྱུངས་ཆེན་པོ་ མོཌ	୧୭
བརྒྱན་ ལ་ཁ་འཕྲུལ་	୭୪
བརྒྱན་ ལ་ཁ་འཕྲུལ་	୭୨
བརྒྱས་པ་ མཐོང་	୬୬
བསྐྱེད་ རྒྱུ་ཆེན་	୭୩
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୦
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୨
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୩
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୪
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୫
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୬
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୭
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୮
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୮୯
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୦
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୧
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୨
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୩
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୪
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୫
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୬
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୭
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୮
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୯୯
བསྐྱེད་པ་ མཐོང་	୧୦୦

Words.			Page
འགུར་ བཅའ་	56
འགུར་ བཅའ་ཁྲིམས་	114
འགུར་ བཅའ་	61
འགུར་ཞིང་ ཇམ་	112
འགུར་ལ་ རྒྱུ་མཐུན་	112
འགུར་ཅིང་ ལམ་མཐུན་	114
འགུར་ ལོ་	50
འགུར་ལ་ རྒྱུ་	52
འགྲོ་བ་ མཐུན་	112
འགྲོ་བ་ མཐུན་	112
འགྲོ་བ་ བཅའ་	54
འགྲོ་བ་དག་ནི་ མཐུན་	66
འགྲོ་བ་ལ་ལྟར་ མཐུན་	112
འགྲོ་བ་ལ་ལྟར་ བཅའ་	52
འགྲོ་བ་ལ་ལྟར་ མཐུན་	112
འགྲོ་བ་ལ་ལྟར་ལྟར་	112
འགྲོ་བ་ལ་ལྟར་ ལྟར་	54, 65
འགྲོ་བ་ ལྟར་	54
འགྲོ་བ་ ལྟར་	60

Words.				Page
कुंयद	४७
कुंके विपुल	४८
कुंमके अन्वि	८७
कुंमके सिन्धु	८७
कुंमुनेष लाला	१७
कुंमस्य मर	८३
कुंमस्य प्रमर	८३
कुंमस्य आरात्	८३
कुं विभूषा	८७
कुं उद्भव	७८
कुं अलङ्कार	८७
कुं अवतंस	८७
कुंमस्यमर अवतंस	८७
कुंमस्य पूर्वमात्र	८७
कुंमस्य अन्त	८३
कुंमस्य मरुत	८७
कुंमस्य अन्ति	८७
कुं हेतु	८७
कुंम अन्त	८७
कुंमस्य हेतोः	४४

Words.				Page
ཡུན་ གཤམ་	55
ཡུན་ བཀའ་	51'
ཡུན་ཆུགས་ གཤམ་	71'
ཡུན་ཆུགས་ རྒྱུ་ལས་	54
ཡུན་ཏུ་ ར་འཇོག་	110
ཡུན་ རྒྱུ་	54
ཡུན་པར་བྱེད་ གི་ལུ་ཕྱོགས་	51
ཡུན་ མཁའ་	74
ཡུན་མ་ མཁའ་	55
ཡུན་ཅིག་ མཁའ་	70
ཡུན་ གཤམ་	75, 76
ཡུན་ རྒྱུ་	70
ཡུན་ལོགས་ བཀའ་	57
ཡུན་ལོགས་པར་བྱེད་ གི་ལུ་	115
ཡུན་པར་བྱེད་ ར་འཇོག་	57
ཡུན་བྱེད་ གི་ལུ་	55
ཡུན་ལོགས་ཅིང་ གཤམ་	75
ཡུན་ལོགས་ རྒྱུ་	70
ཡུན་ལོགས་ ར་འཇོག་	57
ཡུན་ལོགས་པར་བྱེད་ རྒྱུ་ལས་	52

Words.

Page

སྒྲོལ་མ་མཁམས་ བཟོ་ཆ	20
སྒྲོན་མ་ ཇིཤ	24
སྒྲོང་མ་ ཁམ་	17, 54
སྒྲོལ་མ་ ཁམ་གྱི	12, 14

50

ང་ཉིད་ ལམ་	14
ང་ཀླུ་ མཁམ	16
ངག་གི་དབང་ཕུག་ བཟོ་ཆ	50
ངན་པམ་ རུ་ཁྱིའི་	10
ངམ་པ་ ལམ	25
ཅུ་པ་ རའིས	40
ཅུ་པའི་པའི་ལྷན་ ཁམ་གྱི་	12
ཅེས་པར་ ལམ	12
ཅོ་པོ་ ལམ	22
ཅོ་པོར་ ལམ་ལ	22
ཅོ་པོར་ ལམ་ (wonderful)	22
ཅོ་པོར་ལམ་ལྷན་ ལམ་	12
ཅོ་པོར་ ལམ་	50
ཅོ་པོར་ ལམ་	10

Words.			Page
ཅི་དང་ཅི་ཀི་ཀི་	੪੨
ཅི་ཕྱིར་ཀམ་ལཱ་	੪੭
ཅི་ཡང་ཀམ་པུ་	੪੪
ཅིང་	੮੩
ཅེས་མཁོ	੪੪
ཅོ་དོ་ཀམ་	੭੪
ཅོ་དོ་ཀམ་	੭੪
ཅོད་པན་མེ་ལི	੧੦
ཅོད་པན་གཙུག་	੪੨, ੭੦
གཅིག་ཡན་	੭੭, ੭੦, ੮੦
གཅིག་ཕུ་ཡན་	੪੧
གཅིག་ཕུ་ཡན་	੮੮
གཅིག་ཕུ་ཡན་	੮੪
གཅིག་མ་ཡན་	੪੭
གཅོད་པ་འཕྲིན་	੮੧
གཅོད་པར་བཞིན་མེ་ལི་	੪੮
བཅས་པ་ལོང་	੮੭
བཅས་པ་	੭੨
བཅས་པ་ལྟར་ལོང་	੪੩
བཅས་པ་ལྟར་	੭੭

Words.				Page
କୃ ମନ୍ତ୍ର	୧୮
କୃ ଉଦକ	୧୮
କୃ ଜଳ	୧୯
କୃ ସାମିଳ	୧୮
କୃ ଅଧ୍ୟା:	୨୧, ୧୯, ୮୮
କୃ ମନ୍ତ୍ରି ଅଭି	୨୦
କୃ ସୌ ନଦୀ	୨୧
କୃ ଉଦ୍ଧୃତ ଜଳ	୨୧
କୃ ମନ୍ତ୍ର ଶୁଦ୍ଧି	୧୯
କୃ ମନ୍ତ୍ର ଭାଷ୍ୟ	୧୨
କୃ ମନ୍ତ୍ର ଶୁଦ୍ଧି ବ୍ୟବହାର	୧୯
କୃ ମନ୍ତ୍ର ଶୁଦ୍ଧି କାଳ	୧୯
କୃ ପୃଷ୍ଠ	୨୧
କୃ ଉପ	୧୨
କୃ ଉପ	୨୯
କୃ ମହା	୧୧
କୃ ସୌ ମହା	୧୧
କୃ ସୌ ମହା	୮୨
କୃ ମନ୍ତ୍ର ଶୁଦ୍ଧି	୮୯
କୃ ମନ୍ତ୍ର ଶୁଦ୍ଧି	୧୯, ୧୯

Words.				Page
ཚེས་ཀྱིན་ རམ་	62
མཆེ་བ་ རྒྱལ་	62
མཆེ་བ་ རྒྱལ་	72
མཆོག་ བླ་མ་	72
མཆོག་ ལམ་	72
མཆོག་ བུ་	64, 70, 72
མཆོད་པ་ ཐུ་མ་	72
མཆོད་པ་ མཐུ་མ་	72
མཆོད་པར་བཀོད་ མཐུ་མ་མཐུ་མ་	72
འཆར་ཀ་ རམ་	72, 60
འཆར་ཀ་ མཐུ་མ་	60
འཆི་བདག་ མཐུ་	61
འཆི་བར་འགྱུར་ མཐུ་མཐུ་	72

E

ཇི་ལྟར་ མཐུ་	72
ཇི་ལྟར་ མཐུ་མཐུ་	76
འཇིན་ཅིང་ མཐུ་མཐུ་	72
འཇིན་ མཐུ་མཐུ་	65
འཇིག་རྟེན་ མཐུ་	72, 60

[illegible]

Words.			Page
གཉིས་འདུང་ཅིག	57, 70
གཉིན་ བཟུ	57, 72
གཉིན་འདུན་ བཟུ	65
བརྟེན་བཟུ་ལ་ བཟུ་ལ་	70
བརྟེན་ མཆི	66
རྟེན་ མཆི	70
རྟེན་པ་ མཆི	75
རྟེན་པར་ མཆི་ལ་ (= མཆི་ལ་)	77
རྟེན་ མཆི་ལ་	77
རྟེན་ལ་ མཆི་ལ་	78
རྟེན་ལ་ མཆི་ལ་	78

5

5	70, 72, 75, 77, 78, 79
5	78
གཉིས་པ་ མཆི	78
གཉིས་པ་ མཆི	78
གཉིས་ མཆི	79
གཉིས་པ་ མཆི	79
གཉིས་པ་ མཆི	79

Words.	Page
བཀོང་མ་ཕྱོད་པ་ བཞིམ་མུ་	੮੪
བཀོང་མ་པ་ རུ་	੮੫
བཀོང་ཕྱོད་པ་ འཕྲུ་	੮੬
བཀོང་ རུ་	੮੭
བཀོང་ མུ་	੮੮
བཀོང་ཕྱུ་ རུ་	੮੯
བཀོང་ རུ་	੯੦
བཀོང་ རུ་	੯੧
བཀོང་ རུ་	੯੨
བཀོང་ རུ་	੯੩
བཀོང་ རུ་	੯੪
བཀོང་ རུ་	੯੫
བཀོང་ རུ་	੯੬
བཀོང་ རུ་	੯੭
བཀོང་ རུ་	੯੮
བཀོང་ རུ་	੯੯
བཀོང་ རུ་	ੱ੦੦

Words.				Page
དུ	୪୧, ୫୦, ୫୧, ୫୨, ୭୭
དུ'པ ཕུམ	୫୦, ୫୧
དུ'མ ཡལེཀ	୫୫
དུ'མ་དགྲུ ཡལེཀ	୪୮
དུག བེམ	୮୭
དུད་པ གཤམ	୭୭
དུད་པའི བེམཤམ	୮୦
དུཔ་པ རྒྱུ	୪୧
དུམ་པ རྒྱུ	୪୧
དུཔ་པ བེམ	୭୭
དུམ་ རྒྱུ	୭୧
དུམ་པའི རྒྱུ	୭୧
དུམ་པའི རྒྱུ	୪୮
དུམ་པའི རྒྱུ	୪୭
དེ ལྷ་	୫୪, ୮୫
དེ ལྷ་	୫୫
དེདག ལྷ་	୪୪
དེ ལྷ་	୮୪, ୮୫
དེདྱ ལྷ་	୮୪

Words.				Page
ਤ੍ਰਿਕਿਸ਼ ਸੁਰਮਿ	੭੮
ਤ੍ਰਿਪਤ੍ਰਿ ਕਾਥੀ	੭੯
ਤ੍ਰਿਪਾ ਬਟ	੭੨
ਤ੍ਰਿਪਾਸ ਰਬ	੮੧
ਤ੍ਰਿਪਾਸਾ ਰਬ	੭੮
ਤ੍ਰਿਪਦਸ ਭਾਜ	੮੮
ਤ੍ਰਿਪਦਸ ਆਰਾਧ	੮੪
ਤ੍ਰਿਪੁਤ੍ਰੁ ਰਜਧ	੭੧
ਤ੍ਰਿਪੁਤ੍ਰਾ ਭਾਤਧਯ	੭੦
ਤ੍ਰਿਪੁਦਾਦ ਭਾਰ	੪੭, ੮੯
ਤ੍ਰਿਪੁਦ ਮਛੀਰ	੭੯
ਤ੍ਰਿਪੁਦਾਤ੍ਰੁ ਰਜਧ	੮੮
ਤ੍ਰਿਪੁਦਾਤ੍ਰੁ ਕਟਕ	੮੭
ਤ੍ਰਿਪਦਸਾਯਾ ਧਰਮਾ	੮੭
ਤ੍ਰਿਪਦਸਾਤ੍ਰੁ ਧਰਿਅੰ	੮੮, ੮੭
ਤ੍ਰਿਪੁਤ੍ਰੁ ਰਜਧ	੮੭
ਤ੍ਰਿਪੁਤ੍ਰੁ ਸਿੰਧੁ ਅਰਧ	੪੨
ਤ੍ਰਿਪਾ ਸਾਂ	੪੮
ਤ੍ਰਿਪਾ ਭਾਜਾ	੮੮
ਤ੍ਰਿਪਾ ਭਾਧੰ	੪੮

Words.				Page
བདག་གི་ མམ	୪୦
བདག་གི་ མཐི	୪୮
བདག་གི་ མେ	୮୬
བདག་གིས་ མལା	୮୮
བདག་ཉིད་གསོ་ གାྱ་མཚུགས་	୨୨
བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས་ གཤམ་མཚུགས་	୪୪
བདག་པོ་བྱེད་ རྩེ	୨୨
བདག་པོ་ མཐུ་	୪୩, ୮୪
བདག་པོ་ མཐི	୪୪
བདེ་གཤམ་སྤྱོད་ མཚུགས་	୮୩, ୮୦
•བདེ་བར་གཤམ་སྤྱོད་ མཚུགས་	୮୦
བདེ་བ་ཅན་ མཚུགས་	୮୦
བདེ་ལོགས་ མཚུགས་	୮୦
བདེན་བཤ་ཡིན་ མཚུགས་	୮୬
བདེན་གསུངས་མ་ མཚུགས་	୪୮
བདེ་སོགས་ མཚུགས་	୨୦
བདེན་བདེ་ མཚུགས་	୨୦
བདེ་བཤ་བདེ་ གཤམ་	୮୨
བདེ་ གཤམ་	୮୨
མཚུགས་ མཚུགས་	୮୩, ୨୦

Words.				Page
མདུང་ བླ་མ	52
མདུང་པ་ གཟི	54
མདུན་དུ ཕྱལ་པ་	110, 115
འདའ་བར་མཛོད་པ་ ལའི་ཁྱེད་མཛོད་	117
འདི་ རྒྱལ་	118
འདི་དག	119
འདི་ནི་ རྒྱལ་	121
འདི་ནི་ ལམ་	122
འདི་ཙམ་ཞེས་པ་ རྒྱལ་	122
འདི་ཙམ་ཞེས་པར་མཛོད་པ་ ལའི་ཁྱེད་མཛོད་	122
འདུག་ཅིང་ རྒྱལ་	123
འདུན་ས་ ལམ་	124
འདེབས་པ་ རྒྱལ་	125
འདོད་ རྒྱལ་	126
འདོད་པ་ ལམ་	127, 128
འདོད་པ་ ལམ་	128
འདོད་པ་ ལམ་	129
འདོད་པ་ རྒྱལ་	130
འདྲ་	131, 132
འདྲི་བའི་ ལམ་	133

Words.				Page
हुय धनि	७०, ७७
हुँ शिला	७०
हुँ उपल	८०
हुँहे होर	७७
हुँहे वस	५३, ७५
हुँहेहुँद होरभिन्न	७७
हुँ	...	४९, ५०, ५१, ७३, ७५, ७७, ७८		
हुँद	७७
हुँदहुँद गङ्गद	५०
हुँद दिष्ट	८१
हुँदा पाप	४३, ५८
हुँदाउ पापी	४७
हुँदा पाप	४७, ५०
हुँदा दुरित	५५
हुँदा अक्ष	४०
हुँदाहुँद पापहन्ता	४३
हुँदाहुँद जन	८७
हुँदास कान्ता	७०
हुँदासहुँद दुःख	४३, ४४, ४५, ७३, ८५	
हुँदासहुँद ओष्ठ	४४

ཐུག་བསམ་ལྟན་པ་ ལྷ་མོ།	༥༨, ༤༩
ཐེང་མོ་ གཙུག་	༩༢

ན

ན	༡༤, ༡༧, ༩༧, ༩༩
ན་ལ་དྲ་ གཙུག་	༧༤
ནགས་ཚེལ་ ལེགས་	༩༢
ནང་ གཙུག་	༩༩
ནང་ ལེགས་	༩༩
ནང་གི་ ལེགས་	༡༧
ནང་དྲ་ གཙུག་	༡༨
ནང་དྲ་ གཙུག་	༡༨
ནང་ལེགས་ ལེགས་	༧༩
ནང་སྐྱེས་ གཙུག་	༤༩
ནང་སྐྱེས་དང་ལོང་ གཙུག་	༤༩
ནང་གི་ ལེགས་	༧༧
ནང་གི་ལྟོན་པ་ ལེགས་ལེགས་	༧༤
ནང་ ལེགས་	༤༩
ནང་པ་ ལེགས་	༧༤
ནང་གི་ ལེགས་	༧༧

Words.			Page
གནས་ཤིང་ བཞུགས་	50
བསྐྱེད་ བཟུང་	51
བསྐྱེད་པ་ བཟུང་	52
མཚན་ ལྡན་	50
མཚན་ (?) ལྡུག་ (?)	121
ན་པ་ ལྡན་	50
ན་པ་ ལྡན་	114
ན་པ་ ལྡན་	52
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་	114
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་	117
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་	120
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	114
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	110
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	50
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	51
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	55
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	50
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	121
ན་པ་ ལྡན་ བཞུགས་ བཟུང་ ལྡན་ ལྡན་	117, 121, 122, 123, 124, 50, 51, 52, 55,		
	51, 52, 50, 117, 118, 119, 120, 122		

Words.				Page
རྫོན་པོ་ ཁོ་ལྷན་	52
སྒྲུ་ཆོས་སྒྲུ་ བེམ་	20
སྒྲུ་ཆོས་སྒྲུ་པོ་ བེམ་ལྷན་	20
སྒྲུ་པོ་ ལ་ལོ་ལ་	22
སྒྲུ་ཆོས་ཆོས་ ལ་ལ་	20
སྒྲུ་ཆོས་ཆོས་ཆོས་ ལ་ལ་ (oily and luminous)	20
སྒྲུ་པོ་ ལ་ལ་	50

པ

པ་ཆོས་ཆོས་ཆོས་ ལ་ལ་	60
པ་ཆོས་ ལ་ལ་	25
པ་ཆོས་ ལ་ལ་	20
པ་ཆོས་ཆོས་ཆོས་ ལ་ལ་	52
པ་ཆོས་ ལ་ལ་	22, 22
པ་ཆོས་ ལ་ལ་	22
པ་ཆོས་ཆོས་ཆོས་ ལ་ལ་	22
པ་ཆོས་ ལ་ལ་	22
པ་ཆོས་ཆོས་ ལ་ལ་	52
པ་ཆོས་ ལ་ལ་	22, 52
པ་ཆོས་ ལ་ལ་	22

Words.

Page

དབལ་འབྱོར་ གཞུ་	୫୦
དབལ་སྡེ་ལྷན་ བོར་སྡེ་	୭୮
དབྱང་པ་ མུ་	୫୧
ཐྱུགས་ མཐུ་	୫୮
ཐྱུངས་ འཛུགས་	୫୪
ཐྱུངས་པ་ བཅོམ་མཐུ་	୭୨
ཐྱུ་ རོམ་	୭୩, ୭୪
ཐྱུ་ལོ་ རོམ་མཐུ་	୭୪
ཐྱུ་པ་ འཛུགས་	୭୪
ཐྱོང་པ་འབྱུང་ གཞུ་	୫୪
ཐྱུ་རྒྱུ་ བུ་	୫୪
ཐྱོད་ བུ་	୫୭
ཐྱོད་ ལམ་	୫୮
ཐྱོད་པ་ མུ་	୫୪
ཐྱོད་པ་རྒྱུ་ལོ་པ་ བཅོམ་ བུ་	୭୭
ཐྱོད་ ལམ་	୫୮
ཐྱུ་པ་ བུ་	୫୫, ୫୬
ཐྱོ་པ་	୫୭

Words.				Page
ཕྱིར	༩༡, ༡༢
ཕྱི་མའི་	༡༤
ཕྱི་མ་མའི་	༤༩
ཕྱི་མར་སྒྲོལ་ཕིག་ཅི	༩༡
ཕྱོགས་ཅིག་	༡༢, ༤༢
ཕྱོགས་གང་ཞིག་ལ་བདེན་སྒྲུབ་པ་	༡༢
ཕྱོགས་ཚོགས་ཅིག་གི་	༤༢
ཕྱ་མེད་	༡༩
ཕྱག་དོག་	༡༤
ཕྱག་པ་	༩༢
ཕྱང་བ་ཅན་	༡༡, ༡༢, ༩༩, ༩༩
ཕྱང་བ་མཁའ་	༩༡, ༩༩, ༡༩
ཕྱང་བ་འཛོམས་ཅན་	༩༩
ཕྱོགས་པ་ཅན་	༩༩
འཕགས་པ་ཆུང་པ་	༤༩
འཕགས་པ་ཆུང་པ་	༡༡, ༡༢, ༩༡
འཕམ་བུ་ཅན་	༡༡
འཕམ་བུ་ཅན་པ་	༡༩
འཕྱ་རྒྱ་	༡༡
འཕྱར་བ་	༩༡

Words.

Page

འཕྲུལ་དུ་སྤུང་	54
འཕྲུལ་དུ་ཕྱིན་	57
འཕྲུལ་ལ་འཁྲུག་	77
འཕྲུལ་ལ་སྤྱོད་	50
འཕྲོ་མཁུ་	77
འཕྲོ་ཞིང་རྒྱུ་ལྡན་	50
འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་	56

བ

བསྐྱུ་གོམ་	42
བསྐྱེད་པར་	42
བསྐྱེད་པར་	42
བྱ་ཕྱུག་	77
བྱ་ཕྱུག་	77
བྱ་ཕྱུག་	54
བྱང་པ་འཁྲུག་	75
བྱང་པ་འཁྲུག་	50
བྱང་པ་འཁྲུག་	57
བྱང་པ་འཁྲུག་	74
བྱང་པ་འཁྲུག་	74, 75

Words.				Page
བོད	୪୭
བྱབ ୟାལར	୪୮
བྱབར ୟམཤུ་	୪୯
བྱམས་པ རྒྱལ	୬୫
བྱམས་པའི རྒྱལ	୬୪
བྱས རྒྱལ	୪୧, ୮୮
བྱས་ཤིང་ རྒྱལ	୬୫
བྱིང་བ མཐ	୪୪
བྱང་ ལྷ	୪୭
བྱང་ སམལ་ཡ	୬
བྱང་ འཕྲུལ་མཐ	୮୨
བྱེ་བ ཀོཏཱི	୮୦
བྱ་བྱལ་མེད་པར འཛིན་མེད་	୪୩
བྱེད་པ་དང་མེད་ རྒྱལམ་	୬=
བྱེད་པར་འགྱུར་ རྒྱལ་མཐ	୬୫
བྱན རམལ	୬୧
བྱན་ཤོལ་ རེའ	୬୪
བྱལ་བ བེར་མ	୬୭
བྱིས་པ རྒྱལམ	୬୧
བྱེ་བ བེར་མ	୭୭, ୮୦

Words.			Page
अस्मत्प्रत्यय सङ्ख्या	११
अस्मत् वृत्ति (connection)	८८
अस्मत्प्रत्यय भेदात्	८८
अस्मि अटवी	५२
अस्मिन् वीति	४८
अस्मिन् वेला	१०
अस्मिन् जयित	५१
अस्मत्प्रत्यय भोग्य	८०
अस्मि इट	१२
अस्मि इति	४३
अ			.
अ अ	१०
अ अ	१०
अ माता	११
अस्मिन् अन्वित	८८
अस्मिन् सन्दा	४५
अस्मिन् सन्दा	१२
अस्मिन् अन्वित	८३
अस्मिन् अन्वित	१०

Words.				Page
མང་	62
མང་རབ་དུ་ཟགས་པ་ མཆ	62
མན་ངག་ ཡམས་པ	60
མལ་ རྒྱལ་	50
མལ་ལྷན་ རྒྱལ་	50, 70
མི་ བ	60
མི་ བར	52, 62
མི་དགའ་ ཡེ་ཤིང་	77
མི་དགའ་ ཡེ་ཤིང་	77
མི་དགའ་ རྒྱལ་	60
མི་དགའ་ ལོ་མ	65
མི་མཁས་པ་ ཡེ་ཤིང་	65
མི་འཕྲོགས་ ཡེ་ཤིང་	67
མི་འཕྲོགས་ལྷན་ ཡེ་ཤིང་	67
མི་ཆད་ རམས་	67
མི་ཆད་ རམས་	65
མི་ག་ ཡེ་ཤིང་	52, 64, 77
མི་ག་ རམས་	72
མི་ག་ལྷན་ ཡེ་ཤིང་	72
མི་ག་ རམས་	77

Words.			Page
མིན་ན་ ག	੧੩
མུན་ ལམ་ལྱིར་	੧੨, ੩੭
མུན་པ་ ལམ་ལྱིར་	੩੨
མུན་པ་ ལྱིར་	੧੨, ੩੭
མེ་ བརྒྱ	੧੨, ੧੪, ੩੧
མེ་དོག་ རྩམ་ (i)	੭੭
མེ་དོག་ རྩམ་	੧੨
མེ་ལྷ་ག་ ལྱིར་	੩੨
མེད་ན་	੧੪
མོད་	੩੨
མུག་མེད་ བེལ་	੩੨
མུང་ ལྱིར་	੩੨
མུར་ ལྱིར་	੩੨
མུང་ལྱིར་ལྱིར་	੭੭
མུས་ བེལ་	੭੩
མུས་ བེལ་	੭੩
མུས་པ་ བེལ་	੩੧
མུས་པ་ བེལ་	੩੨, ੩੩
མུས་པུད་ བེལ་	੩੭
དམར་ བེལ་	੧੨

ཅི

Words.				Page
ཅན་དན་ བཏངས་	ཉ་
ཅམ་ མམ་	ཉཉ, 44
ཅམ་ཡང་ གཤི	ཉའ
གཤིགས་པ་ རུ་ཁུང་	52
གཤུག་ ལྷ་མ་	ཉ', 40
གཤོ་ (ཅི) གཤི	51
གཤོ་པོ་ མམ་མེ	ཉ6
གཤོ་པོ་ མམ་	ཉ2
བཤེ་དགའ་ བཤེས་	57
བཤེ་བ་ གཤུགས་མམ་	ཉ5
བཤེ་དགའ་ གཤུགས་མམ་	ཉ0
ཅི་ མམ་མེ	54
ཅི་པོ་ཅིང་ མམ་	ཉ5
ཅི་པོ་ རུ་ཁུང་	54
ཅི་ མམ་མེ	ཉ4
ཅི་ མམ་མེ	57
ཅི་ མམ་	52
ཅི་དགའ་ མམ་མེ	ཉ0

Words.

Page

ཅེ་བར་འགུར་ མཁུ་ཤི	74
ཅེ་མོ་ མིལར	57
ཅེ་མོ་ ལུལ	72
ཅེ་རབ་ འགྲུག	57
ཅེ་ས་ ལཱ་ལམ	55
ལྷུ་ལ་དུ་གསོལ་ དེ་ཤི	40
ལྷུ་ལ་གྱི་ བེལ་མེས	77

འ

འ་ཟེང་ཚན་ ཁྲིམས་ལྟར་	70
འ་ཚངས་ མཁུ་	40, 42
འ་བས་ཚན་ འཇུག	54
འ་བས་ཆེན་ འཇུག	54
འ་བས་ཆེན་ འཇུག་མཁུ་	42
འོག་ ལཱ་	75, 76
འོག་ ལཱ་	52
འོག་ གིང་	76
འོག་གིས་ ལཱ་	45
འོག་མཁུ་ ཁྲིམས་ལྟར་	76
འོག་ལ་ ལཱ་	45

Words.			Page
ಹೆ ಕಾಣಿ	೩೭
ಹೆ ಪಾಠಃ	೪೦
ಹೆ ವೇಲಾ	೬೨
ಹೆಂಪಾಳಿ ಪಾಠ	೪೪, ೬೬
ಹೆಂಪಾಳಿ ಗಣ	೬೪
ಹೆಂಪಾಳಿ ಪಣ (assemblage)	೬೨
ಹೆಂಪಾಳಿ ಗೊಡ	೩೩
ಹೆಂಪಾಳಿ ಪಾಠಪಠ	೩೩
ಹೆಂಪಾಳಿ ನಿವಾಸ	೩೩
ಹೆಂಪಾಳಿ ಪುರ	೩೩
ಹೆಂಪಾಳಿ ನಿವಾಸ	೪೨
ಹೆಂಪಾಳಿ ಪಠ	೪೬
ಹೆಂ ರಾಜ	೬೩
ಹೆಂವಿ ವಿವಿಧ	೬೪
ಹೆಂವಿವಿಧ ಪಾಠಪಠ	೩೨
ಹೆಂವಿವಿಧ ಪಾಠಪಠ	೪೨
ಹೆಂವಿವಿಧ ಗಾಂ	೪೭
ಹೆಂವಿವಿಧ ಪಾಠಪಠ	೪೨
ಹೆಂವಿವಿಧ ಪಾಠಪಠ	೩೬
ಹೆಂವಿವಿಧ ಪಾಠಪಠ	೩೩, ೩೪, ೬೨

Words.				Page
འཛུམ་ མེད་	୭୦
རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ རྩོམ་	୭୦
རྩོམ་པ་ བཤུ་	୭୫
རྩོམ་པ་ལྟ་བུ་ རྩོམ་	୮୫
རྩོམ་ རྩོམ་	୫୭

ཞ

ཞུགས་ པམ་	୫୦
ཞུགས་པ་ པམ་	୫୮
ཞུགས་པ་ མཚན་	୮୦
ཞུགས་ མཚན་	୮୫
ཞུགས་ པམ་	୮୦, ୫୮, ୮୦
ཞུགས་ མཚན་	୫୮
ཞུགས་པ་ པམ་	୮୨
ཞུགས་པའི་	୭୭
ཞིང་	୭୨
ཞུགས་ མཚན་	୮୫
ཞུགས་པ་ པམ་	୭୨
ཞུགས་ མཚན་	୫୭
ཞུགས་	୮୮

Words.				Page
अक्षय	६३
अक्षत	७८, ७९
अक्ष तर्पण	१०
अक्षयिणी परिभव	१७
अक्षयिणी कटाक्ष	७४
अक्षय्य वेणी	७७
अक्षय्य विज्ञप्ति	७७
अक्षय्य	१८
अक्षय्य	७८
अक्षय्यद्वय समन्वय	७८
अक्षय्य	१७
अक्षय्य	७८
अक्षय्य	८७
अक्षय्य	७९
अक्षय्य	७९
अक्षय्य	८७
अक्षय्य	७९
अक्षय्य	७७

Words.

Page

गुप्तगण'उर आहति	५८
सुन्दर मधुर (?)	७७
सुन्दर (गुप्तगण'उर) यद्वा	५२
सुन्दर वद्वा	७०
सुन्दर यद्वा	५२
सुन्दर यद्वा	५२
सुन्दर	७७
सुन्दर गुप्तगण'उर यद्वा	५७

२

सुन्दर	५५
सुन्दर	५७
सुन्दर	५८
सुन्दर	५५
सुन्दर	५८
सुन्दर	५२
सुन्दर (lustre)	५८
सुन्दर	५८
सुन्दर किरण	५५, ५७, ७२, ८०, ८१	
सुन्दर मधुर	७२

Words.				Page
འོད་ཟེར་ གམ	42
འོད་ཟེར་ ཀར་ལ་	43
འོད་ལྡན་ མེལ་བ་	44
འོན་ཀྱང་ ཁྱིལ་	45
འོས་པ་ བཤེད་	46

ཡ

ཡང་ ཡཔི	42, 44, 46, 47, 48
ཡང་ བ	46
ཡང་ ཐུག་	48
ཡང་དག་ ལམ་ལ་	49
ཡང་སོང་ཞེས་བྱེད་ཅིང་ ཀུན་པལ་	50
ཡངས་ ལྷ་ཅེ	51
ཡངས་ ཡལ་བ་	52
ཡངས་སྒྲིག་དང་ལྡན་ ཡམས་ཀྱི་	53
ཡངས་ལྡན་ བྱེད་ཀྱི་	54
ཡན་ལག་ ལྷ་	55
ཡན་ལག་སྒྲིག་ ལྷ་ལྷ་	56
ཡི་	57, 58, 59, 60, 61, 62
ཡི་གེ་ ལྷ་ལྷ་	63

Words.

Page

གཡོ་ཞིང་ བཟུལ་	54
གཡོ་བ། སེའུ་	77

3

རང་ ལ	44, 72
རང་གི་སྤྱོ་བོ་ ལུ་ཕུག་	72
རང་དགའ་ ལུ་ལཱ་	50
རང་སེམས་ ལཱ་ལྟ་	45
རབ་སྤྱོ་ཞིང་ མི་ལྟ་	71
རབ་གཏོད་ བཀའ་བུ་	70
རབ་གསལ་ བོ་ལུ་	40
རབ་དུ་	52
རབ་དུ་དགའ་བ་ བཟུལ་	54
རབ་དུ་བརྩིན་ བཟུལ་པུ་	40
རབ་དུ་གསལ་བ་ ལུ་ལྟ་	75
རབ་བསྐྱུ་བསྐྱུ་ ལཱ་ལྟ་	71
རབ་བརྩིན་ ལཱ་ལྟ་	70
རབ་དུ་དགའ་བ་ བཟུལ་	57
རབ་དུ་མི་གསལ་ ལཱ་ལྟ་	40
རབ་དུ་མི་བཟུལ་ལྟ་ ལཱ་ལྟ་	55

Words.			Page
རི་རྒྱལ་ལྷ་མོ་ ལྷ་མོ་	53
རི་ལུ་ གུ་ཅི་མ་	54
རིང་དུ་ ལུ་ལུ་	72
རིང་པོ་	74
རིང་མ་རྒྱལ་པོ་ ལྷ་མོ་	52
རིན་ཆེན་ རུ་	70, 71
རིན་པོ་ཆེ་ རུ་	75
རིས་ ལྷ་མོ་	76
རིས་པ་ ལྷ་མོ་	55
རིས་པར་ ལྷ་མོ་	76
འུ་	77
འུ་པ་ ལྷ་མོ་	54
རི་པ་ ལྷ་མོ་	72
རི་པོ་ལྷ་མོ་	74
རི་ རུ་	70
རི་ལྷ་མོ་ ལྷ་མོ་	72
རི་ལྷ་མོ་ ལྷ་མོ་	70

ལ

ལ 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81,
82, 83, 84, 85, 86, 87

Words.	191.			Page
ལུས་ ལུ	12, 57
ལུས་ ལུའི་	57, 76
ལུས་ ལུ་	54
ལུས་ ལུ་	54, 10
ལུ་	72
ལུ་ལུས་ ལུ་	52
ལུ་ལུ་ལུ་ ལུ་	55
ལུ་ ལུ་ (bristling)	76
ལུ་ལུ་ ལུ་	70
ལུ་ལུ་	77
ལུ་ ལུ་	79
ལུ་ལུ་ ལུ་	76

29

ལུ་ ལུ་	54
ལུ་ལུ་ ལུ་	52
ལུ་ ལུ་	70
ལུ་ ལུ་	77
ལུ་	52, 54, 70, 76	
ལུ་ ལུ་ (greater)...	50

Words			Page
ཡིན་ཡང་ཡང་ ཡུལ་ཁར་	੧੪
ཡིན་ཡུན་རིང་མ་ ལག་ཁྱིམ་	੧੭
ཡུལ་མ་ རེ་	੧੬
ཡུལ་མ་ ལ་	੬੦, ੬੧
ཡུན་པ་ ལ་	੪੮
ཡེ་ ལ་ཁྱིམ་	੮੦
ཡེ་ལ་ཁྱིམ་ ལ་ཁྱིམ་ལ་	੮੦
ཡེ་ལ་ཁྱིམ་ ལ་	੮੧
ཡེ་ལ་ཁྱིམ་ ལ་	੮੬
ཡེ་ལ་ཁྱིམ་ ལ་	੬੭
ཡེ་ལ་ཁྱིམ་ ལ་	੮੦

ས

ས་ ལ་	੧੦
ས་ ལ་	੧੧
ས་ ལ་	੮੨
ས་ ལ་ ལ་	੪੦
ས་ ལ་ ལ་	੧੪, ੪੦
ས་ ལ་ ལ་	੬੧, ੧੪
ས་ ལ་ ལ་	੮੨

Words.				Page
གསལ་ཞིང་ མུལ	51
གསུམ་ ཁི་	52
གསེར་	53
གསེར་ བའི་ཀར་	57
གསེར་ ཀལ་ཀ	58
གསེར་ ཀལ་ཀ	59
གསེར་འོད་ལྔ་འུ་ ཀལ་ཀའམ་	59
གསོ་བར་བྱེད་ བའམ་མའི་	62
གསོད་ བཟུང་	61
གསོད་པ་	67
གསོལ་པ་ བའམ་ཀའ་	62
གསོལ་བར་བ	67
གསོལ་པ་བར་བ་པམ་ བའམ་མའི་	67
བསམ་གསལ་པ་ བའམ་མའི་	67
བསམ་དྲ་ བཟུང་	62
བསམ་པ་ བའི་ཀའ་	62
བསོལ་པ་ བའི་ཀའ་	62
བསོལ་པའི་ བའི་ཀའ་ (cool)	67
བསོད་ཀློང་པ་ བཟུང་	67, 68, 69
བསུབ་པ་ བཟུང་	69

Words.	196	Page
ସନ୍ଧି ଦକ୍ଷ	...	୧୭
ସନ୍ଧିବାନ ଅଭିଜିତ	...	୧୪

୫

ଦୁର୍ଦ୍ଦିନାମୁଦ ଛନ୍ଦାଫ	...	୬୭
ଦୁର୍ଦ୍ଦ ଅମର	...	୭୭
ଦୁର୍ଦ୍ଦ ମରତ୍	...	୮୩
ଦୁର୍ଦ୍ଦ ସହ	...	୧୭, ୭୭
ଦୁର୍ଦ୍ଦ ଦେବୀ	...	୭୦
ଦୁର୍ଦ୍ଦ ଦେବକନ୍ୟା	...	୭୫
ଦୁର୍ଦ୍ଦାସନ ଅତିବେକ	...	୮୫
ଦୁର୍ଦ୍ଦତ୍ତମ (together)	...	୭୮
ଦୁର୍ଦ୍ଦତ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳ	...	୮୭
ଦୁର୍ଦ୍ଦତ୍ତ ନନ୍ଦ	...	୮୭

୬

ଦୁର୍ଦ୍ଦାସନ ଅଗୁର	...	୭୮
ଦୁର୍ଦ୍ଦାସନ ଦୁର୍ଦ୍ଦାସନ	...	୮୭, ୭୮
ଦୁର୍ଦ୍ଦାସନ ହଜା	...	୭୮

INDEX
OF
SANSKRIT WORDS WITH TIBETAN SYNONYMS.

Words.	अ	Page
अ न	१४
अंश ऊरुमुन	...	१४
अंश ऊर्ध्व	...	१४, ३०
अंशलेय	...	३२
अक्षयकाष्ठन	...	३६
अक्षय धीमे	...	१४
अक्षि मीमा	...	१६, २५, ३५
अक्षोभ्य	...	३०
अखिल झेव'सेद'उद'	...	१६
अखिल झेव'सेद	...	१६
अग्रतिक	...	३०
अग्रद झेव	...	२६
अग्रदवगुटिका	...	३६
अग्रद अ'ग'ह	...	३०, ३८
अग्र म'उ (उ)	...	१६
अग्र म'उ'म	...	६

Words.				Page
अयवल्ली	१०
अघ झीवाय	७
अङ्ग यङ्गय	२८
अङ्ग लुङ्ग	२६, ३८
अङ्ग लोङ् (bristling)	३८
अङ्गलिष्ठत झुङ्ग	१७
अटवी अटो	१६
अटवी अण्णालय	१६
अट्ट झुङ्गालय	१६
अडिम	२२, ३५
अतिक्कामची अण्ण-अण्णालय	२६
अतिरेक झुङ्गालय	३६
अदः अदो	३६
अदयल्लय	३३
अदिलीय अदो	७
अदेत	३७
अदेतल्लय	३७, ३८
अधम अण्ण	१७, १५
अधम्मिक	१३
अधिकतर अण्णालय	३३

Words.					Page
ਅਖਿਬੁਲਿ	੪੩
ਅਖਿਲੁਕ ਭੋਜਨੇ	੪੮
ਅਖਿਲੁਕ ਵਰਤੋਂਦਾ	੪੮
ਅਖਿਲੁਕ	੪੯
ਅਖਿਲੁਕਾ	੪
ਅਨਿਤਿਅਿ ਪ੍ਰਿਥੁਕੁਤਿੰਦਾ	੪
ਅਨਲ ਸਮੁਦਾਯ	੪੯
ਅਨੁਬਾਧੀ	੪੯
ਅਨਾਧ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ	੪
ਅਨਿਯਤ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ	੪੮
ਅਨਿਯਤੇਬਨ ਦਿੰਤਾ-ਭੇਸ਼-ਦਾ-ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ	੪੮
ਅਨੁਕਰਮਾ ਵਰਤੋਂ	੪੦
ਅਨੁਕਰਮਾਯਿ	੪੦
ਅਨੁਕਰਮ	੪੬
ਅਨੁਕਰਮ ਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਕਰਮ	੪੬
ਅਨੁਕਰਮ ਫ਼ੇਸ਼-ਦਰਿਅ	੪੬, ੪੭
ਅਨੁਕਰਮਿ ਭ੍ਰਮਸ਼੍ਰੇਣੀ-ਦਾ-ਦਰਿਅ	੪੬
ਅਨੁਕਰਮ ਕਰਮ-ਦਾ	੪੭
ਅਨੁਕਰਮ ਫ਼ੇਸ਼-ਦਰਿਅ-ਦਾ	੪੭
ਅਨੁਕਰਮ ਫ਼ੇਸ਼-ਦਰਿਅ-ਦਾ	੪੮

Words.				Page
མཁུ་ ཡང་	ཅ, ང, ༡༩, ༣༩, ༨༩
མཁུ་ ཀྱང་	ཕ, ང, ༡༣, ༡༩, ༣༣
མཁུ་ལྟ་	༩༩
མཁུ་ལྟ་ མ་སེལ་	ཅ
མཁུ་ལྟ་ རབ་དྲུ་མི་གསལ་	ཅ
མཁུ་ལྟ་ བཞུ་མེད་	༣༩
མཁུ་ལྟ་ སམ་པ་མེད་པ་	༣༩
མཁུ་ལྟ་ ཐོབ་པར་མ་གྱུར་པ་	༣༩
མཁུ་ལྟ་ དོན་མེད་མ་	༡༩
མཁུ་ལྟ་ མི་སམ་པ་	༨༩
མཁུ་ སྒྲ་	༩༩
མཁུ་ རྒྱ་གཞིར་	༡༩
མཁུ་ རྒྱ་མཚོ་	༨༩
མཁུ་ལྟ་	ཅ
མཁུ་ ལྟ་	༡༩
མཁུ་ལྟ་	༣༩
མཁུ་ལྟ་ལྟ་	༡༩, ༣༩
མཁུ་ལྟ་ མཚོན་འདོད་	༡༣
མཁུ་ལྟ་མཚོན་པར་བཞུ་	༡, ༩
མཁུ་ལྟ་ མཚོན་པར་དོན་གཞིར་	ཅ

[illegible]

आ

आहति यत्रयस'उर	२१
आहति यत्रयस'उर	२१
आहति यत्रयस'उर	२२
आहति यत्रयस'उर	२३
आहति यत्रयस'उर	२४
आहति यत्रयस'उर	२५
आहति यत्रयस'उर	२६
आहति यत्रयस'उर	२७
आहति यत्रयस'उर	२८
आहति यत्रयस'उर	२९
आहति यत्रयस'उर	३०

Words.				Page
आचार	ཐུན	24
आज्ञा	འགྲ	25
आटोप (i)	མཚན (i)	26
आढम्बर	རྩྭ་མཚམས	27
आतपत्र	གཏུག་མཚམས	28
आतिथ्य	29
आत्मभरि	བདག་ཉིད་གསོ	30, 31
आत्मा	བདག	32
आत्मोपश्रं	བདག་ཉིད་ཞལ་བཞེས	33
आनन्द	ཀུན་དགའ	34
आपद्	ཤིངས	35
आपित्स	འཛིན་འདོད	36
आपित्स	མཚང་འདོད	37
आपूर्यमाण	འགོངས་ཤིང་	38
आप्त	ཐོབ	39
आवृत्तप्रभाम	བརྒྱུང་བྱས	40
आभा	འོད	41
आभोग	ཁྱོད་གཙམས	42, 43
आभुक्ति	གྲོལ་བའི་བར་དུ	44, 45
आज्ञा	མཚན་མཚམས	46, 47

Words.				Page
आवत यन्त्र	२६
आवत द्युतादि-पौ	३५
आवताञ्च यन्त्रसिद्धान्त-पुत्र	२६
आवाति अष्टु	८
आद्यः ॐ	२८
आरम्भ ॐ	२३
आरम्भ ॐ-प	५
आराव्य अष्ट-पक्ष	२०
आराव्य अष्ट-पक्ष-प	२८
आर्य	१०
आर्य अष्ट-पक्ष-प	३८
आर्यतारा	३८
आर्य अष्ट-पक्ष-प	१, ३, २२
आर्य अष्ट-पक्ष-प	१
आर्य अष्ट-पक्ष-प	१८
आर्य अष्ट-पक्ष-प	३०
आर्य अष्ट-पक्ष-प	२०
आर्य अष्ट-पक्ष-प	५
आर्य अष्ट-पक्ष-प	१
आर्य अष्ट-पक्ष-प	२१, ३८

Words.				Page
आवर्त अष्टिमाहस	३७
आवहन्ति 'त्रे'य'द'मु'...	२४
आवहन्त योमा'हस	२०
आव'य' लु'ग'स'य'...	३१
आविर्बन्ते 'त्रे'य'द'मु'...	१७
आद्या दे'य	५
आवहन्त ऋ'ग'स'	२६
आवहन्ति 'मि'	२७
आवहन्त व'लु'ग'स'	३६
आवहन्त व'दु'ग'स'य'...	३१
आवहन्ति 'मि'	२०
आवहन्ति 'मि'	३७
आवहन्त 'मि'	१७

इ

इति 'मि'	१०
इति 'मि'	१२
इति 'मि'	१५
इति 'मि'	३०, ३२
इति 'मि'	३१, ३२
इति 'मि'	२०

Words.

ཇམ་ལ་ འདི་ཙམ་ཞིས་པ་	87
ཇམ་ བཞིན་ (as it were)	88
ཇམ་ བཞིན་ (like)	88
ཇམ་ བཞིན་ཏུ	90

ཇྲ

ཇྲ་མཐོང་ བལྟས་	92
ཇྲ་མཐོང་ དབང་ཕྱལ་	87
ཇྲ་མཐོང་ བདག་པོ་ཕྱིད་	89

ཉ

ཉམ་ དྲག་མོད་	89
ཉམ་: བསམ་འཕྲོན་	92
ཉམ་མཐོང་ བཞིན་པ་	80
ཉམ་མཐོང་ བད་འབར་	90
ཉམ་མཐོང་ སྤངས་	92
ཉམ་མཐོང་ དྲག་པོ་	89
ཉམ་མཐོང་ བད་ཏུ་མི་བཟད་ལྟོན་	89, 90
ཉམ་མཐོང་ མཐོང་ཆེད་	89
ཉམ་མཐོང་ བད་འབར་	90
ཉམ་མཐོང་ བཞིན་པ་	90
ཉམ་མཐོང་ བད་པོ་	92

[illegible]

Words.				Page
कनक वासरे	३६
कन्दर्प अर्द्ध-य	३७
कपोलि	३८
कमलिनी यद्	३९
कर प्रथ	१
कर वेद	८
कर अण	१६
करभ द-से	१७
करवर्ध वेद-वेद	८
कराल दुर्गाय	१७
करिन् ब्रह्म-लेख	३८
कबला सुगन्ध-हृद	७, ४७
कर्पट दश-रथ	२८, २९
कर्पूर ह-कम-रु-सु	२८, २९
कर्पूर सु-से	२८
कर्पूर वासुद	३७, ३८
कर्म अथ	२३, ३०
कर्माल अथ-म-म-म	२६, ३०
कर्माल से-से-म	२६
कला क-प-म	२७, ३७

Words.				Page
ཀམ་ དཔག་པས་མ	༤
ཀལ་ལྷ་མ་	༡༠
ཀལ་ལྷ་ རྩ་མཐའ་	༡༩
ཀལ་ལྷ་ དག་ལེགས་	༢༣
ཀལ་ལྷ་ རྩ་མཐའ་	༡༩
ཀལ་	༥
ཀལ་ལྷ་ རྩ་མཐའ་	༡༩
ཀལ་ལྷ་ རྩ་མཐའ་	༤
ཀལ་ལྷ་ བསེར་	༢༢
ཀལ་ལྷ་ བསེར་འོད་ལྷ་མ་	༢༢
ཀལ་ལྷ་ རྩ་མཐའ་	༢༥
ཀལ་ལྷ་ བསེར་མཐའ་	༢༢
ཀལ་ལྷ་ རྩ་མཐའ་	༢༢
ཀལ་ལྷ་ བསེར་	༢༣
ཀལ་ལྷ་ བསེར་འོད་ལྷ་མ་	༢, ༩
ཀལ་ལྷ་ བསེར་འོད་ལྷ་མ་	༡, ༥
ཀལ་ལྷ་ བསེར་	༡༠, ༡༨
ཀལ་ལྷ་	༢༢
ཀལ་ལྷ་	༡༥
ཀལ་ལྷ་ བསེར་	༡༨

Words.				Page
काचे ठे	२५
काष्मीर	२
काष्मीरिक	५०
किं ठे	१२
किं दम'ऊं	१३
किं किं ठे'द'ठे	५
किम'ऊं' जे'द'सु	३६
किन्तु' दै'ग'ग'द'	३६
किर'ऊं' दै'ग'ज'द'	२३, २४, ३६, ३९	
किर'ऊं' दै'ग'ज'द'	३२
किर'ऊं' दै'ग'ज'द' (red)	३३
किरोट	३६
कोना'ऊं' ग'प'कि'द'द'	२१, २२
कुच' कुम	३७, ३८
कुटिल' सिंग	१६
कुन'ग'वात	२०
कुन'ग'वात	१६
कुन'ग'वात' कु'द'ग'वात	२१, २५
कुन'ग'वात	२०
कुन'ग'वात	१०

Words.				Page
ཀུར་མཛད་ཅིག་	80
ཀུན་ལ་མཛད་	12
ཀུན་ལ་མཛད་	1
ཀུན་ལ་མཛད་	24
ཀུན་ལ་མཛད་	20
ཀུན་ལ་མཛད་	7
ཀུན་ལ་མཛད་	2
ཀུན་ལ་མཛད་	4, 80
ཀུན་ལ་མཛད་	22
ཀུན་ལ་མཛད་	24
ཀུན་ལ་མཛད་	22, 20
ཀུན་ལ་མཛད་	12
ཀུན་ལ་མཛད་	81
ཀུན་ལ་མཛད་	20
ཀུན་ལ་མཛད་	82, 83
ཀུན་ལ་མཛད་	81
ཀུན་ལ་མཛད་	22
ཀུན་ལ་མཛད་	22
ཀུན་ལ་མཛད་	12, 80
ཀུན་ལ་མཛད་	22

Words.	218	Page
कोट्ट ह्रै	...	१८
कोट्ट भास	...	१८
कोट्टाख्यान	...	१९
कोलाहल क्षुमाभासप्रद	...	४१
कोष अर्द्ध	...	४२
कोषभट्ट अर्द्धद्वैत	...	४२, ४३
कोष्ठक	...	४१
कम रिस	...	४३
कम अर्द्ध	...	४०
कमात् रिस	...	१४
कमात् रिस	...	१४
कमात् रिस	...	२६
कमि	...	४७
कोकिल कुंवरद्वार	...	४७
कोका कुं	...	४३
कोका कुंदप	...	४६
कोकापुष्करिणी	...	४०
कुण्डल प्रोद	...	८
कोष प्रो	...	१०
कोष क्षुमाप	...	१०
कोष अर्द्ध	...	१०

Words.				Page
མཚན་སྒྲིབ།	੧੪
མཚམས་སྒྲིབ་ཉིད།	੧੦
མཐུན་ཉམས།	੫
མཐུན་རྒྱུ།	੨੬, ੨੦
མཐུན་མཐུན་སྒྲིབ་ཉིད།	੫
མཐུན་མཐུན།	੧੦
མཐུན་སྒྲིབ།	੨੨
མཐུན་མཐུན།	੨੨
མཐུན་མཐུན།	੨੨
མཐུན་མཐུན།	੨੨
མཐུན་མཐུན།	੨੨, ੨੨
མཐུན་མཐུན།	੨੨

མ

མཐུན་མཐུན་...	੨੧
མཐུན་མཐུན་...	੫
མཐུན་མཐུན་...	੨੬
མཐུན་མཐུན་...	੫
མཐུན་མཐུན་...	੨੧
མཐུན་མཐུན་...	੬

ग

Words.				Page
गगन भाग	१७
गगन कस भाग	१७, १२
गगन कौशल	११
गगना वसुध	२१
गगना वसुध	११
गत वसुध	२७
गतव्यस	१८
गति अर्थात्	४, ५
गतिगमन अर्थात् गतिगमन	४
गतिगमन अर्थात् गतिगमन	४
गद धर्मिका	२५
गदगद वसुध	१७
गद गी	२७
गदगद गी	१२, १३
गदगद कस भाग	२७
गदगद कस भाग	२७
गद गी	१७
गद क	१७
गद क	८

Words.				Page
गल सप्रीक	३२
गलसचक	३३
गिरु कौम	३८
गिरोर	३०
गोर्नाब कौमसद	३८, ३९
गुटिका रीत्यु	३६
गुड यैकद	३१, ३२, ३३, ३४, ३८	
गुडौध यैकदकौमस	३८
गुड क्षम	३७, ३८
गुहा युम	८
गुह हिम	३०
गुह मरुहिम	३१
गुह मरुध	८
गोड कौमस	३७, ३८
गोमि सनुद	३२
गुह वरुद	०
गुह वरुस (वरुस?)	१९
गुह वरुद	०
गोमि गउर्व	३८, ३९
गोम गद	३२

घ

Words				Page
घन घनत्व	२८
घन स्निग्ध (thick)	४७
घनकण्डो घुमास ह्रीस् स्निग्ध	४७

च

च दन्	१३, १४, ४३
च धन्	१४
च दन्	१३
चक्र असेस	३२
चक्र कौमल्य (assemblage)	४२
चक्रवर्त्तु चक्रवर्त्तु	२२
चक्रवर्त्तु चक्रवर्त्तु	१६
चक्रवर्त्तु	३३
चक्रवर्त्तु	४३
चक्रवर्त्तु	४१
चक्रवर्त्तु उर्वर	३३
चक्रवर्त्तु	३४
चक्रवर्त्तु	३३
चक्रवर्त्तु	३३
चक्रवर्त्तु	३३

Words.				Page
ཡར་གཤེ	82
ཡར་མཚན་	22, 82
ཡར་མཚན་	84
ཡམ་མཚན་	81
ཡམ་མཚན་	14
ཡམ་མཚན་	24
ཡམ་མཚན་	22
ཡམ་མཚན་	24
ཡམ་མཚན་	1
ཡམ་མཚན་	22
ཡམ་མཚན་ (wonderful)	82
ཡམ་མཚན་ (image)	82
ཡམ་མཚན་	14
ཡམ་མཚན་	2
ཡམ་མཚན་	24
ཡམ་མཚན་	82
ཡམ་མཚན་	2
ཡམ་མཚན་	22
ཡམ་མཚན་	1, 24
ཡམ་མཚན་	22

Words.	ཅ			Page
ཅམ་ཅམ་ ཅང་ཅུ	81
ཆ				
ཆམ་ཆམ་	81
ཆུ་ ཅོས་	14
ཆུ་ ཅོས་	27
ཆུ་ དེ་ཅིང་	20, 22
ཆུ་ལ་ རྒྱ་ལོན་པ་	21
ཆུ་ལ་ ཁྱོད་ཁྱོད་	21
ཆུ་ལ་ཆུ་ ཁྱོད་ལ་ཆུ་ཁྱོད་ལ་	21
ཆུ་ལ་ཆུ་ ཁྱོད་ཁྱོད་ལ་	21
ཆུ་ དེ་ལོན་		22
ཆུ་ལ་	22
ཆུ་ལ་ དེ་ལྟར་ལྟར་	2
ཆུ་ལ་ དེ་ལྟར་ལྟར་	2
ཆུ་ ལོན་ལོན་	22
ཆུ་ལ་ ལོན་ལྟར་ལྟར་	22, 23
ཆུ་ དེ་	22, 23
ཆུ་ དེ་ལྟར་	2
ཆུ་ དེ་ལྟར་ལྟར་	22

Words.			Page
མད་ རོའི	18
མད་མོ་ རོའི་རོན་ཏུ	18
མཐུ ལུས་	1, 10, 12.
མཁའ་ ལྷུང་	28
མཁའ་ ལྷག་པ་	28
མར་ རྒྱུ་ (greater)	32
མར་ བང་སྒྱུ་ལྷ་	34
མཆུག་ བསམ་པ་པ་	24
མཤམ་ རྒྱུ་	22, 22
མཆུག་ རྒྱུ་	22
མཆུག་ རྒྱུ་	2
མཆུག་ རྒྱུ་	•
མཆུག་ རྒྱུ་	21, 20
མཆུག་ རྒྱུ་	10
མཆུག་ རྒྱུ་	20
མཆུག་ རྒྱུ་	20
མཆུག་ རྒྱུ་	22
མཆུག་ རྒྱུ་	1
མཆུག་ རྒྱུ་	10
མཆུག་ རྒྱུ་	1, 22, 20

Words.		Page
ते छेद	...	१६
तेन दे'यिष	...	४८
तत्त दे'व	...	१३
तजति माँदे'वर'द्वगु	...	२२
तजति श्वेदे'वर'द्वगु	...	२२
तस्यन् क्षमा'ष्टे	...	२०
त्रि वास्तु	...	३६
त्रिमल	...	२५
त्रिमलद	...	११
त्रिदशाक्ष	...	३६
त्रिभव	...	४
त्रिमदमद त्रुष'त्रे	...	२४, २५
त्रिलोक दईवा'दे'वास्तु	...	३६
त्रिलोक दईवा'दे'वास्तु	...	८, ४२
तं छेद'गु	...	४६
तं छेद	...	६
तं प्र'द	...	३०
तं प्र'द	...	२६
तं छेद'यिष	...	१२
तद छेद	...	२५, ३२, ३३, ३८, ४०, ४८

Words.				Page
འཇིག་རྫོང་མོ་	੧੬
འཇིག་རྫོང་མོ་ལ་	੩੦
འཇིག་མོ་	੨੬, ੩੦
འཇིག་འཇིག་	੨੬
འཇིག་འཇིག་	੧੮, ੨੮
འཇིག་འཇིག་	੧੩
འཇིག་འཇིག་	੨੮
འཇིག་འཇིག་	੩੧
འཇིག་འཇིག་འཇིག་འཇིག་འཇིག་	੨੩
འཇིག་འཇིག་འཇིག་	੨੩
འཇིག་འཇིག་(?)	੨੬
འཇིག་འཇིག་འཇིག་	੧੮, ੨੮
འཇིག་འཇིག་	੨੫
འཇིག་འཇིག་	੨੫
འཇིག་འཇིག་	੩੧
འཇིག་འཇིག་	੨, ੬
འཇིག་འཇིག་	੧੭
མ				
འཇིག་འཇིག་འཇིག་	੨੧, ੨੮
འཇིག་འཇིག་	੨੦

Words.				Page
अनविहार	३४
धरा अर्द्धकद्वि	१
धर्मकाव	३२
धर्माकर	१
धवज दगद	३३
धानी धुम	८
धाम अर्द्धकद्वि	३२
धाम धर्मा	१८
धारसीमन	३३
धारा क्षुब्ध	२४
धिक क्षुब्ध	७, ८
धिमधिक क्षुब्ध क्षुब्ध धर्माक्षुब्ध	८
धी क्षुब्ध	१०
धुम दुःख	१०, २१
धुमि दुःख	२८
धुमि दुःख	२९
धुम अर्द्धकद्वि	१०
धुम अर्द्धकद्वि	१०
धीत धुमधुम	२०
धुमधुम धुम	३०

Words.				Page
आना छुन	७, ७७
		न		
न अ	१७
न अ	२७
न अ	६
न अ	१२
न अ	२०
न अ	१२
न अ	२७
न अ	६
न अ	७
न अ	२६
न अ	१
न अ	२८
न अ	५
न अ	१६, ७२
न अ	२७
न अ	२८
न अ	१
न अ	७२, ७३

Words.			Page
गाङ्गी ङ	२६
गाङ्गीकृत सर्वोद्गुप्त	८
गाव. क्ष	१२, १५
गाम 'मि'	१३
गाम मर्क	१३, १६
गात्रा	१४
गाविका	२८
गिरर कर्म	२६
गिरर कर्म	२४
गिरा मर्क	३१
गिरि मर्क	२६
गिरर वत्स'गुप्त'पदि	५
गिररतवेदगी	३०
गिररु कर्म'पद'पदि	१६
गिररु कर्म'पदि	२६
गिररु कर्म'पदि	२३, ३२, ३३
गिररु कर्म'पदि	३०, ३२, ३३
गिररु कर्म'पदि	२६, ३०
गिररु कर्म'पदि	२६
गिररु कर्म'पदि	३

Words.				Page
निवसन चोस	१०
निष्कृत	२०
निष्पत्तु अमम	२३
निष्पत्तु चोस चोस	१६
निष्पत्तु चोस	१६
निष्पत्तु भूत	२०
नील चो	३१
नुति चोस	१, ११
नुतिपर चोस	११
नुत	२१
नय चोस	२१
नेपथ्य कस	२
नीला सु	१
न्याय	
: प				
पटन चोस	१
पञ्च चोस	१
पद चोस	१२, १
पद चोस	१
पद चोस	

Words.			Page
ཐག་མེད་	੨੮
ཐར་གཞིན་	੫, ੬, ੨੮
ཐར་མཆི་གཞིན་གྱི་འགྲོ་བ་	੬
ཐར་མཆི་ཡོངས་སུ་སྒྲིན་པ་	੨੦
ཐར་མཆི་	੩੨
ཐར་མཆི་རྒྱུ་གཞིན་	੨੦
ཐར་མཆི་མཆོད་	੨੫
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་	੩੮
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨੦
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੫
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨੨
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨੬
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੩੦
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੩੦
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨੨
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੩੨
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨੮
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨੦
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨, ੨੦
ཐར་མཆི་མཆོད་པ་མཆོད་པ་	੨, ੨੧, ੩੦

Words.			Page
པ་ལོ་ཞལ་སྒྲུབ་	१
པ་ལ་མྱི་ལ།	४, २६
པ་ལ་མྱི་ལ་པ།	१४, २१
པ་ལ་ལྟ་བུ་མྱི་ལ་པ་ལྟ་བུ་ལ།	४
པ་ལོ་མྱི་ལ་ཅན།	१७
པ་ལི་ལྟོན་པ།	३६
པ་ལི་ལྟར་ལྟོན་པ་ལྟར་པ་ལྟོ	२४, २६
པ་ལ་ཞལ་སྒྲུབ་	२१, २२
པ་ལ་ཞལ་སྒྲུབ་པ།	२२
པ་ལ་ལྟ་བུ་	३६
པི་ལ་པ།	२६
པི་ལ་པི་ལྟར་ལྟོན་པ།	२५
པུ་ལྟར།	१
པུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་པ།	२६
པུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་པ།	२६, २७, ३७
པུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་པ།	३७
པུ་ལྟར།	६
པུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་པ།	१२
པུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་པ།	३६
པུ་ལྟར་ལྟར་ལྟར་པ།	२७

Words.

ཡུལ་མཉུན་ཏུ	ཨ་ཁ, 88
ཡུལ་གྱིས་པ	89
ཡུལ་མཉུན་པ	90
ཡུལ་དག་གིས་	91
ཡུལ་རྒྱལ་པ	92
ཡུལ་ཀྱིས་	93
ཡུལ་དག་གིས་	94
ཡུལ་མཉུན་	95
ཡུལ་མཉུན་པ	96
ཡུལ་མཉུན་པ	97
ཡུལ་མཉུན་	98
ཡུལ་མཉུན་	99
ཡུལ་མཉུན་	100
ཡུལ་མཉུན་	101
ཡུལ་མཉུན་	102
ཡུལ་མཉུན་	103
ཡུལ་མཉུན་	104
ཡུལ་མཉུན་	105
ཡུལ་མཉུན་	106
ཡུལ་མཉུན་	107
ཡུལ་མཉུན་	108
ཡུལ་མཉུན་	109
ཡུལ་མཉུན་	110

Words.			Page
མཛའི་ལ་སྟོགས་	१४, ४२
མཛའ་ སྟོགས་པ་	४१
མཛའ་ བག་མེད་	४१
མཛའ་	४५
མཛའ་ཕུང་བ་	४५
མཛའ་ལའ་ བཟོད་ཤིག་	४८
མཛའ་ རབ་བསྐྱེད་	६
མཛའ་	२
མཛའ་ མཆོག་	१
མཛའ་ སྟོགས་མཛའ་	३६
མཛའ་ འཕྱུག་པ་	७
མཛའ་ རབ་བསྐྱེད་ཤིང་	७
མཛའ་ རབ་དུ་དགའ་བ་	२६
མཛའ་ ཆགས་པ་	२६
མཛའ་ འཕྱུག་དུ་	२५
མཛའ་ བཀའ་རྒྱུ་	३२
མཛའ་འཛིན་	११
མཛའ་ བསྐྱེད་	१८
མཛའ་ བཟོད་	१८
མཛའ་ བཟོད་	१८

Words.

མེལ་བྱ་རབ་འབྱུང་བ་	13
མེལ་བྱ་རབ་གསལ་	14
མེལ་ཐུག་འཆར་གྱི་	15
མེལ་བྱ་ལྟོ་ལོ་	16
མེལ་བྱ་རིང་མཁུ་ལོ་	17

ཕ

ཕ་མ་མཁུ་ལོ་	18
ཕ་མ་མཁུ་ལོ་ཐུག་	19, 20
ཕ་མ་མཁུ་	21
ཕ་མ་མཁུ་ལོ་	22, 23
ཕ་མ་མཁུ་ལོ་	24
ཕ་མ་མཁུ་ལོ་	25
ཕ་མ་མཁུ་ལོ་	26
ཕ་མ་མཁུ་ལོ་	27

བ

བ་མ་མཁུ་ལོ་	28
བ་མ་མཁུ་	29, 30
བ་མ་མཁུ་ལོ་	31
བ་མ་མཁུ་ལོ་	32
བ་མ་མཁུ་	33
བ་མ་མཁུ་	34
བ་མ་མཁུ་	35

Words.			Page
বক্তব্য: অঙ্গমদদগাদু	২
বাল অকর'ণ	১, ২৬
বালার্ক	১, ৩০, ১০
বাক্ত অম	১২
বুঝ	১০
বুঝ মাধ্যম	৩৬
বোধিবিল	১১
বোধিসত্ত্ব	৩৫
বোধিসত্ত্বদেয়	২
ব্রহ্ম চন্দস	৩০
ব্রহ্মা চন্দস	৩২
ম			
মল্লি মুখ	২৬
মল্লি মুখ'দ	১, ১২, ২৬, ৩৩
মল্লি মল্লি	২৬
মল্লি মুখ'দস	১
মল্লি মল্লি মল্লি	৩
মল্লি মল্লি মল্লি মল্লি	২২
মল্লি	২২
মল্লি	৩৬

Words.				Page
ਮਸ਼ਵਟ	,...	ਧੰ	...	੭੬
ਮਥ ਅਵੀਕਸਾਧ	੭੭
ਮਰ ਸੁਰ	੭੮, ੮੦
ਮਰਲਮਾਨ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਉਨ	੭੯
ਮਰਲਮਾਨ ਸਵਨੁਸ਼ੁੱਧਤਾ ਉਨ	੮੦
ਮਰੀ ਫੁੱਲੋ	੮੧
ਮਰ ਸ਼ਿਵਾਧ	੮੦
ਮਰਤਿ ਅਸੁਰ	੮੦
ਮਰਤੀ ਉਨ	੮
ਮਰਮਰ	੮੦
ਮਰਮਰ	੮
ਮਾਯਾ ਸ਼ੁਧਾਧ	੮
ਮਾਯਾਮਾਰਾਧਾਧ	੮੧
ਮਾਰ ਸੁਰ	੮੧
ਮਾਰੀ ਫੁਲਾਧ	੮੦
ਮਾਰ ਦੋਲਾਧੋ	੮੧
ਮਾਰੁਕ	੮੧
ਮਾਰਮਾਨ ਸ਼ੁੱਧਤਾਧ	੮੦
ਮਾਰਾਧ ਫੁੱਲ	੮੧
ਮਾਰਾਧ ਪਾਧਾਧ	੮੧

Words.			Page
མིག་	२
མིག་ཆལ་	१६
མིག་སྒྲིབ་	१६, १७
མིག་འཕྲིན་	३२
མུག་	१
མུག་དབྱང་	२५
མུག་སྤྲོད་ (enjoyer)	७७
མུ་སྒྲིབ་	७२
མུ་སྒྲིབ་	१२, २८
མུ་བྱང་	१२
མུ་མུག་སྤྲོད་	७२
མུ་མུག་སྤྲོད་མུ་མུག་	७७
མུ་མི་སྒྲིབ་	२६
མུ་མི་སྤྲོད་	७६
མུ་མི་མུ་	५
མུ་མི་སྤྲོད་	७१, २६
མུ་མི་སྤྲོད་མུ་མི་	१२
མུ་མི་སྤྲོད་	२७
མུ་མི་སྤྲོད་	१६, २०
མུ་མི་	३२

Words.			Page
མེད་ བསྐྱེད་པ་	---	...	੨੨
མེད་ལ་ དཔྱི་པས་	੨੩
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦, ੨੮
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦, ੨੮
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦, ੨੮
མེད་ སྤང་སྤྱུ་པ་	੩੮
མེད་	੩੮
མེད་ དཔྱི་པས་པ་	੨੬
མེད་ དཔྱི་པས་པ་	੨੦
མེད་ སྤང་མོ་	੨੬
མེད་ སྤང་མོ་	੨੨

མ

མེད་ སྤང་མོ་	੨੦
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦
མེད་ སྤང་མོ་	੨੩
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦, ੨੨, ੨੩
མེད་ སྤང་མོ་	੨੦, ੨੨

Words.

मवि वदमाद्य	१०
मवि सिं वॉय	४०
मबूख देद-त्रे	४२
मरिष्यत् अकिं वर-अगुन	१३
मबत् झ	४२, ४३
मर्बादाभूमि	१६
मलय	४४
महती केकरो	१३
महा केक	६
महा केकरो	४१
महाकेलि	४२
महाभव	४, १५, २४
महाबाधि	२५
महासिद्धि	४३
महो क्ष	४८
महो क्षमलि	२५, ४८
मां वदमा	८
मांल क्षमक्ष	२६
मांली	४८
माता म	६

Words.				Page
मात्र उर्य	३०
मात्सर्य शेर-रु	१३, १५
मातृश्रवण	०, ३३
माद्यत् कुंश	३५
माधुर्य (= मधुरम्) सुकपट	३६
मान द-कुप	१३
मानसेन्द्रिय	३०
माया सु	१३, १५
माया सु-म	३३
मायाजाल	३०
मार	३१, ३८
मार्ग द-म	०
माता श्रुत-व	१८, २१, ३६
मित्र व-मित्र-मित्र	३८
मित्रा श्रुत-व	३३
मित्रा व-मित्र-मित्र	३३
मुकुट उर्य-व	१०
मुक्त उ	२०
मुक्त उ-म	३१
मुक्त उ-म	३६

Words.				Page
ཐུག་པའོ་པོ་	32
ཐུག་	3
ཐུང་པ་	34
ཐུག་པ་	2
ཐུག་	35, 36
ཐུག་ ཐུག་པ་	20
ཐུག་ ཐུག་པ་	4
ཐུག་ ཐུག་པ་	4
ཐུག་ ཐུག་	28, 37
ཐུག་ ཐུག་པ་	20
ཐུག་པ་ ཐུག་པ་ཐུག་	20
ཐུག་ ཐུག་པ་	17
ཐུག་པ་	4
ཐུག་ ཐུག་པ་ཐུག་པོ་	14
ཐུག་ ཐུག་པ་	37

ཐུག་

ཐུག་ ཐུག་	10, 20
ཐུག་ ཐུག་པ་	22
ཐུག་ ཐུག་	18, 37

Words.				Page
रक्षस् शैव्ये	२३
रक्षा शुद्धम्	२३
रक्षणा वर्गेन	१३
रक्षित वर्गेन	१
रक्षित वर्गेन	२०, ३२
रक्षु क्षमाय	२१, २२
रटित श्लेषे	२२
रटित श्लेषाय	३३
रत्न रिक्रमे	८, ३६
रत्न रिक्रमे	३६
रत्ना	६
रत्नोत्तमम्	३६
रत्न र्त्	३८
रत्नोत्तमम्	२१
रत्नोत्तमम्	३४
रत्नोत्तमम्	२६
रत्न रत्नम्	१
रत्न र्त्	३३
रत्नोत्तमम्	३३

Words.			Page
रिपु दम्प	२०
रश् चैर	८
रश्मि	..		३३
रश्मि रश्मि	३२
रश्मि रश्मि	३३
रश्मि रश्मि	३८
रश्मि रश्मि	३९
रश्मि रश्मि	१६
रश्मि रश्मि	२५
रश्मि रश्मि	३०, ३२
रश्मि रश्मि	३३
रश्मि रश्मि	३३
रश्मि रश्मि	३०, ३३
रश्मि रश्मि	२०
रश्मि रश्मि	३२
रश्मि रश्मि	३२, ३८
रश्मि रश्मि	३०
रश्मि रश्मि	३८
रश्मि रश्मि	३३
रश्मि रश्मि	३३

Words.	ལ			Page
མཚན་མོན་	੨੨
མཚན་མོན་	੩੦
མཚན་མོན་	੪
མཚན་མོན་	੪
མཚན་མོན་	੩੬
མཚན་མོན་	੨੨
མཚན་མོན་	੩੬
མཚན་མོན་	੧੩
མཚན་མོན་	੩੦, ੩੮
མཚན་མོན་	੩੩
མཚན་མོན་	੧੬
མཚན་མོན་	੧੬
མཚན་མོན་	੧੦
མཚན་མོན་	੨੨
མཚན་མོན་	੧੬, ੨੦
མཚན་མོན་	੩੨, ੩੪
མཚན་མོན་	੩, ੩੬, ੩੮
མཚན་མོན་	੩੮
མཚན་མོན་	੧੬

Words.			Page
କୌଣ୍ୟ ଶମ୍ଭୁଆସ	୧୬
କୌଣ୍ୟ ସୁଦସ	୧୮, ୧୯
କୌଣ୍ୟ ନକର-ସଞ୍ଜିନ	୫୩
ବଞ୍ଚ	୫୭
ବଞ୍ଚା ମ	୧୧, ୫୫
ବଞ୍ଚା ଝିଞ୍ଜି	୧୦, ୫୬
ବଞ୍ଚାସୁକ୍ରୁଟ	୧, ୫
ବଦ୍ ସଞ୍ଜିନ (like)	୫୫
ବନ୍ଧିତ ସୁମାମ୍ବିନ	୫୮
ବନ୍ଧା ସୁମାମ୍ବିନ	, ୫୯
ବନ୍ଧା ଗୁଣ	୧୬
ବନ୍ଧା ଶଞ୍ଜିନ	୧୬, ୧୮, ୫୯
ବନ୍ଧାଶିଳା	୧୬
ବନ୍ଧା	୧୧
ବନ୍ଧାବନ୍ଧି କୁନ୍ଦଶଞ୍ଜିନ	୧୮
ବନ୍ଧା	୧୫
ବନ୍ଧାମାଳ ସୁଦସ	୫୦
ବନ୍ଧା ଶିଳା	୧୧
ବନ୍ଧା ଶିଳାସୁଦସ	୧୦

Words.				Page
བཅོ་ ཆར་	੨੪
བཅའ་ དགྲིས་	੨੧
བཅའ་ བུ་བ་ཙན་	੨੧
བཅའ་ བུ་བ་	੨੧, ੪੧
བཅའ་མིའི་ བསྐྱེད་པ་	੩੮
བཅི་ བཏོར་མ་	੪੪
བཅི་མུ་ བཏོར་མ་མྱོད་པ་	੪੪
བཅོ་མོ་	੨੦
བཅོ་ བྲི་ལིང་	੧੬
བཅོ་ བྲི་ལིང་	੬
བཅོ་ བྲི་ལིང་	੨੮
བཅོ་ མེ	੫, ੧੦, ੧੮
བཅོ་ དམ	੪੪
བཅོ་མེ་ བཅོ་ལིང་ལྷ་མོ་	੨੦, ੪੫
བཅོ་ མོ་	੨੦
བཅོ་ མོ་ལིང་	੪੬
བཅོ་ མོ་ལིང་	੨੨, ੨੩
བཅོ་ བཏོར་	੬
བཅོ་ བཏོར་པ་	੪੮
བཅོ་ བཏོར་	੬

Words.	Page			Page
ବାଇ ଶବ୍ଦ	୧୭, ୧୮
ବାଇ ଛୁଫ	୧୯
ବାବି କେଁଏସ	୨୦
ବାସୀ ଛିଂସୁ	୨୧
ବାବହୁକ	୨୨
ବାଇମାନ ସମ୍ମିତ ସରଂଗୁର ସାଧନ	୧୭
ବିକଟ ଲକ୍ଷ୍ମୀବ୍ରତ	୨୦
ବିକଟ ସରସ	୧୯
ବିକଟ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର	୨୧
ବିକଟ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର	୨୨
ବିକଟଶ୍ରୀକେବଳ ମହାବିହାର	୨୦
ବିକଟା ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର	୧
ବିକଟ ସରଂଗୁର	୨୧
ବିକଟମାନ ଶ୍ରୀ	୧୯
ବିକଟ ଶ୍ରୀ	୧୯, ୨୧
ବିକଟ କେ	୨୧, ୨୦
ବିକଟ	୨୨
ବିକଟାଧର	୨୩
ବିକଟ ଶ୍ରୀ	୧୭, ୨୦
ବିକଟ ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ର	୨୦

Words.			Page
विद्विषत् क्ख'प'स'स'प'	२५
विधिं सुव'उदे	३६
विषमत् सुद'प'दे	३०
विषयं सुप'प'	३८, ३९
विनिपतितं क्ख'प'स'स'प'	५
विनिमय	३०
विन्दति क्ख'प'स'स'प'	३६
विपन्न	२७
विपुलं सु'उदे	१३
विपुलं प'प'स'	८
विपुलं प'प'स'स'प'	९
विभवत् सुद'प'दे	१२, २७
विभिन्नं प'	३३
विभूतिं सुद'प'दे	२१
विभूतिं क्ख'प'स'स'प'	२१
विभूतां सु'उदे	२१
विष्णुं प'प'स'	७
विरचितं क्ख'प'स'स'प'	२७
विरहं सुप'प'	६९
विरहति क्ख'प'स'स'प'	९

Words.			Page
གིས་	੧੯
གི་ རྒྱུ་ལོ་	੨੫
གི་ལེ་གི་ རྒྱུ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་	੨੨
གི་ལེ་གི་ རྒྱུ་ལོ་ལོ་	੨੨
མཁུ་ ལོ་	੬
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੨੦
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੧੦
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੨੫
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੨੬, ੨੭
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੪੧
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੪੪
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੪੬
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੧੬
མཁུ་ ལོ་	੪੧
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੬, ੧੭, ੧੮
མཁུ་ ལོ་	੨੬
མཁུ་ ལོ་	੧੪
མཁུ་ ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་	੧
མཁུ་ ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་ལོ་	੫
མཁུ་ ལོ་ལོ་	੧

Words.

མཐོའལ་ བརྒྱུགས་ནས་	२०
ཤམ་ རྩོ (ཁ་རྩོ)	२२
མཐུ་	२३
མཐུ་ རལ་བ་	२४
མཐུ་ བརྒྱུ་བར་བཤྱོད་	२५
མཐུ་ རྩ་བ་	२६, २७
མཐུ་	२, २८
མཐུ་ རྩ་བ་	२९
མཐུ་ བསྐྱེད་བའི་ (cool)	३०
མཐུ་ རྩོ་ལྡན་ (luminous)	३१
མཐུ་ རྩོ་བ་	३२
མཐུ་ རྩོ་	३३
མཐུ་ རྩོ་ནས་	३४
མཐུ་ རྩོ་ལོ་ལོ་ལོ་	३५
མཐུ་ རྩོ་	३६
མཐུ་ རྩོ་	३७
མཐུ་ རྩོ་	३८
མཐུ་ རྩོ་	३९
མཐུ་ རྩོ་	४०
མཐུ་ རྩོ་	४१
མཐུ་ རྩོ་	४२
མཐུ་ རྩོ་	४३
མཐུ་ རྩོ་	४४
མཐུ་ རྩོ་	४५
མཐུ་ རྩོ་	४६
མཐུ་ རྩོ་	४७
མཐུ་ རྩོ་	४८
མཐུ་ རྩོ་	४९
མཐུ་ རྩོ་	५०

स

Words.				Page
सः दे	२०
सः देङ्	२२
संज्ञोभ द्गुमस्य	१६
संज्ञोभ द्गुमस्य	१६
संज्ञ	०
संज्ञा यत्तु यत्तु यत्तु	२४, २५
संज्ञा यत्तु	१४
संज्ञा यत्तु	४६
संज्ञा यत्तु	४०
संज्ञा यत्तु	४८
संज्ञा यत्तु	१६
संज्ञा यत्तु	०, ४४
संज्ञा यत्तु	४१
संज्ञा यत्तु	००
संज्ञा यत्तु	२२
संज्ञा यत्तु	२२
संज्ञा यत्तु	२०
संज्ञा यत्तु	६
संज्ञा यत्तु	०, ४४

Words.

सद्यः अक्षय्य	१६
सन्ततं क्षुब्धमात्र	१२
सन्तोष क्लेश	४६
सन्निविष्ट	२०
सपदि अक्षय्य	२२
सपथ्यां मर्त्ये	३६
सप्तमा अक्षय्य	१०
सभा अक्षय्य	२७
समुदित वृत्तमात्र	२७
सम्यक् सुखसुखमात्र	१
सम्यक्	१
सम्यक् ईश्वरमात्रे साक्षात्	१०
सम्यक् सुद	२१
सम्यक्मान	१६
सम्योगकाय	४२
सम्यक् अक्षय्य	१०
सम्यक् सम्यक्मान	११
सहितं तु	२७
सर्वं प्रसन्न	२७
सर्वं गुण	२७

འཇམ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་	82
འཇམ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་	82, 83, 84
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	84
འཇམ་མཁའ་མཁའ་མཁའ་	85
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	86
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	87
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	88
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	89
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	90
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	91
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	92
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	93
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	94
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	95
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	96
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	97
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	98
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	99
འཇམ་མཁའ་མཁའ་	100

Words.				Page
ཁ་ཁོ་ག ཀུན་མཁུན	88
ཁ་ཁོ་ལྔ	89
ཁི་ཁྱེ	90
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ཁྱེ་ལྔ	90
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	92
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	93
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	94
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	95
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	96
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	97
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	98
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	99
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	100
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	101
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	102
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	103
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	104
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	105
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	106
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	107
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	108
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	109
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	110
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	111
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	112
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	113
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	114
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	115
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	116
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	117
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	118
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	119
ཁི་ཁྱེ་ལྔ་ལྔ	120

Words.

མཁའ་གསལ་པར་
མཁོའ་ཤམ་ཆེན་
མཁོའ་ཤམ་པ་
མཁུང་གསལ་པར་
མཁུང་གསལ་པོ་
མཁུང་ཅིས་བསྐྱོས་
མཁུང་གཡོ་
མཁུང་གཡོ་བ་དག་
མཁུང་མི་ཤམ་
མཁུང་འཕྲོ་ཞིང་
མཁུང་ཤམ་
མཁུང་བཅུག་
མཁུང་ཤུ་
མཁུང་པའི་
མཁུང་འདྲིང་
མཁུང་དམ་
མཁུང་འཕྲོ་མ་
མཁུང་ཤུང་ཅིག་
མཁུང་ཤུང་
མཁུང་ཤུང་མཆོད་

Words.	210			Page
हरि	४५
हार	४५
हार मन्	१६
हार मन्	४१
हार मन् मन् मन्	४४
हार मन्	१८
हार मन्	४
हार मन्	४५
हार मन्	४८
हार मन्	४८
हार मन्	१८
हार मन्	१८
हार मन्	४४
हार मन्	४६
हार मन्	४४, ४६
हार मन्	६
हार मन्	१६
हार मन्	१६
हार मन्	६
हार मन्	६